

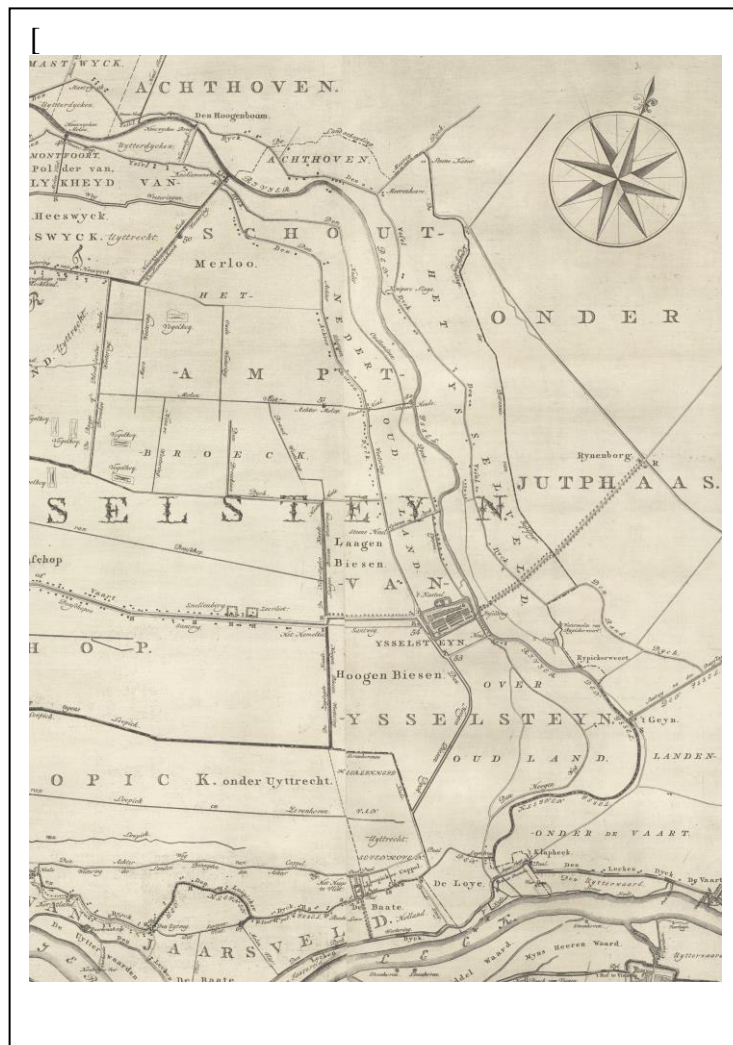
INVENTARIS

van de archieven van het

BARONIE- EN STADSBESTUUR VAN IJSELSTEIN, (1285) 1507 – 1811

en

DAARBIJ GEDEPONEERDE ARCHIEVEN (1310) 1447 – 1583 (1592)

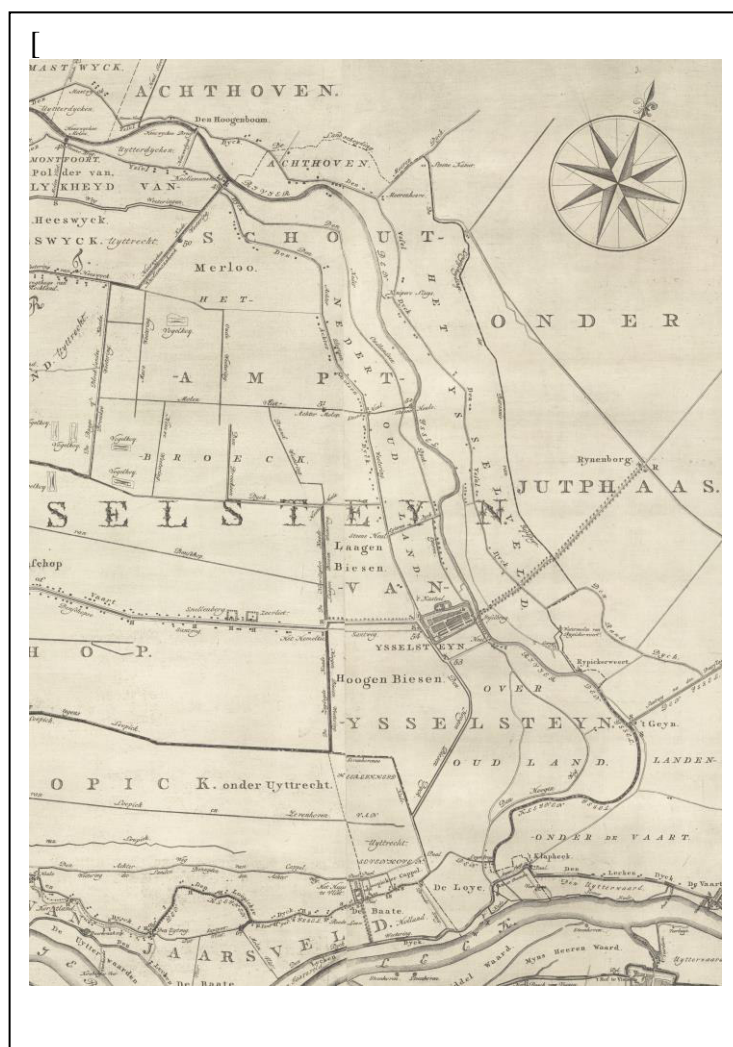
INVENTARIS

van de archieven van het

BARONIE- EN STADSBESTUUR VAN IJSELSTEIN, (1285) 1507 – 1811

en

DAARBIJ GEDEPONEERDE ARCHIEVEN (1310) 1447 – 1583 (1592)

INLEIDING

In de hiernavolgende inventaris worden de archieven van het bestuur van de baronie van IJsselstein en dat van het bestuur van de stad en het schoutambt IJsselstein beschreven. De beide besturen waren vanouds nauw met elkaar verbonden en bestonden grotendeels uit dezelfde personen. Het plaatselijk deel van de administratie van beide besturen werd in de stad IJsselstein uitgevoerd. Na een korte beschrijving van de stad en baronie en hun bestuurlijke organisatie zal worden ingegaan op de archivalische problemen en oplossingen, die bij de inventarisatie van deze archieven zijn aangetroffen en toegepast.

GESCHIEDENIS

De baronie IJsselstein

De baronie van IJsselstein bestond uit de stad en het schoutambt van IJsselstein en de ten westen ervan gelegen schoutambten Benschop en Noord-Polsbroek. Het schoutambt van IJsselstein was het buiten de stadsmuren gelegen landelijk gebied, dat onder de jurisdictie van het stadsbestuur stond (poortერი) en besloeg de polders Broek, Neder Oudland, Over Oudland, Hoge Biezen en IJsselveld. Zowel stad en schoutambt IJsselstein als Benschop en Noord-Polsbroek hadden een eigen plaatselijk bestuur en lage rechtspraak.

In de vroege middeleeuwen behoorde het gebied van de baronie IJsselstein vrijwel zeker tot het bestuurs- en rechtsgebied van de bisschop van Utrecht. De verschillende Utrechtse kapittels hadden er veel grondbezit en het Stichtse landrecht werd er toegepast.

Rond 1270 bouwde Arnoud van Aemstel, heer van Benschop en IJsselstein en leenman van de bisschop, een kasteel. Rondom dat kasteel ("stein aan de IJssel") ontwikkelde zich de nederzetting, die, aan het begin van de veertiende eeuw stadsrechten kreeg. Een formele akte van toekenning van stadsrechten is nooit gevonden, maar een feit is, dat de stad in 1310 een eigen parochiekerk kreeg, gewijd aan de heilige Nicolaas, en het recht om drie keer per jaar jaarmarkt te houden. Rond 1350 blijkt de stad van een stadsmuur te zijn voorzien. Het land van de latere baronie van IJsselstein was met andere gebieden in het Sticht na de moord op Floris V in 1296 voor een deel overgegaan naar het graafschap Holland; een ander deel werd in 1319 door de graaf van Holland van de heren van Cuijk aangekocht, die daar voorheen ook een deel van de macht bezaten.

De heren Van Aemstel, die zich later Van IJsselstein noemden, wisten zich in het grensgebied van Utrecht en Holland door zowel de bisschop als de graaf te gerieven, een invloedrijke en onafhankelijke positie te verwerven en zich grotendeels aan de invloed van Holland te onttrekken. Ook de leden van de familie Van Egmond, die door het huwelijk van Jan van Egmond met Guyotte van Aemstel in 1330 heren van IJsselstein werden, bestuurden de baronie autonoom en los van Holland. Dat blijkt bijvoorbeeld uit het feit, dat de baronie al in de vijftiende eeuw niet meer belastingplichtig was in de Hollandse verponding en het Hof van Holland geen rechtsmacht had in de baronie.

In 1551 trouwde Anna van Egmond, erfgename van de bezittingen van haar vader Maximiliaan, die ook baron van IJsselstein was, met prins Willem I van Oranje. Door dit huwelijk en na het overlijden van Anna in 1558 kwam de baronie in handen van het huis van Oranje. Na het overlijden van stadhouder-koning Willem III in 1702 werd de baronie als onderdeel van zijn nalatenschap onderwerp van juridische geschillen. In 1711 eindigden die met de toewijzing van de baronie aan de Friese stadhouder Johan Willem Friso, die in datzelfde jaar verdronk. Zijn weduwe Maria Louise van Hessen Kassel ('Marijke Meu') trad daarop aan als barones, aanvankelijk als voogdes over haar

minderjarige zoon en sinds 1747 op grond van een schenking door haar zoon Willem IV. Na de dood van Maria Louise in 1765 werd stadhouder Willem V de laatste baron van IJsselstein; na zijn vertrek naar Engeland verloren de Oranjes de baronie als eigendom, maar nog altijd voert de Koning de titel 'baron van IJsselstein'. Met uitzondering van Maria Louise van Hessen Kassel, die vaak persoonlijke betrokkenheid bij IJsselstein toonde, lieten de Oranjes de landsheerlijke taken sinds het begin van de zeventiende eeuw over aan de Domeinraad, het beheersorgaan van alle Oranjebezittingen.

Hoewel Filips II in 1556 de zelfstandigheid van de baronie al erkend had, heeft de positie van de Oranjes de zelfstandigheid van de baronie in de zestiende, zeventiende en achttiende eeuw sterk bevorderd. Na de afzwering van Filips II als landsheer in 1581 nam de baron diens positie als hoogste bestuurder van IJsselstein, Benschop en Noord-Polsbroek over. Omdat ook de hoogste rechtsmacht bij de baron lag werd IJsselstein, net als bijvoorbeeld Buren en Leerdam, in de praktijk een vrijstad en een uitwijkplaats voor Hollanders en Utrechters met financiële problemen. Daarnaast wist IJsselstein zich ook te onttrekken aan het merendeel van de belastingen en heffingen van de Republiek en van de aangrenzende gewesten Holland en Utrecht; de plaatselijke belastingen kwamen ten goede aan de baronie zelf en aan de landsheer, te weten de prins en prinsessen van Oranje als baron en baronessen van IJsselstein. In 1795, na de komst van de Fransen en het vertrek van de Oranjes, veranderde er al veel aan de bijzondere positie: IJsselstein werd onderdeel van het gewest Holland, maar bleef nog enkele oude rechten, vooral op het gebied van belastingen, behouden. In 1805 werd IJsselstein onderdeel van het departement Utrecht en werd de stad gelijkgesteld met andere steden in de Bataafse Republiek en daarna het Koninkrijk Holland (1806-1810) en het Franse Rijk (1810-1813).

De stad en het schoutambt IJsselstein

De stad IJsselstein met het daarbij behorende schoutambt (hierna gemakshalve als "de stad IJsselstein" aangeduid) nam binnen de baronie de belangrijkste positie in. De bevolking, die in deze periode schommelde tussen de 2000 en 3000 inwoners, was voor iets meer dan de helft rooms-katholiek, terwijl het restant vrijwel geheel uit hervormden bestond (met uitzondering van een klein aantal joden en hernhutters, leden van de uit Moravië afkomstige evangelische broedergemeente). De hervormden (calvinisten) gingen ter kerke in de Grote of Nicolaaskerk, terwijl de katholieken een schuilkerk bezochten, die in 1779 werd vernieuwd en die ongeveer op de plaats van de huidige Sint-Nicolaasbasiliek stond. Het stadsbestuur had invloed in de dagelijkse gang van zaken binnen de hervormde kerk en had een dikke vinger in de pap bij het beroepen van predikanten, het vaststellen van kerktijden en had soms zelf invloed op de liturgie. Het beheer van het kerkgebouw gebeurde door de kerkmeesters, die niet tot het kerkbestuur behoorden maar hun taak als stedelijke regenten uitoefenden.

Waar buiten de stad en in de dorpen Benschop en Polsbroek vrijwel de gehele economie draaide op landbouw, veehouderij en enige hennepeteelt met enkele ambachtslieden als timmerlui en smeden, was er in de stad ook sprake van andere vormen van nijverheid. Naast de nodige kooplieden, bakkers, slaggers, herbergiers en bierbrouwerijen en een lijnbaan was er een vrij groot aantal hoepmakerijen. Daar werd van wilgenteen, gesneden langs de Lek, hoepels werden gemaakt, die rondom tonnen werden aangebracht. Een bijzondere vorm van nijverheid was de blekerij, die in de achttiende eeuw door het stadsbestuur werd opgericht en verhuurd. In tegenstelling tot veel steden in de Republiek was er in IJsselstein geen sprake van gilden; wel moest voor het uitoefenen van bepaalde beroepen of het verkopen van bepaalde artikelen toestemming van het stadsbestuur

gevraagd worden. De stad beschikte over een eigen waag, die aan een particulier verpacht werd en ook voor Benschop en Noord-Polsbroek fungeerde.

Vervoer naar andere plaatsen verliep voornamelijk over het water; vooral de Hollandse IJssel en de Benschopper voorwetering waren voor de stad van belang. Er waren gereguleerd varende marktschuiten naar Utrecht, Gouda, Rotterdam en Den Haag. Langs de Hollandse IJssel was een jaagpad en er waren ook enkele bezande wegen, onder andere naar Montfoort en Vreeswijk ('de Vaart').

IJsselstein was een stad met veel maatschappelijke tegenstellingen. Naast welgestelde burgers, waaronder een groot aantal renteniers, en aanzienlijke boeren in de buitenpolders waren er veel arme gezinnen en personen. Het aantal daarvan werd zo groot, dat de plaatselijke armbezorgers vanaf het derde kwart van de achttiende eeuw in ernstige financiële problemen kwamen. De bedeling gebeurde door de hervormde diaconie of de rooms-katholieke armmeesters, terwijl het Ewouds Gasthuis, het gasthuis van de stad, de armenzorg uitvoerde voor mensen, die om een of andere reden niet bij die kerkelijke fondsen terecht konden. In de zeventiende eeuw was er nog een particulier armenfonds, het Hackmeesterfonds, voor de ondersteuning van een beperkt aantal armen uit IJsselstein en Benschop. Het gasthuis zorgde ook voor arme doortrekkende personen en verschaftte huisvesting, voeding en soms werk aan kinderen en oude lieden. Aan het eind van de achttiende eeuw kwam het gasthuis, vanwege de vele armlastigen, in grote geldelijke problemen; slechts de heffing van extra belastingen kon een financieel debacle voorkomen. Aan het eind van de achttiende eeuw werd er door enkele notabele inwoners, met steun van het stadsbestuur, een 'Rumfordse soepkokerij', een soort centrale keuken met beperkt menu, ingericht ten behoeve van armen van alle gezindten.

In IJsselstein bestonden verschillende scholen. Er was een "Nederduytse" school, betaald en onderhouden door het stadsbestuur, waar kinderen les kregen in rekenen, lezen, schrijven en godsdienst. Behalve deze officiële school waren er ook veel kleine particuliere scholen, die de stadsschool concurrentie aandeden en waarover de stadsschoolmeesters bitter klaagden. De meeste ervan zullen katholieke schooltjes geweest zijn, vaak in de buitenpolders. Pas aan het eind van de achttiende eeuw werd een door het katholieke kerkbestuur gestichte school door het stadsbestuur erkend, tot groot ongenoegen van de schoolmeester van de stadsschool. Verder waren er verschillende bewaarschooltjes voor kinderen onder de zes jaar.

Voor voortgezet onderwijs kende IJsselstein een Latijnse school onder stedelijk beheer en toezicht en twee particuliere "Franse kostscholen", één voor jongens en één voor meisjes. Deze scholen floreerden soms, maar op andere momenten moest het stadsbestuur, dat deze instellingen graag binnen zijn muren had, de Franse meesters subsidiëren om ze in stand te houden.

Voor kinderen van arme ouders werd in 1780 een kinderwerkhuis annex school opgericht, die gevestigd werd op de bovenverdieping van de in 1779 gebouwde nieuwe stadswaag. Hier konden kinderen leren lezen, schrijven en rekenen, maar tegelijkertijd een vak leren door het verrichten van allerlei werkzaamheden. Dit initiatief van het stadsbestuur en de diaconie was redelijk succesvol.

Zoals in de meeste andere steden in de Republiek had IJsselstein ook een schutterij. Die bestond uit gewapende burgers, die de stad in geval van nood moesten verdedigen en in het winterseizoen of bij bijzondere gebeurtenissen als de kermis moesten wachtlopen. De IJsselsteinse schutters waren verdeeld over verschillende vendels, korporaalschappen of hoofdmansschappen; ze oefenden in het schieten in de Schuttersdoelen. Halverwege de achttiende eeuw was de schutterij echter verworpen tot een gezelligheidsvereniging, die

haar geld (onder andere afkomstig uit de waaggelden) vooral aan drinkgelagen bleek te besteden. In oktober 1746 besloot het stadsbestuur om de schutterij op te heffen. In 1785 werd de schutterij heropgericht, maar na de politieke onlusten van 1787 werd zij in 1788 weer opgeheven. In 1795 werd de schutterij voor de tweede keer heropgericht, maar in verband met de reorganisatie van de burgerbewapening onder de Bataafse Republiek kwam er in 1800 een definitief einde aan de schutterij.

BESTUURSINRICHTING VANAF DE ZESTIENDE EEUW TOT 1811

Staatkundig

De baronie IJsselstein bestond uit de stad IJsselstein met onderhorige polders en de gerechten Benschop en Noord-Polsbroek. De baronie was sinds 1558 onder bestuur van de Oranjes: Willem van Oranje erfde haar na het overlijden van zijn vrouw Anna van Egmond. De Egmonds waren na het overlijden van Guyotte van Aemstel, getrouwd met Jan van Egmond, sinds 1377 heren van IJsselstein. Na de dood van Willem van Oranje verviel de baronie aan zijn oudste zoon Filips Willem, die in Spanje verbleef; het beheer van zijn erfgoederen werd door zijn zuster Maria, gravin van Buren, gevoerd. De daadwerkelijke uitvoering van het beheerstaken van de baronie namens de Oranjes als baron of barones van IJsselstein lag tussen 1581 en 1795 bij een Domeinraad, tot 1618 gevestigd te Breda en Buren en daarna in Den Haag. Na het overlijden van Filips Willem in 1618 erfde zijn halfbroer Maurits de baronie; tot het overlijden van stadhouder-koning Willem III in 1702 bleef ze in bezit van deze tak van de familie. Na een jarenlange strijd over de nalatenschap van Willem III werd in 1711 bepaald, dat Johan Willem Friso, de Friese stadhouder, de bezittingen in de Nederlanden zou erven. Die verdrong echter kort daarop, waarop zijn zes weken later geboren zoontje Willem zijn erfgenaam werd onder voogdij van zijn moeder Maria Louise van Hessen-Kassel ("Marijke Meu"). In 1731, toen de jonge Willem meerderjarig was, kende hij de baronie toe als weduwengoed aan zijn moeder Maria Louise, die vervolgens tot haar dood in 1765 barones van IJsselstein was. Na haar overlijden werd stadhouder Willem V, haar kleinzoon, de nieuwe baron van IJsselstein.

In 1795 kwam er een eind aan het stadhouderlijk regime en het bestuur van de Oranjes. De baronie werd door het nieuwe bewind geconfisqueerd en werd onderdeel van het gewest Holland. Dat bleef het vrijwel de gehele periode tot de inwerkingtreding van de Staatsregeling van 1805 en IJsselstein (net als Benschop en Noord-Polsbroek) bij de provincie Utrecht werd gebracht. Daarna maakte de stad het onder het Koninkrijk Holland deel uit van het Departement van Utrecht.

Relatie ten opzichte van de Republiek en het gewest Holland

In 1556 had Philips II de baronie als zelfstandige bestuurseenheid erkend. Hierdoor verdween de van ouds bestaande relatie met Holland, waaraan de heren van IJsselstein oorspronkelijk leenroerig waren. Aan de Hollandse belastingen hadden de Egmonds zich al eerder onttrokken. Het gewest Holland maakte financiële aanspraken op de baronie, hoewel Willem van Oranje zijn heerlijkheden (naast IJsselstein ook Buren en Leerdam) vrijgesteld had van contributies aan enig gewest.

De baronie IJsselstein heeft altijd volgehouden een zelfstandige baronie te zijn, die niet behoorde tot een gewest, in het bijzonder niet tot het gewest Holland. Ook na de vorming van de Republiek bleef de baronie een onafhankelijke enclave tussen de gewesten Holland en Utrecht. Ze kon zich echter niet onttrekken aan de kosten, die gemaakt moesten worden om de jonge Republiek te beschermen tegen de Spaanse vijand. Op 5 oktober 1585 werd een overeenkomst gesloten, waarbij de baronie jaarlijks 3000 gulden

zou bijdragen “voor het sturen van de oorlog”. De baronie werd voor het overige vrijgesteld van alle andere belastingen van de Generaliteit of van pretenties van andere gewesten. Vanaf 1648 staakte IJsselstein de betaling van de bijdrage aan de Republiek, maar na het overlijden van stadhouder Willem III in 1702 werd de baronie tijdelijk door de Staten-Generaal bestuurd en moest de bijdrage weer betaald worden. Pas in 1757 werden deze betalingen officieel beëindigd, nadat al enkele jaren kwijtschelding was ontvangen. In de jaren 1795-1805 viel IJsselstein onder de opeenvolgende Hollandse gewestelijke besturen, maar bleef vrijgesteld van de in dat gewest van ouds bestaande belastingen en heffingen.

Bestuur van de baronie

De baronie, de stad en het schoutambt IJsselstein werden tot 1675 bestuurd op basis van verschillende privileges, handvesten en reglementen, die door de elkaar opvolgende baronnen als heren van IJsselstein waren uitgegeven of vastgesteld. Niet altijd was er veel samenhang en in sommige gevallen waren deze reglementen zelfs tegenstrijdig. Al halverwege de zeventiende eeuw waren er hierdoor regelmatig verschillen van mening en conflicten over de toepassing ervan. In 1675 keurde stadhouder Willem III als heer van IJsselstein een nieuw bestuursreglement goed, waarin vrijwel alle zaken met betrekking tot bestuur, beheer en rechtspraak in de stad en baronie opnieuw werden vastgelegd. Dit bestuursreglement vormde de basis voor het bestuur van baronie, stad en schoutambt tot 1802. Het bestuur van de baronie werd gevoerd vanuit het Stadhuis te IJsselstein.

De baron werd in IJsselstein vertegenwoordigd door een drossaard). Deze vormde met de rentmeester en de schouten en burgemeesters van IJsselstein, Benschop en Noord-Polsbroek het bestuur van de baronie. Tot in de achttiende eeuw hadden de baronie en de stad IJsselstein vaak dezelfde belangen en domineerde het stadsbestuur ook het bestuur en beleid van de baronie. Vanaf de achttiende eeuw ontwikkelde het baroniestuur zich tot een meer onafhankelijk bestuur, waarin Benschop en Noord-Polsbroek zich meer konden doen gelden. Het baroniestuur hield zich vooral bezig met de werkzaamheden, die voor de gehele baronie werden uitgevoerd. De rentmeester en een van de burgemeesters van IJsselstein voerden de financiële administratie, die resulteerden in de ‘liquidatierekening’. Op basis daarvan werd bepaald hoeveel IJsselstein, Benschop en Noord-Polsbroek elk moesten betalen.

Na het vertrek van de Oranjes ontstond er een bestuurlijk vacuüm in de baronie en werden de bestuurstaken waargenomen door de opeenvolgende besturen van IJsselstein en de nu ook zelfstandige gerechten Benschop en Noord-Polsbroek, bijgestaan door de rentmeester. Pas in 1802 kwam er meer duidelijkheid toen het college van “Gecommitteerden tot het voeren der schouwen onder de voormalige baronie IJsselstein” werd ingesteld. Deze Gecommitteerden hadden als taak het dagelijks financieel beheer van de baronie en het beheer en onderhoud van gemeenschappelijke eigendommen en werken. Voor grote financiële beslissingen, zoals leningen en aflossingen, moest autorisatie gevraagd worden aan het bestuur van het Departement van de Delf. Ook voor het verpachten van imposten, visrechten etc. moest toestemming worden verkregen. Ook kregen de Gecommitteerden taken op het gebied van waterstaatkundig beheer. Ze waren in de praktijk de opvolgers van het baroniestuur.

Bestuur van de stad en het schoutambt

Het bestuur van de stad IJsselstein bestond uit enkele functionarissen, die als ‘magistraat’ werden aangeduid. De magistraat resideerde op het halverwege de zestiende eeuw gebouwde Stadhuis aan de Plaats, midden in de stad. Ze bestond uit de drossaard, de schout en de twee burgemeesters. De drossaard was, net als in de baronie, ook het hoofd van het stadsbestuur, en werd in rang gevolgd door de schout, die de baron, heer van IJsselstein,

binnen de stad en het schoutambt vertegenwoordigde. In tegenstelling tot de meeste andere steden had IJsselstein geen vroedschap; wel hadden de schepenen, die de rechtspraak uitvoerden, een stem in het bestuur van de stad als het “belangrijke” zaken betrof. Of een zaak belangrijk was bepaalde echter de drost, zodat de feitelijke invloed van de schepenen gering bleef. Veel beslissingen waren daarnaast onderworpen aan goedkeuring van de Domeinraad in Den Haag.

De drost was de belangrijkste bestuurder van de magistratuur, direct in rang gevolgd door de schout. Beide waren door de heer van IJsselstein benoemd en waren zijn vertegenwoordigers, de één in de gehele baronie en de ander in de stad en het schoutambt. De drost leidde de vergaderingen van de magistratuur en had er de beslissende stem; ook had hij een rol bij de vervolging van criminelen. De schout was belast met de vervolging en, na vonnis door de schepenen, bestraffing van misdadigers en was voorzitter van de schepenenbank. Drost en schout zorgden gezamenlijk voor de bescherming van de openbare orde en veiligheid in de stad en het schoutambt. Ook vormden ze met de heemraden de besturen van elk der afzonderlijke polders.

De belangrijkste taken van de twee burgemeesters waren het financieel beheer en het onderhoud van de stedelijke eigendommen en bouwwerken. Tot 1743 werden ze van elkaar onderscheiden: de ene burgemeester was de ‘stadsburgemeester’, de andere de ‘gemeenlandsburgemeester’. De rekeningen van de stad en het schoutambt waren tussen 1595 en 1743 gescheiden: de stadsburgemeester deed het financieel beheer voor de stad, de gemeenlandsburgemeester deed dat voor het schoutambt. In 1743 werden de twee aparte rekeningen samengevoegd tot één rekening. Eén van de twee burgemeesters zorgde sindsdien voor de financiële zaken, terwijl de andere zich vooral richtte op het beheer en onderhoud van eigendommen en gebouwen van de stad en het schoutambt.

Hoewel hij officieel niet tot het stadsbestuur behoorde had de rentmeester van de baron er wel een belangrijke positie; omdat de belangen van de stad IJsselstein en de baron van IJsselstein vaak samenvielen was hij bij het merendeel van de vergaderingen van de magistratuur aanwezig en liet hij zijn invloed gelden. Zijn eigenlijke taak was het beheren en administreren van de eigendommen van de baron; daarbij behoorden ook de goederen, die vroeger van kerkelijke instellingen waren geweest en na de Reformatie aan de heer van IJsselstein waren gekomen. Daarbij zorgde hij ook en vooral dat de baron zijn deel van de opbrengsten van allerlei zaken en fondsen in de stad ontving, met name de ‘bede’, de belasting die de baronie aan de heer moesten voldoen.

De magistratuur droeg dus zorg voor het dagelijks bestuur van de stad en het schoutambt. Dat deed ze voor een groot deel zelf en deels liet ze dat over aan instellingen, waarop ze het eindtoezicht hield. Dat gold bijvoorbeeld voor de stedelijke armenzorg, waarvoor ze twee gasthuismeesters aanwezen die het Ewouds Gasthuis bestierden. Het beheer en onderhoud van de Nicolaaskerk werd namens het stadsbestuur geregeld door twee kerkmeesters. Kerkmeesters, gasthuismeesters en heemraden (polderbestuurders) woonden ook de vergaderingen van de magistratuur bij als er onderwerpen ter sprake kwamen, die hen betroffen.

De meeste ambtenaren in het stads- en baroniebestuur werden benoemd door de baron of zijn Domeinraad; ook had de baron het recht van goedkeuring voor de benoeming van de twee, later drie predikantsplaatsen in de stad. De burgemeesters, schepenen en de kerk- en gasthuismeesters werden jaarlijks benoemd door de baron op voordracht van de drost en schout. Hun zittingsperiode liep van 11 november tot 11 november.

De magistraat werd bijgestaan door de stadssecretaris, verantwoordelijk voor de correspondentie, het uitschrijven van besluiten, publicaties en rekeningen en het beheren van het archief. De secretaris verrichtte ook die werkzaamheden voor het bestuur van de baronie en voor het gerecht. Onder zijn leiding werkten er diverse klerken en bodes voor stad, gemeenland en de schepenbank; deze werd door de magistraat benoemd. Daarnaast waren er talloze "kleine ambten", variërend van de stadsvroedvrouw en de muziekmeester tot aan de zakkendragers, turftonsters, lantaarnopstekers en kleppersmannen. Ook deze benoemingen werden door de magistraat gedaan.

De belangrijkste bronnen van inkomsten voor het stads- en schoutambt waren de opbrengsten van de verpachting van de imposten (belastingen) op bier, wijn, brandewijn en gedistilleerd, van de stadswaag en de plaatselijke bank van lening alsmede de verhuur van landerijen van stad, schoutambt, kerk en gasthuis. Ook de vergoedingen, die mensen moesten betalen om als poorter of burger van IJsselstein te worden ingeschreven, waren ten gunste van de plaatselijke bestuurders. Voor bepaalde doelen, bijvoorbeeld het uitdiepen van de haven of de inhuuldiging van een nieuwe baron of barones, werden daarnaast nog speciale, eenmalige belastingen geheven. In het schoutambt moesten de landeigenaars een jaarlijks bedrag per morgen land betalen, voornamelijk om de jaarlijkse bijdrage, die voor de verdediging van de stad en baronie aan de Republiek moest worden betaald. Vanaf 1735 werd in de stad elk jaar het huisgeld en vanaf 1742 ook het straat-, wal- en kadegeld opgehaald. Tenslotte kreeg de stad van de baron of barones voor speciale doeleinden subsidies, zoals jaarlijks 236 gulden voor het onderhoud van de stedelijke gebouwen, bijdragen in de salariskosten van de predikanten, koster en rector van de Latijnse school of de stadsvroedvrouw. Een groot deel van deze subsidies was afkomstig uit de opbrengsten van de rooms-katholieke kerkelijke goederen zoals het kapittel van de Sint-Nicolaaskerk, het cisterciënzer klooster Mariënberg en het Onze-Lieve-Vrouwengilde van Eiteren. Deze goederen waren tussen 1577 en 1583 door Willem van Oranje in bezit genomen; de administratie van de inkomsten en uitgaven ervan werden sindsdien door de rentmeester beheerd zonder dat ze officieel tot de domeingooderen van de baron behoorden.

Een vermeldenswaardige bijzondere subsidie was die op het bouwen van nieuwe of verfraaien van bestaande panden in de stad en het schoutambt, die barones Maria Louise in 1756 instelde; het doel ervan was IJsselstein een aantrekkelijker vestigingsplaats te maken voor meer goeude personen.

De criminele rechtspraak voor stad en de gehele baronie werd uitgeoefend door drost, vanaf 1795 baljuw en schepenen van IJsselstein; de lage jurisdictie in de stad en het schoutambt werd uitgevoerd door schout en schepenen, vanaf 1804 de criminele en civiele rechtbank. Drost, schout en schepenen namen ook de belangen waar van weeskinderen, een taak die in andere steden door een weeskamer werd uitgeoefend.

DE ARCHIEVEN EN DE INVENTARISATIE

Tot halverwege de negentiende eeuw waren de in het Stadhuis van IJsselstein ondergebrachte archieven uit de periode vóór 1811 vrij slecht toegankelijk. De zorgdragers en beheerders konden veel van de stukken niet goed lezen en de ambtelijke behoefte en noodzaak om in de stukken te zoeken werd met de jaren steeds minder. In 1822 waren door de griffier van het vredegerecht van IJsselstein de stukken met betrekking tot de rechtspraak al gescheiden van die betreffende het bestuur. Die scheiding is tot op de dag van vandaag gehandhaafd: de stukken met betrekking tot rechtspraak in IJsselstein vóór 1811 werden in 1884 overgedragen aan het Rijksarchief in Utrecht. De rechtsopvolger van

het Rijksarchief, Het Utrechts Archief, droeg die overigens op zijn beurt in 2008 weer over aan het Regionaal Historisch Centrum (RHC) Rijnstreek en Lopikerwaard.

Op 2 oktober 1827 boog de gemeenteraad zich over vragen, door de Gouverneur van de provincie Utrecht gesteld met betrekking tot de archieven. Burgemeester en wethouders hadden gezorgd voor een globale inventaris van het archief van vóór 1811, “terwijl na dien tijd niets is voorgevallen, dat voor de Nederlandsche Geschiedenis voor zooveel deze gemeente aangaat, van eenig belang kan zijn”. De archieven waren geplaatst in een afgezonderde archiefkamer, in loketten en kasten; ter beveiliging tegen brand was deze ruimte beveiligd “zooals gebouwen van hout en steen voor brand of andere onheilen doorgaans gewaarborgd zijn”. De secretaris had de sleutel van de kamer. De heren waren zo eerlijk toe te geven, dat de orde, waarin de stukken verkeren “niet te roemen” was, maar ze meenden met hun inventaris daarin wel verbetering te hebben gebracht.

De eerste serieuze poging om een logisch overzicht van het ‘oud archief van IJsselstein’ te maken werd in 1856 ondernomen door dr H.R. de Breuk. Deze klassiek geschoolde boekdrukker, die zich in dat jaar in IJsselstein had gevestigd, maakte in opdracht van het gemeentebestuur zijn “Inventaris van geschrevene boeken, registers, rekeningen, brieven, stukken van verschillenden inhoud enz.”. In 1876 maakte dr D.H. Jurrjens, leraar aan het Stedelijk Gymnasium te Utrecht en woonachtig in IJsselstein, een aanvulling op en vooral een verfijning van de inventaris van De Breuk. Hij beschreef bescheiden, die door zijn voorganger vrij algemeen beschreven waren, meer in detail zonder daarbij de indeling en nummering van De Breuk te wijzigen. Eerst in 1892 werd, niet zonder druk van het provinciaal bestuur, het ‘oud archief’ door een professionele archivaris onder handen genomen. De Rijksarchivaris in Utrecht dr R. Fruin Th.Azn maakte in dat jaar de “Inventaris van het archief der gemeente IJsselstein van de oudste tijden tot de invoering van het Fransch bestuur”. Het oude archief was opgeborgen in kartonnen dozen en portefeuilles in kasten op een van de kamers op de bovenverdieping van het Stadhuis. Na de inventarisatie door Fruin werd het archief van vóór het jaar 1811 verplaatst naar kasten in de grote benedenzaal. Het door Fruin beschreven archief van de weeskamer (college van oppervoogden) en de retroacta van de Burgerlijke Stand (de doop-, trouw- en begraafboeken) werden in het eerste kwart van de twintigste eeuw, net als de oud-rechterlijke archieven, aan het Rijksarchief in Utrecht overgedragen.

Naar aanleiding van de grote stadhuisbrand in Leiden in februari 1929, waarbij veel belangrijk archief verloren was gegaan, liet de provinciaal archiefinspecteur in Utrecht, Heeringa, zich door de gemeentebesturen in de provincie informeren over de bewaring en brandveiligheid van de archieven. Vanuit IJsselstein rapporteerden Burgemeester en Wethouders, dat het oude stadsarchief in een brandvrije kluis was geplaatst.

In november 1945, constateerde de provinciaal archiefinspecteur dat er met betrekking tot de archiefbewaarplaats nog geen sprake was van een “ganschelijk bevredigenden toestand”, maar drong hij nog niet aan op verbetering met het oog op de plannen tot restauratie van het Stadhuis. Tot 1974 bleef het behelpen met de huisvesting van de archieven en bleven de stukken op verschillende plaatsen in het oude Stadhuis bewaard onder omstandigheden, die helemaal niet aan de eisen van de Archiefwet voldeden, maar die door de provinciale archiefinspectie kennelijk werden gedoogd. In september 1974 kwam er een eind aan deze ongewenste situatie, toen de gemeentelijke organisatie verhuisde naar een nieuw Stadskantoor aan de Planetenbaan, die voorzien werd van een ruime archiefbewaarplaats, die voldeed aan de eisen die de Archiefwet stelde. In 1999 verhuisde het archief mee naar het nieuwe Stadhuis aan de Overtoom, waarin ook een goede archiefbewaarplaats was opgenomen.

Nadat de gemeente IJsselstein in 2008 had besloten zich aan te sluiten bij het RHC Rijnstreek en Lopikerwaard te Woerden werd het archief overgebracht naar de centrale archiefbewaarplaats van het RHC in het gemeentehuis te Woerden.

Het is een misvatting om de neerslag van het ambtelijk en bestuurlijk handelen van de bestuurders van IJsselstein tot en met 1811 eenvoudig in één term te beschrijven als “het oud archief van IJsselstein”. Binnen dat complex is er sprake van verschillende archieven en archiefvormers, waarvan het bestuur van de baronie en het bestuur van de stad en het schoutambt de belangrijkste waren. Naast deze archieven werd vanouds ook het archief van het Ewouds Gasthuis als onderdeel van het stadsarchief beschouwd, hoewel dit een eigen administratie voerde en het stadsbestuur er slechts het toezicht op uitoefende. Dat gold evenzeer voor de archiefbescheiden van de vijf onder IJsselstein gelegen polders. De stukken van het gasthuis en van de polders lagen echter gewoon tussen die van stad en baronie in het Stadhuis.

Is de opname van het archief van het gasthuis in het stadsarchief nog wel te begrijpen en zelfs te verdedigen, veel minder geldt dat voor de archiefbescheiden van de rentmeester van de baronie. In het stadsbestuur had de rentmeester formeel geen rol en in dat van de baronie bestond zijn taak vooral uit het behartigen van de belangen van de prinsen en prinsessen van Oranje als baronnen en baronessen van IJsselstein. Desondanks werd ook het in IJsselstein berustende deel van het archief van de rentmeester tot het ‘oud archief’ van de stad gerekend.

Het onderscheiden van de verschillende archieven was en is niet altijd eenvoudig. Waar de stad IJsselstein een dominante rol vervulde in het bestuur van de baronie en hun belangen vaak overeenkwamen lijken veel stukken tot het archief van het stadsbestuur te behoren. Nadere beschouwing leidt echter vaak tot de conclusie, dat het om stukken van de baronie en niet uitsluitend van de stad gaat.

De eerste inventaris van de oude archieven, die van De Breuk uit 1856, kende een ordening, die was gebaseerd op de inhoud van de archiefstukken en niet in eerste instantie op de archiefvormer. De Breuk onderscheidde daarbij onder andere ‘registers van verschillende aard’, ‘rekeningen der baronie, stad, polders, dijken enz.’ en ‘handvesten, privilegiën en verschillende stukken betreffende de oudste geschiedenis van IJsselstein”.

Hoewel de titel van de inventaris, in 1893 in druk verschenen, anders doet vermoeden maakte Fruin wel een onderscheid tussen de verschillende onderdelen van het archief. Voorafgaand aan de inventaris van het archief van de baronie en de stad (archiefvormers) plaatste hij echter een groep archiefstukken ‘betreffende de rechtsbetrekkingen van de stad en de baronie tot den souverain en naburige gewesten en plaatsen’. Daarin kwamen archiefstukken te staan, die vrijwel allemaal, soms met onderlinge verwijzing, in het archief van het baroniebestuur of dat van het stadsbestuur zijn onder te brengen. Los van het archief van het stadsbestuur onderscheidde Fruin terecht de archieven van de polderbesturen en van de rentmeester. Minder begrijpelijk is dat hij stukken over de rol van het stadsbestuur als toezichthouders op verschillende taken als aparte archieven van het stadsarchief scheidde: zo creëerde hij onder andere een archief van het stadsbestuur als college van opperarmmeesters (waarin het archief van het gasthuis werd opgenomen), het archief van het stadsbestuur als college van opperkerkmeesters en het archief van het stadsbestuur als college van schoolopzieners. Tenslotte onderscheidde Fruin nog een aantal gedeponeerde archieven, waarvan het merendeel eveneens als onderdelen van het stadsarchief kunnen worden omschreven, en wat stukken, die ‘toevalliger wijze’ in het archief berusten.

De inventaris van Fruin was na ruim honderdtwintig jaar toe aan een grondige herziening. Het belangrijkste bezwaar tegen deze inventaris is het feit, dat zijn beschrijvingen, hoewel vaak gedetailleerd, een groot aantal stukken niet aan de verborgenheid onttrok. In de grote seriële beschrijvingen, zoals pakken ingekomen brieven en bijlagen bij de rekeningen, was informatie verborgen die bij de herinventarisatie wel is ontsloten.

Daarnaast is er, zoals hierboven al vermeld, het nodige aan te merken op de hoofdingeling die hij toepaste.

Waar Fruin de IJsselsteinse archieven van vóór 1811 beschouwde als één complex, onderverdeeld in afdelingen, is er bij de herinventarisatie voor gekozen om waar mogelijk het complex tot verschillende archieven te ontleden. Voor sommige afdelingen was dat eenvoudig. Zo zijn de archieven van de vijf polders onder IJsselstein, waarvan de besturen bestonden uit de drost, schout, rentmeester en een aantal heemraden per polder, als zelfstandig archief geïnteriseerd; ze bevinden zich onder beheersnummer H132 in de archiefbewaarplaats van het RHC Rijnstreek. De archiefstukken van het Ewouds Gasthuis, een oorspronkelijk geestelijke instelling, zijn samengevoegd met het al bestaande archief van dat gasthuis (Y034). Beide zijn in afzonderlijke inventarissen beschreven.

De bij de herinventarisatie ontstane aparte archieven van het baroniebestuur (met zijn rechtsopvolger de Gecommitteerden tot het voeren van de schouw etc.) en het bestuur van stad en schoutambt van IJsselstein zijn dezelfde als die Fruin in zijn inventaris als afdeling beschrijft. Deze archieven beslaan veruit het merendeel van het complex van het 'oude archief' van IJsselstein. Bij de inventarisatie is gekozen voor een logische indeling. Het meest omvangrijke archief, dat van het stadsbestuur, is onderverdeeld in stukken van algemene aard en stukken betreffende afzonderlijke onderwerpen. Die laatste rubriek is op zijn beurt onderverdeeld in stukken betreffende de organisatie van het bestuur en betreffende de uitvoering van zijn taken. In het archief van het stadsbestuur zijn daarnaast de stukken over armenzorg, beheer van het kerkgebouw, onderwijs en schutterij opgenomen, die door Fruin als aparte archieven van het stadsbestuur in zijn hoedanigheid van college van oppertoezicht werden beschreven. Ook enkele eind achttiende-eeuwse stukken met betrekking tot de inning van belastingen en de grondvergaderingen, door Fruin als aparte archieven beschreven, zijn naar het archief van het stadsbestuur overgebracht. Het archief van de Krijgsraad van de schutterij is, in overeenstemming met Fruin's opvatting, wel als apart archief achter dat van het stadsbestuur opgenomen. Dit orgaan voerde een eigen administratie en notulen, die direct na de opheffing formeel aan het stadsbestuur werden overgedragen.

De "stukken betreffende de rechtsbetrekkingen van de stad en de baronie tot den souverain en naburige gewesten en plaatsen", zoals Fruin de eerste afdeling van zijn inventaris noemde, konden eveneens zonder veel moeite in het archief van het baroniebestuur of dat van het stadsbestuur worden ondergebracht. Fruin erkende zelf al, dat deze afdeling een wat gekunsteld karakter had.

Fruin beschreef ook het archief van de rentmeester der domeinen en geestelijke goederen als onderdeel van de archieven van IJsselstein vóór 1811. Dat deed hij wellicht noodgedwongen; in zijn inleiding bij zijn inventaris in 1893 constateerde hij, dat de stukken van de rentmeester van IJsselstein al op verschillende plekken waren ondergebracht. Voor een groot deel berustten die in het archief van de Nassause Domeinraad, het beheersorgaan van de Oranjebezittingen, dat in het Algemeen Rijksarchief (nu het Nationaal Archief). Daarnaast was een aantal stukken overgedragen aan het Rijksarchief in Utrecht en waren er ook bescheiden van de rentmeester in het Koninklijk Huisarchief terecht gekomen. Waar Fruin er kennelijk een hard hoofd in had dat al deze bescheiden alsnog samen zouden kunnen worden gebracht naar de plaats waar ze feitelijk behoorden, het archief van de Domeinraad, zijn ze in de IJsselsteinse inventaris terecht gekomen. Het archief van de Nassause Domeinraad is in 1992-1997 door medewerkers van het Nationaal Archief geheel geherinventariseerd, waarbij de stukken van de rentmeester die in IJsselstein en Utrecht lagen, niet zijn inbegrepen. Besloten is daarom om deze stukken als apart (fragment-)archief in de voorliggende inventaris op te nemen. Het betreft stukken van de rentmeester, opgemaakt of ontvangen als functionaris van de baron, i.c. het huis

van Oranje, en van de geestelijke instellingen, waarvan de eigendommen in de periode 1578-1583 door Willem I van Oranje zijn geconfisqueerd en die door de rentmeester werden beheerd. Dit laatste betreft het kapittel van de Sint Nicolaaskerk, het klooster Marienberg en het Onze-Lieve-Vrouwengilde van Eiteren; de opbrengsten werden deels gebruikt ten behoeve van de baronie, maar kwamen grotendeels ten goede aan de opeenvolgende baronnen en baronessen.

De stukken die Fruin tenslotte in zijn inventaris omschreef als "stukken, toevalliger wijze in het archief berustende" zijn divers. De persoonlijke stukken van de rentmeester van IJsselstein Jan Dimmer en zijn familie en die van de IJsselsteinse kanunnik Willem Willemsz van Bueren zijn in de hiernavolgende inventaris opgenomen. De persoonlijke stukken met betrekking tot de Gelderse familie Hoeffsmit, waarvan het verband met IJsselstein niet te leggen was, zijn buiten deze inventaris gehouden, vooruitlopend op een eventuele overdracht aan een archiefdienst, waar ze beter op hun plaats zijn. Een klein aantal stukken is voorts overgebracht naar archieven, waartoe ze feitelijk behoorden, in het bijzonder dat van het Hoogheemraadschap van de Lekdijk Benedendams en de IJsseldam, of naar de handschriftenverzameling van IJsselstein.

De inventaris van Fruin is tot de herinventarisatie, waarvan hierna het resultaat volgt, de enige toegang op de verschillende in IJsselstein berustende overheidsarchieven van vóór het jaar 1811 geweest. Aan het eind van de vorige eeuw is het archief, zonder dat de inventaris van Fruin verder werd gewijzigd, om praktische redenen hernummerd: waar Fruin hele series in één beschrijving onderbracht werden toen de onderdelen van de series apart genummerd. Dit was een provisorische hernummering ter voorbereiding op een eventuele herinventarisatie, die echter niet consequent en voor het gehele archief is doorgevoerd. Omdat zowel de nummering zoals door Fruin toegekend als de nummering-2000 in publicaties is gebruikt zijn aan het eind van de inventaris twee concordansen toegevoegd, waardoor de huidige nummering te herleiden is tot de twee vroegere nummeringen.

Bij het RHC bevindt zich de Collectie Doesburg (Y011). Drs M.H.H. Doesburg heeft gedurende een lange reeks van jaren onderzoek gedaan naar de geschiedenis van IJsselstein en van talloze, vaak moeilijk leesbare stukken, een transcriptie gemaakt. Indien van toepassing is bij de beschrijvingen in deze inventaris een verwijzing gemaakt naar het inventarisnummer van de Collectie Doesburg, waarin een transcriptie van de betreffende stukken te vinden is.

Wie onderzoek doet naar de geschiedenis van de baronie en stad IJsselstein in de periode tot 1811 moet zich bewust zijn, dat ook veel informatie te vinden is in archieven buiten de in deze inventaris beschreven stukken. In de eerste plaats is dat het archief van de Nassause Domeinraad, het in Den Haag gevestigde ambtelijk beheersorgaan van de Oranjebezittingen. Dit archief, in de jaren '90 van de vorige eeuw geherinventariseerd, bevindt zich in het Nationaal Archief; de inventarisnummers 4722-5316 hebben betrekking op de baronie IJsselstein. Daarnaast bevindt zich in Het Utrechts Archief een archief van de baronie IJsselstein, waarvan de naam enigszins misleidend is. Het betreft eveneens stukken van de rentmeester, waaronder materiaal van de Leenkamer van de heren van IJsselstein en stukken betreffende het beheer en de administratie van eigendommen. Deze laatste stukken zijn gelijksoortig en aanvullend op de bescheiden bij het Nationaal Archief en het RHC Rijnstreek en Lopikerwaard. Voor zaken met betrekking tot het waterstaatkundig beheer is ook onderzoek in het bij het RHC berustende archief van het Hoogheemraad van de Lekdijk Benedendams en de IJsseldam (H067) aan te bevelen. Tenslotte is, vooral met betrekking tot de baronie, ook in de bij het RHC berustende archieven van Benschop en Noord-Polsbroek uit de periode tot 1811 informatie te vinden.

Wellicht ten overvloede zij hier alsnog vermeld, dat de oud-rechterlijke archieven, het archief met betrekking tot weeszaken en het archief van de Nederlands-Hervormde gemeente van IJsselstein, eveneens zijn ondergebracht bij het RHC in de archiefbewaarpplaats te Woerden.

Het hierna beschreven archievencomplex beslaat 21,5 m¹, verkeert in materieel goede staat en staat bij het RHC Rijnstreek en Lopikerwaard bekend onder beheersnummer Y001.

**INVENTARIS VAN HET ARCHIEF VAN HET BARONIEBESTUUR VAN
IJSELSTEIN,
(1285) 1507-1799 (1809)**

Notulen

- 1-3. "Resoluties", notulen van de vergaderingen van het baroniebesteduur, 1758-1799. 3 delen
1.	1758-1768;	3.	1775-1799.
2.	1768-1775;		

4. Klad-notulen van vergaderingen van het stads- en baroniebesteduur, 1757-1766, 1 omslag

Reglementen, privileges en handvesten, verleend door de heer

5. Register, houdende afschriften van verleende privileges en rechten in de periode 1285-1535, met overzichten van geldende rechten en verplichtingen, verleend door opeenvolgende heren van IJsselstein, [circa 1535]. 1 deel
6. Register, houdende afschriften van verleende privileges en rechten in de periode 1360-1531 en een beschrijving van de gebeurtenissen rond de stad en het kasteel tijdens de Hoekse en Kabeljauwse twisten, met inhoudsopgave, [circa 1535]. 1 katern
7. Akte waarbij Maximiliaan, keizer van het Duitse Rijk, op verzoek van zijn neef Frederik van Egmond, heer van IJsselstein, de handvesten en privileges van de baronie, zoals in 1348 door Arnoud van IJsselstein verleend, bevestigt, 1508. 1 charter
8. Verzoekschrift van het stads- en baroniebesteduur aan de nieuwe heer van IJsselstein, Maximiliaan van Egmond, tot het aanvullen en toevoegen van enkele bepalingen aan de handvesten, met in de marge vermelding van de besluiten op de verschillende punten van het verzoekschrift, [1539 of 1540]. 1 stuk
9. Afschrift van een register met handvesten uit 1424, aangevuld tot 1561, met afschriften van vonnissen voor het gerecht van Noord-Polsbroek uit de periode 1520-1546, 1589. 1 deel
10. Akte waarbij Filips Willem van Oranje, baron van IJsselstein, de oude handvesten en privileges van de baronie en haar inwoners bevestigt, 1608. 1 charter

NB: Het zegel en de vermoedelijke signatuur zijn afgeknipt.

11. Afschrift van een register met diverse privileges en handvesten uit 1424, aangevuld tot circa 1645, met een beschrijving van de gebeurtenissen rond het beleg van IJsselstein in 1416 en van het afbranden van de kerktoren in 1516, [circa 1650]. 1 katern
12. Register van afschriften van keuren en ordonnanties, waarop boetes zijn gesteld, van het baroniebestuur van Leerdam, 1654. 1 katern

NB: Dit diende vermoedelijk als voorbeeld voor een soortgelijk register voor IJsselstein.

13. Register van handvesten en reglementen voor het bestuur en de rechtspraak in de baronie, 1675, met afschrift van het besluit van de Domeinraad waarbij toestemming wordt verleend tot het maken ervan, 1658, en concept-verzoekschrift tot vaststelling ervan, [1675]. 1 deel en 2 stukken

Functionarissen

14. Verzoekschrift van Philips van Steelant [drost van Buren], waarin hij het baroniebestuur verzoekt iemand af te vaardigen als doopgetuige bij de doop van zijn jongste zoon, 1605. 1 stuk
15. Besluit van het baroniebestuur tot het jaarlijks toekennen van 250 gulden aan de drost voor het salaris van gerechtsdienaren, afschrift, 1638. 1 stuk
16. Brief van de Domeinraad aan het baroniebestuur, waarin opgedragen wordt de bijgevoegde plakaten met betrekking tot het onder ede brengen van regenten uit te voeren, 1716. 1 stuk
17. Brief van Maria Louise, douairière van Oranje, barones van IJsselstein, waarin het stadsbestuur wordt opgedragen opgave te doen van alle salarissen en emolumenten van ambtenaren binnen de baronie, 1757. 1 stuk
18. Brief van de drost, waarin hij mededeelt dat hij Jan Graves als waarnemend drost heeft ontslagen en voorlopig burgemeester Willem van Fick in die functie heeft benoemd, 1763. 1 omslag

NB: Van dit nummer transcriptie in: Collectie Doesburg, invnr 362.

19. Proces-verbaal van het bij het afhoren van de baronierekening op het stadhuis te IJsselstein ontstane meningsverschil tussen de vicedrost De Beaufort en de provisioneel rentmeester Jan Graves over de verantwoording van de inkomsten en uitgaven, 1764. 1 stuk
20. Ordonnantie van stadhouder Willem V, baron van IJsselstein, waarin de juridische bevoegdheden van drosten in zijn heerlijkheden ten opzichte van militairen worden vastgelegd, 1766. 1 stuk

21. Brief van de Domeinraad, waarin het baroniebestuur kennis wordt gegeven van de benoeming van Johannes Schuurman tot keurmeester van de dekhengsten in de graafschappen Buren, Leerdam en Culemborg en de baronieën van IJsselstein en Acquoy, 1775. 1 stuk
22. Brief van de Domeinraad betreffende de bevoegdheid van de drost tot het afgeven van tijdelijke akten van vrijgeleide, 1730. 1 stuk

Archief

23. Proces-verbaal van de openbare aanbesteding en gunning van het maken van een kaart van de baronie aan Petrus Josephus Adan, 1736. 1 stuk
24. Lijst van stukken in het archief van de baronie betreffende de beroeping van predikanten te IJsselstein en Benschop, [circa 1750]. 1 stuk
25. Staten van archiefbescheiden van baronie, stad en schoutambt IJsselstein, 1756, aangevuld tot 1774, en 1799. 2 katernen
26. Lijst van archiefbescheiden van baronie, stad en schoutambt IJsselstein, [circa 1775]. 1 stuk

Financiën

Financiële verantwoording

- 27-28. "Liquidatierekeningen", rekeningen van inkomsten en uitgaven van de gemeenlandsburgemeester ten behoeve van de gehele baronie, deels afschriften, deels in tweevoud 1605/1606, 1608/1609, 1627/1628-1633/1634, 1635/1636-1679/1680, 1681/1682-1704/1705, 1706/1707-1733. 2 pakken
27. 1605/1606, 1608/1609, 1627/1628-1633/1634 en 1635/1636-1664/1680;
28. 1681/1682-1704/1705 en 1706/1707-1732/1733.
29. Bijlagen bij de liquidatierekeningen, 1638/1639, 1659/1660 en 1729/1730-1735/1736. 1 omslag
- 30-35. "Baronierekeningen" of "IJsselrekeningen", rekeningen van inkomsten en uitgaven, opgemaakt door de rentmeester, van het beheer en onderhoud van de IJssel, later van alle inkomsten en uitgaven ten behoeve van de baronie, tot 1730 afschriften, 1666-1788, 1795-1798 en 1800. 6 pakken
30. 1666-1678; 33. 1736-1755;
31. 1679-1710; 34. 1756-1775;
32. 1711-1735; 35. 1776-1788 en 1795-1800.

NB: De eerste rekening beslaat 1666-1668, daarna tot 1689 tweejaarlijks.

36. "Baronie-rekening", rekeningen van inkomsten en uitgaven, opgemaakt door de rentmeester, van alle inkomsten en uitgaven ten behoeve van de baronie, concept, 1802. 1 stuk
- 37-49. Bijlagen bij de baronie- of IJsselrekeningen, 1726-1800. 13 pakken
37.	1726-1735;	44.	1766-1770;
38.	1736-1740;	45.	1771-1773;
39.	1741-1745;	46.	1774-1778;
40.	1746-1750;	47.	1779-1787;
41.	1751-1755;	48.	1788-1792;
42.	1756-1760;	49.	1793-1800.
43.	1761-1765;		
50. Staat van door de burgemeesters verantwoorde uitgaven bij gelegenheid van de feestelijke ontvangst van Willem van Oranje als baron van IJsselstein, 1552. 1 katern
51. Rekening en verantwoording van de door het baroniestuur gemaakte vracht-, reis- en schrijfkosten gedurende het jaar 1614, 1615. 1 katern
52. Akten van declaratie door J. Vastrick voor niet nader omschreven diensten ten behoeve van de baronie, voldaan door rentmeester Johan Dimmer en voorzien van kwitantie door laatstgenoemde, 1668-1660. 1 omslag
53. Rekeningen en verantwoordingen van de rentmeesters mr Adriaan van Schuijlenburg en Adriaan Maas van door hen ten behoeve van de baronie gemaakte onkosten, 1715-1739 (met hiaten). 1 omslag
54. Bijlagen bij de rekeningen van door rentmeester mr Adriaan van Schuijlenburg gemaakte onkosten, 1728-1729. 1 omslag
- Geldeningen**
55. Akte waarbij Frederik van Egmond, heer van IJsselstein, 1600 gulden leent van de baronie en verklaart de rente te zullen voldoen uit de opbrengst van de jaarlijkse bederekening, 1507. 1 charter
56. Stukken betreffende het aangaan van een geldening van 2000 gulden door Frederik van Egmond, heer van IJsselstein, ten laste van de baronie bij de gebroeders Jan en Daniel Dirksz van Sijll, onder hypotheekstelling van de korentienden van Benschop, 1510. 3 charters
57. Akte waarbij Jan van Zijl verklaart in te stemmen met het omzetten van een oude geldening van 900 gulden ten laste van de baronie in een lening van 600 gulden tegen een rente van zeven procent per jaar, 1598. 1 stuk

58. Akte waarbij Willem van Steeland namens [Daniel van Marlot,] heer van Banoij, en Philippe van Steeland namens zichzelf verklaren gezamenlijk eigenaar te zijn van een obligatie ten laste van de baronie, 1630. 1 stuk
59. Akte waarbij het baroniebestuur verklaart te erkennen dat de eigendom van een aan de baronie verstrekte geldlening van 2400 gulden, door Cornelia, Maria en Pieterella Pinsen van der Aa aan de baronie verstrekt, is overgedragen aan jonkheer Gerard van Rijsenburch c.s., [1659]. 1 charter
60. Besluit van Amalia van Solms als voogdes over haar kleinzoon Willem III, prins van Oranje, baron van IJsselstein, waarbij het stadsbestuur en de dorpsbesturen van Benschop en Noord-Polsbroek toestemming verleent om een geldlening aan te gaan voor het uitdiepen en verbreden van de Hollandse IJssel, 1663. 1 stuk
61. Akten, waarbij de baronie van IJsselstein, geldbedragen leent van diverse personen voor het uitdiepen en verbeteren van de IJssel, 1663, met aantekeningen van kwitantie voor de aflossing, 1735 en 1738. 3 charters
62. Akte waarbij het baroniebestuur 1000 gulden leent van ds. Martinus Duijrkandt, predikant te Benschop, voor het uitdiepen en verbeteren van de IJssel, 1688, met aantekening van de ontvangst van rente en aflossing, 1724-1738. 1 charter
63. Akte waarbij het baroniebestuur 600 gulden leent van Johannes van Zeijl te Benschop voor de aflossing van een oudere geldlening, 1704, met aantekeningen van kwitantie voor de rente en aflossing, 1705-1730. 1 charter
64. Akte waarbij het baroniebestuur 1000 gulden leent van Maria Vernoy te Noord-Polsbroek voor de aflossing van oudere geldleningen, 1705, met aantekeningen van kwitantie voor de rente en aflossing, 1706-1729. 1 charter
65. Kwitantie voor de gedeeltelijke aflossing van een geldlening van 2000 gulden ten laste van het baroniebestuur en ten behoeve van Catharina Capel, aangetekend op de oorspronkelijke akte van schuldbekentenis uit 1704, 1705, met afschrift van een brief van het baroniebestuur aan de drost betreffende deze aflossing, 1705. 2 stukken
66. Akte waarbij het baroniebestuur 2400 gulden leent van Baaltje Gerrits, weduwe van Thonis Jansz Snoeck, te Benschop voor de aflossing van een oudere geldlening, 1707, met aantekeningen van kwitantie voor de rente en aflossing, 1707-1731. 1 charter
67. Akte waarbij het baroniebestuur 1200 gulden leent van de drost Jan Sautijn voor de aflossing van een aantal oudere geldleningen, 1708, met retroakten getransfigeerd, 1665 en 1681. 4 charters

68. Akte waarbij het baroniebestuur 1000 gulden leent van Dirk Aertsz de Wit te Benschop voor de aflossing van oudere geldleningen, 1710, met aantekening van kwitantie voor de aflossing, 1737. 1 charter
69. Akte waarbij het baroniebestuur 1000 gulden leent van Christoffer Holling, gemeenlandsbode van IJsselstein, voor de aflossing van een oudere geldlening, 1710, met aantekeningen van kwitantie voor de rente en aflossing, 1711-1740. 1 charter
70. Akte waarbij het baroniebestuur 2000 gulden leent van burgemeester Franco van Meerland voor de aflossing van een oudere geldlening, 1710, met aantekeningen van kwitantie voor de rente en aflossing, 1721-1738. 1 charter
71. Akte waarbij het baroniebestuur 1000 gulden leent van Andries Gijsberts van Dijk voor de aflossing van een oudere geldlening, 1713, met aantekeningen van kwitantie voor de rente en aflossing, 1719-1749. 1 charter
72. Akte waarbij het baroniebestuur 1000 gulden leent van de gezusters Margaretha, Barbara en Christina Bor te Utrecht voor de aflossing van een oudere geldlening, 1714, met retroakte getransfigeerd, 1705, en aantekeningen van kwitantie voor de aflossing, 1769. 2 charters
73. Akte waarbij het baroniebestuur 1200 gulden leent van Adriaan Gerritsz Verburg voor de aflossing van een oudere geldlening, 1723, met aantekeningen van kwitantie voor de rente en aflossing, 1724-1738. 1 charter
74. Akte waarbij het baroniebestuur 400 gulden leent van de kerkmeesters van de Nicolaaskerk te IJsselstein voor de aflossing van een oudere geldlening, 1723, met aantekening van kwitantie voor de aflossing, 1762. 1 charter
75. Akte waarbij het baroniebestuur 1500 gulden leent van burgemeester Franco van Meerlandt voor de aflossing van een oudere geldlening, 1730, met aantekeningen van kwitantie voor de rente en aflossing, 1736-1738. 1 charter
76. Besluit van Maria Louise, douairière van Oranje, barones van IJsselstein, waarbij bepaalt wordt dat rentes op obligaties ten laste van de plaatsen in de baronie niet meer zullen worden betaald zonder schriftelijke bevestiging dat de rentenemer eigenaar is van de obligatie, 1763. 1 stuk
77. Akten van geldleningen ten laste van de baronie, concepten, 1766-1778. 1 omslag
78. Brief waarin de Domeinraad het baroniebestuur toestemming verleent om de kosten van een geschenk voor de oudste zoon van stadhouder Willem V te voldoen door het aangaan van een geldlening, 1772. 1 stuk

Beheer en onderhoud van wegen, watergangen en kunstwerken**Hollandse IJssel**

79. Stukken betreffende het in samenwerking met de Staten van Utrecht verbeteren en uitdiepen van de Hollandse IJssel vanaf de Doorslag tot in de nabijheid van Montfoort, 1661-1667. 1 omslag
- 80.. Rekening van de rentmeester van de werkzaamheden tot verbreding en verdieping van de Hollandse IJssel binnen de baronie, met afschrift, 1663-1665. 1 deel en 1 katern
81. Rekening, opgemaakt door de rentmeester, van de door verrichte werkzaamheden betreffende de aflossing, conversie en het aangaan van geldeningen ten behoeve van de verbetering van de Hollandse IJssel in de periode 1680-1681, afschrift, 1685. 1 stuk
82. Proces-verbaal van de openbare aanbesteding en gunning van het uitdiepen van de Hollandse IJssel tussen de Doorslag en het jaagpad naar Montfoort, 1767, met daarop akten van kwijting voor de betaling van de aanneemsommen, 1768. 1 stuk

Sluizen en heulen

- 83.. Stukken betreffende de betrokkenheid van de baronie bij de aanleg van de sluis tussen de Vaartse Rijn en de Hollandse IJssel aan de Doorslag onder Jutphaas. 1670-1675. 1 pak
84. Stukken betreffende de aanleg van een sluis of heul in de IJsseldam tussen de Lek en de Hollandse IJssel in samenwerking met de Staten van Utrecht, 1676. 1 omslag
- 85-86. "Duikerrekeningen", rekeningen van inkomsten en uitgaven ten behoeve van de duiker of heul in de Lekdijk bij het Klaphek en de aanliggende kanalen tussen de Looijebrug en de Lek, deels afschriften, deels in tweevoud, 1677/1687-1800/1801 en 1806/1807. 2 pakken
85. 1677/1687-1734/1735;
86.. 1735/1736-1800/1801 en 1806/1807.

NB: De rekeningen lopen van zomer tot zomer. De kosten werden voor 2/3 deel gedragen door de baronie en voor 1/3 deel door het gewest Utrecht.

87. Bijlagen bij de duikerrekeningen, 1730/1731-1734/1735, 1736/1737, 1738/1739-1741/1742 1743/1744-1800/1801 en 1806/1807. 1 pak
88. Stukken betreffende het onderhoud van en het toezicht op de gemeenschappelijke heul in de Lekdijk nabij het Klaphek, 1738-1790. 1 omslag

Zandwegen en jaagpaden

89.	Publicatie tot aankondiging van de openbare aanbesteding door het baroniebestuur van de aanleg van een zandpad vanaf het Klaphek tot [de herberg] Het Noteboomken, concept, 1678.	1 stuk
90.	Bestek en voorwaarden met publicatie van de openbare aanbesteding door het baroniebestuur van de aanleg van een zandpad in de Kampen van IJsselstein en Benschop, concepten, 1680.	2 stukken
91.	Besluit van de Domeinraad, waarbij ingestemd wordt met de verbetering en verlenging van het jaagpad langs de Hollandse IJssel in samenwerking met het gewest Utrecht, 1692.	1 omslag
92.	Proces-verbaal van de openbare aanbesteding en gunning door het baroniebestuur van de verbetering van het jaagpad langs de IJssel vanaf de stad tot aan Knollemanshoek, 1708.	1 stuk
93.	Akte van overeenkomst tussen het baroniebestuur en de Staten van Utrecht betreffende het ophogen en verbeteren van het jaagpad langs de Enge IJssel tussen de Looijebrug en de grens met Utrecht, 1736.	1 stuk
94.	Akte van overeenkomst tussen het baroniebestuur, het dorpsbestuur van Lopik en het Kapittel van Sint Marie als ambachtsheer van Lopik betreffende het onderhoud van en toezicht op de Slangenweg tussen Zuid-Polsbroek en de Koebrug onder Vlist, 1774.	1 stuk
95.	Akte van overeenkomst tussen het baroniebestuur, het dorpsbestuur en de vrijheer van Zuid-Polsbroek betreffende het gebruik van het zandpad te Zuid-Polsbroek door ingezetenen van de baronie, 1774.	1 stuk

Belastingen, imposten en heffingen binnen de baronie geheven

NB: Zie voor stukken betreffende Hollandse belastingen de rubriek "Relatie ten opzichte van het Gewest Holland" en voor stukken betreffende de jaarlijkse bijdrage aan de Republiek de rubriek "Relatie ten opzichte van de Republiek".

Algemeen

96.	Besluit van de prins van Oranje als baron van IJsselstein, waarbij het bestuur van de baronie toestemming krijgt om enkele bijzondere heffingen per morgen land in te voeren ter voldoening van de aan hem in 1553 toegezegde bedde op een daartoe strekkend verzoekschrift, met afschrift van het besluit van het baroniebestuur tot invoering van die heffing, 1557.	2 stukken

97. Besluit van de graaf van Berlaymont als aangesteld voogd over Filips Willem van Oranje, baron van IJsselstein, waarbij het verzoek van het baroniebestuur om de kosten, gemaakt ten behoeve van de ingezetenen, te mogen omslaan over alle inwoners en niet alleen over de grondeigenaars, wordt ingewilligd, afschrift, 1570. 1 stuk
98. Besluit van de Domeinraad tot verzoek om advies van het baroniebestuur over een verzoekschrift van Philips Doublet, secretaris van Benschop en Noord-Polsbroek, als gaarder van verschillende belastingen in Benschop, aan de Domeinraad om strengere strafbepalingen tegen wanbetaling vast te stellen, 1678. 1 stuk
99. Besluiten van Maria Louise, douairière van Oranje, barones van IJsselstein, waarbij de rentmeester en de schouten van IJsselstein, Benschop en Noord-Polsbroek verlenging verkrijgen voor het innen van de reële lasten en het in rechte vervolgen van wanbetalers 1741-1762. 1 omslag
- Belastingen op overdracht en erfenissen**
100. Stukken betreffende de pogingen van het baroniebestuur om in samenwerking met de besturen van andere Oranjebaronieën vrijstelling te verkrijgen van betaling van de tiende, twintigste en honderdste penning, 1569-1572. 1 omslag
101. Ordonnantie van de Staten van Utrecht op de heffing van de elfde en twintigste penning op erfenissen in dat gewest, gedrukt, 1668. 1 stuk
102. Ordonnantie op de heffing en invordering van de 40e en 50e penning binnen de baronie, concept, [1680]. 1 stuk
103. Besluit van Maria Louise, douairière van Oranje, als barones van IJsselstein, waarbij bepaald wordt dat ook huizen van derden op land, eigendom van de baronie, onderhevig zijn aan de heffing van de 40e en 20e penning, afschrift, 1737. 1 stuk
104. Besluit van Maria Louise, douairière van Oranje, barones van IJsselstein, waarbij de aflossing van hypotheke op onroerend goed binnen de baronie wordt vrijgesteld van heffing van de 40e penning, genomen op een in afschrift bijgevoegd verzoek van het baroniebestuur, 1738. 2 stukken
105. Ordonnanties van Maria Louise, douairière van Oranje, en stadhouder Willem V als barones en baron van IJsselstein betreffende de heffing van collaterale successie, 1741, 1745 en 1773. 1 omslag

106. Ordonnanties van Maria Louise, douairière van Oranje, barones van IJsselstein, betreffende de aangifte van overboekingen van onroerend goed binnen de baronie en de daarvoor te betalen leges, 1753 en 1763. 2 stukken
107. Stukken betreffende de heffing van de vijftigste penning op de overdracht van erfpachtland binnen de baronie, dat eigendom is van het Domkapittel te Utrecht, 1755 en 1764-1765. 1 omslag

Imposten of accijnzen

108. Ordonnantie van Willem van Oranje en Maria van Nassau namens Filips Willem van Oranje, baron van IJsselstein, betreffende de imposten op bieren en wijnen in de baronie, 1579, afschrift, 1590. 1 stuk
NB: Van dit nummer transcriptie in: Collectie Doesburg, invnr 362.
109. Rekening van inkomsten en uitgaven, ontvangen en gedaan door burgemeester Willem Dircxsz van Brevelt, bij zijn werkzaamheden om, in samenwerking met het graafschap Leerdam, te voorkomen dat er in de baronie een impost op bier en wijn zal worden ingevoerd, afschrift, 1581. 1 katern
110. Ordonnantie van Maurits, prins van Oranje, baron van IJsselstein, op de heffing van belastingen op onroerend goed en op de imposten op wijnen, brandewijnen en bieren binnen de baronie, 1619, afschrift, 1665. 1 stuk
- 111-112. Registers houdende afschriften van processen-verbaal of akten van verpachting en vermelding van gunningen van imposten, de verkoop van gewassen en de openbare aanbesteding van werken ten behoeve van de baronie, stad, gemeenland of kerk, 1633-1809. 2 delen
111. 1633-1736;
112. 1737-1809.
113. Akte waarbij de voogden van Willem III, prins van Oranje, baron van IJsselstein, het baroniebestuur toestemming geven tot het verpachten van de accijnzen, 1663. 1 charter
114. Akte waarbij de voogden van Willem III, prins van Oranje, baron van IJsselstein, het baroniebestuur toestemming geven tot het heffen van een accijns op bier en wijn, 1663. 1 charter
115. Akte waarbij de voogden van Willem III, prins van Oranje, baron van IJsselstein, het baroniebestuur toestemming geven tot het heffen van een accijns op brandewijn en gedistilleerde wateren, 1663. 1 charter

116. Besluiten van de Domeinraad en van Maria Louise, douairière van Oranje, barones van IJsselstein, tot aanvulling en wijziging van de ordonnantie op de imposten op wijn en bier, 1683-1699 en 1744-1762. 1 omslag
117. Ordonnanties van Maria Louise, douairière van Oranje, barones van IJsselstein, tot vaststelling van de voorwaarden voor de verpachting van de verschillende imposten binnen de baronie, 1741. 1 omslag
118. Brieven van de Domeinraad betreffende de invoer van en heffing van accijns op bier, gebrouwen buiten de baronie, 1766-1768. 1 omslag

Overige heffingen en retributies

119. Besluit van Charles de Berlaymont als voogd over Filips Willem van Oranje, baron van IJsselstein, waarbij de rentmeester wordt opgedragen het innen van de overhoefsgelden (overschot van de geïnde Lekdijks gelden) tijdelijk op te schorten afschrift, 1572. 1 stuk
120. Stukken betreffende de "liberale gifte" van 15.000 gulden van het baroniebestuur aan Frederik Hendrik, prins van Oranje, baron van IJsselstein, 1638. 1 omslag
121. Besluit van stadhouder Willem III, baron van IJsselstein, waarbij de schout toegestaan wordt om personen, die in gebreke blijven het Lekdijks geld te voldoen, met een of twee stuivers extra te beboeten, 1676. 1 stuk
122. Besluit van stadhouder Willem III, baron van IJsselstein, tot instelling van een toltarief voor schepen die de baronie via de IJssel passeren, 1676. 1 stuk
123. Besluit van de Domeinraad op een verzoekschrift van de gezamenlijke inwoners van IJsselstein, Benschop en Noord-Polsbroek, waarbij de te betalen belasting voor het laten dekken van merries door paarden van buiten de baronie wordt opgeheven, 1704. 1 omslag

Civiel-rechterlijke procedures en rechtsvordering

124. Ordonnantie van Willem van Oranje, baron van IJsselstein, betreffende de procedures rondom borgstelling en gijzeling binnen de baronie, 1565, afschrift, [circa 1600]. 1 stuk
125. Ordonnantie van Maria van Nassau als vertegenwoordigster van Filips Willem van Oranje, baron van IJsselstein, op de vrije verhuur van land binnen de baronie, 1585, afschriften, 1614 en [circa 1685]. 2 stukken

126. Ordonnantie van Maria van Nassau als vertegenwoordigster van Filips Willem van Oranje, baron van IJsselstein, op het erfrecht in de stad en baronie van IJsselstein, 1588, afschrift, [1614 en circa 1660]. 2 stukken
127. Akte waarbij het dorpsbestuur en vertegenwoordigers van de grondgebruikers van Benschop verklaren te hechten aan de instandhouding van een in 1549 gesloten overeenkomst tussen de baronie en de stad Oudewater met betrekking tot gerechtelijke procedures, 1614. 1 stuk
128. Besluit van de Domeinraad tot beperking van het aantal jaren rente, dat crediteuren bij insolvente boedels mogen vorderen, 1690. 1 stuk
- NB: Dit stuk is deels vergaan door vochtschade.*
129. Besluit van Maria Louise, douairière van Oranje, barones van IJsselstein, waarbij de drost gemachtigd wordt om strafvermindering toe te zeggen aan delinquenten, die meewerken aan het opsporen van criminelen binnen de baronie, 1740. 1 stuk
130. Ordonnantie van Maria Louise, douairière van Oranje, barones van IJsselstein, betreffende het erfrecht binnen de baronie, met besluit tot aanvulling, 1745. 2 stukken
131. Ordonnanties van Maria Louise, douairière van Oranje, barones van IJsselstein, betreffende de voogdij en het beheer van goederen van weeskinderen en andere onmondigen, 1735 en 1745. 2 stukken
132. Besluit van Maria Louise, douairière van Oranje, barones van IJsselstein, tot wijziging van de procedure in rechtszaken, waarvan de vonnissen minder dan 75 gulden belopen, 1746. 1 stuk
133. Reglement op de huur en verhuur van huizen binnen de baronie, vastgesteld door Maria Louise, douairière van Oranje, barones van IJsselstein, 1757. 1 omslag
134. Brief van de Domeinraad betreffende de voorgenomen instelling van een college van vredemakers of commissarissen van kleine zaken binnen de baronie, 1772. 1 stuk
135. Brief van de Domeinraad waarin het baroniebestuur om informatie wordt gevraagd over de leeftijd waarop mannen en vrouwen in de baronie als meerderjarig worden beschouwd, 1776. 1 stuk

Openbare orde

136. Afschrift van een besluit van landvoogdes Margaretha van Parma op het Verzoekschrift der Edelen met begeleidende brief van de president van het Hof van Holland, 1566. 2 stukken
137. Verzoekschrift van het dorpsbestuur van Noord-Polsbroek aan de drost, waarin gevraagd wordt de herbergiers aldaar geen toestemming te verlenen om hun herbergen open te houden op vastenavond omdat dit al op de datum volgens de in Zuid-Polsbroek geldende nieuwe stijl is gevierd, 1584. 1 stuk
138. Ordonnantie van graaf Philips van Hohenlohe, waarbij hij het jagen zonder zijn toestemming verbiedt in de gerechten en landen, die tot zijn bezittingen behoren, 1596, afschrift, [circa 1600]. 1 stuk
139. Ordonnantie van Filips Willem van Oranje waarbij verboden wordt onderdak te verschaffen aan personen, verbannen uit een der gewesten van de Republiek, binnen steden of gerechten die tot zijn bezittingen behoren, 1612, afschrift, 1612. 1 stuk
140. Brief van de Domeinraad, waarin het baroniebestuur opgedragen wordt de "nieuwe stijl" van tijdrekening toe te passen, 1700. 1 stuk
141. Ordonnantie van Maria Louise, douairière van Oranje, barones van IJsselstein, betreffende de vervolging van stropers binnen de baronie, 1738. 1 stuk
142. Ordonnantie van Maria Louise, douairière van Oranje, barones van IJsselstein, betreffende het vissen binnen de baronie, 1738, met besluiten tot wijziging, 1750 en 1760. 3 stukken
143. Ordonnanties van Maria Louise, douairière van Oranje, en van stadhouder Willem V, barones en baron van IJsselstein, waarbij regels voor het planten van bomen en houtgewas in de nabijheid van land van anderen worden vastgelegd, 1754 en 1778. 2 stukken
144. Ordonnantie van Maria Louise, douairière van Oranje, barones van IJsselstein, waarbij het verboden wordt om over hekken of muren van particuliere woningen binnen de baronie te klimmen en aan die huizen of hun bewoners overlast of schade te bezorgen, 1757, met aanvullend besluit tot beloning van aangevers van overtreders van de ordonnantie, 1757. 2 stukken

Openbare gezondheid

145. Ordonnanties en besluiten van en namens de heren en vrouwen van IJsselstein, betreffende de voorkoming en bestrijding van rundveeziekte binnen de baronie, 1715, 1744-1745, 1753-1759, 1761 en 1768. 1 omslag

146. Ordonnantie van Maria Louise, douairière van Oranje, barones van IJsselstein, waarbij bepaald wordt dat uitsluitend gediplomeerde medici als arts of chirurgijn in de stad en baronie mogen praktiseren, [circa 1740]. 1 stuk
147. Brieven van de Domeinraad betreffende de vervulling van de vacature van medicinae doctor voor de baronie, 1769-1770. 1 omslag

Economische zaken

148. Brieven van de Staten van Holland betreffende de handhaving van de plakaten met betrekking tot de gangbare munten, 1580 en 1609. 2 stukken
149. Besluit van de Domeinraad op een verzoekschrift van Bastiaen Gosens Ros, Jan van Baeren en Elias van Blanckevoort, schaapherders te IJsselstein, waarbij ze toestemming verkrijgen om de mest van hun schapen buiten de baronie te mogen verkopen, 1707. 1 omslag
150. Besluit van Maria Louise, douairière van Oranje, barones van IJsselstein, tot aanvulling van het octrooi voor de grutters binnen de baronie, 1735. 1 stuk

Armenzorg

151. Ordonnantie van Maria Louise, douairière van Oranje, barones van IJsselstein, betreffende het vorderen en verstrekken van akten van indemniteit in de baronie, 1735. 1 stuk
152. Ordonnantie van Maria Louise, douairière van Oranje, barones van IJsselstein, tot vaststelling van de toekenning van ondersteuning aan armen binnen de baronie en het bestrijden van misbruik ervan, 1740. 1 stuk
153. Ordonnantie van Maria Louise, douairière van Oranje, barones van IJsselstein, waarbij bepaald wordt dat armen, die niet in staat zijn hen opgelegde boetes te betalen, in plaats daarvan gedurende bepaalde perioden op water en brood gevangen gezet moeten worden, 1743. 1 stuk

Landsverdediging

154. Akte waarbij het baroniebestuur belooft gedurende een maand elke week 200 gulden te zullen betalen aan de graaf van Berlaymont als aangesteld voogd over Filips Willem van Oranje, baron van IJsselstein, voor de verdediging van de baronie, afschrift, 1573. 1 stuk
155. Brieven van Ferdinand de Lannoy, graaf van Laroche, en Gillis van Berlaymont, graaf van Hierges, stadhouders van Holland voor de Spaanse koning, betreffende de inkwartiering en fouragering van troepen in de stad, 1574-1576. 1 omslag

156. Lijst van zilveren en gouden objecten, afkomstig uit de kerken van IJsselstein en Benschop en van het klooster te IJsselstein, die ingeleverd en verkocht zijn ten behoeve van de bekostiging van de verdedigingswerken van Breda, met afschrift, 1579, en stukken betreffende de verkrijging van een vergoeding hiervoor, 1591-1601. 1 omslag
- NB: Van de lijst een transcriptie in: Collectie Doesburg, invnr 343.*
157. Brief van de Staten van Utrecht, waarin opgeroepen wordt om elke nacht vijftien manschappen te leveren voor wachtdiensten bij de Geinbrug ter bescherming van het Nederkwartier van Utrecht, 1589. 1 stuk
158. Besluit van de Domeinraad, waarbij bepaald wordt, dat de kosten van de in IJsselstein plaatsvindende werving van militairen voor de Republiek niet voor rekening zullen mogen komen van de baronie, 1689. 1 stuk
159. Rekeningen van door de baronie geleverde wagens ten behoeve van het Engelse leger, 1794. 2 stukken

Relaties ten opzichte van andere organen en personen

Relatie ten opzichte van de landsheer en zijn organen

160. Akte waarbij Willem van Oranje als baron van IJsselstein eigenaars van leengoederen opdraagt om leenhulde te brengen aan hem als opvolger van Maximiliaan van Egmond als heer van IJsselstein, afschrift, [circa 1560]. 1 stuk
161. Brief van Peter van Clootwijck [schout en rentmeester van Geertruidenberg], waarin hij het stadsbestuur aankondigt tussen Pasen en Beloken Pasen naar IJsselstein te zullen komen, 1587. 1 stuk
162. Register van afschriften van
-besluit van Maria van Nassau op een verzoekschrift van het stadsbestuur betreffende het aflossen van een lijfrente, met bijlagen, 1588;
-ordonnantie van Maria van Nassau op het erfrecht in stad en baronie van IJsselstein, 1588;
-besluit van het stadsbestuur tot heffing van een omslag van vijf stuivers per morgen, 1588;
-besluit van Maria van Nassau tot toekenning van een jaarlijkse levenslange lijfrente van 25 gulden aan Arien Jorisz, glazenmaker, en zijn vrouw Griet, 1588;
-besluiten van graaf Philips van Hohenlohe op verzoekschriften van het stadsbestuur betreffende de bekostiging van het verbeteren van de Lekdijk onder IJsselstein, 1597 en 1599;
-besluit van graaf Philips van Hohenlohe op een verzoekschrift van het stadsbestuur betreffende de bekostiging van het hem aangeboden geschenk in verband met zijn huwelijk met Maria van Nassau, 1598, en
-ordonnantie van Maria van Nassau op de vrije verhuur van land binnen de baronie, 1585, [circa 1600]. 1 katern

163. Lijst van inwoners, die verplicht zijn bedden en beddengoed beschikbaar te stellen voor gasten op de bruiloft van Maria van Nassau, barones van IJsselstein, en Philips van Hohenlohe, 1595. 1 stuk
164. Brieven en circulaires van de heren en vrouwen van IJsselstein. van de Domeinraad en van de Staten van Holland, waarin het houden van bid- en dankdiensten voor verschillende gelegenheden opgedragen wordt, 1600-1789 (hiaten). 1 pak
165. Kwitantie door de secretaris van prins Maurits voor de ontvangst van een door de baronie aan de prins toegezegde geldsom van 5000 gulden, 1608. 1 stuk
- . Register van afschriften van
 -besluiten en door de graaf van Hohenlohe verleende octrooien betreffende het uitdiepen en werven van de Haven, 1605-1609;
 -een besluit van het baroniebestuur tot het schenken van 2000 gulden aan prinses Maria van Nassau, barones van IJsselstein, en het omslaan van dat bedrag over de eigenaren van onroerend goed, 1609;
 -een ordonnantie van de voogden van Filips Willem van Oranje, baron van IJsselstein betreffende een verbod op het houden van duiven, 1609;
 -een overeenkomst tussen de ingelanden van de polder IJsselveld met de polders Heijcop c.s inzake de bemaling en afwatering, 1612, en
-stukken betreffende het in bezit nemen van de baronie door prins Maurits van Oranje als erfgenaam van zijn broer Filips Willem van Oranje, 1618. 1 katern
- NB: Zie invnr 321.*
166. Brieven en circulaires van de Domeinraad betreffende het luiden van klokken, het bidden in de kerken en het houden van feestelijkheden bij gelegenheid van gebeurtenissen in het huis van Oranje, 1675-1774. 1 omslag
167. Brief van het stadsbestuur van Leerdam over het feliciteren en het geven van geschenken aan stadhouder Willem III, baron van IJsselstein, in verband met zijn huwelijk, 1677. 1 stuk
168. Extracten uit de notulen van de Domeinraad, 1689, 1712-1714, 1727, 1729, 1731, 1757 en 1766-1789. 1 pak
169. Stukken betreffende de verdeling van de nalatenschap van Willem III, prins van Oranje en baron van IJsselstein, 1701-1702, afschriften, [circa 1702]. 1 omslag
170. Brieven waarin Maria Louise, douairière van Oranje, barones van IJsselstein, bedankt voor felicitaties voor haar vijftigste verjaardag, 1738, en bij de geboorte van haar kleindochter, 1743. 2 stukken
171. Brieven van de Domeinraad betreffende de ambtsaanvaarding en het huwelijk van stadhouder Willem V, baron van IJsselstein, 1766-1767. 1 omslag

172. Brief van de Domeinraad, waarin het baroniebestuur met de andere Oranjebaronieën verzocht wordt bij te dragen in de kosten van een proef met een nieuw ontwikkeld scheprad in de watermolen van het graafschap Acquoy, 1775. 1 stuk

Relatie ten opzichte van de Republiek

173. Briefwisselingen met de Landraad beoosten de Maas, later de Raad van State, en met Maria van Nassau namens haar vader Willem van Oranje, betreffende de vaststelling van een door de baronie te betalen bijdrage aan de oorlogskosten van de Republiek en de bestrijding van rechten van het gewest Holland op inkomsten uit de baronie, 1582-1598. 1 omslag
174. Kwitanties voor de afdracht van de jaarlijkse bijdrage aan de Republiek verstrekt aan het baroniebestuur, 1588, 1591, 1608, 1700-1725 en 1728-1750. 1 omslag
175. Brief van de Raad van State, waarin het baroniebestuur wordt gemaand de jaarlijkse bijdrage ten behoeve van de Republiek over het jaar 1664 te voldoen, 1667, afschrift, 1667. 1 stuk
176. Stukken betreffende de pogingen van het baroniebestuur om neutraliteit te verkrijgen voor de baronie in de oorlog tussen de Republiek en Frankrijk, 1672-1673. 1 omslag
177. Besluit van de Raad van State, waarbij ze het baroniebestuur de achterstallige bijdrage ten behoeve van de Republiek tot 1699 kwijtscheldt, 1700, afschrift, met aantekening betreffende de afdracht in de periode 1700-1702, [circa 1703]. 2 stukken
178. Register, houdende
-afschriften van stukken betreffende de rechtmatigheid van de jaarlijkse afdracht van 3000 gulden door de baronie ten behoeve van de Republiek, 1757, en
-afschriften van stukken betreffende de rechtmatigheid van de heffing van in Holland gebezigde belastingen in de baronie, 1796-1799. 1 deel

Relatie ten opzichte van het gewest Holland

- Register, houdende
-afschriften van stukken betreffende de rechtmatigheid van de jaarlijkse afdracht van 3000 gulden door de baronie ten behoeve van de Republiek, 1757, en
-afschriften van stukken betreffende de rechtmatigheid van de heffing van in Holland gebezigde belastingen in de baronie, 1796-1799.

NB: Zie invnr 178.

179. Stukken betreffende het conflict met het gewest Holland over de heffing van Hollandse imposten in de baronie, 1579-1582. 1 omslag
180. Brief van de Staten van Holland betreffende de afkondiging van het Twaalfjarig Bestand, 1609. 1 stuk
181. Stukken betreffende conflicten met de pachters van de door het gewest Holland geheven impost op de ontgroning en doorvaart van Hollandse turf, 1640-1718. 1 omslag
182. Stukken betreffende de pogingen van het gewest Holland om de baronie te laten bijdragen in de verponding op de huizen in dat gewest, 1730. 1 omslag

Relatie ten opzichte van het gewest Utrecht

183. Besluit van Gecommitteerde Raden van Utrecht op een bezwaarschrift van het baroniebestuur tegen het onrechtmatig handelen van de waagmeester Bom te Utrecht ten opzichte van ingezetenen van de baronie, 1678, authentiek afschrift, 1682. 1 stuk

Relatie ten opzichte van het Hoogheemraadschap van de Lekdijk Benedendams ("de Lopikerwaard")

184. Brief van Jacques de Homborch, waarin deze de drost verzoekt behulpzaam te zijn bij de pogingen van Ruthger Spronck om vergoeding te krijgen van Dijkgraaf en Hoogheemraden van de Lekdijk Benedendams voor door hen gebruikte aarde van Spronck's land, 1571. 1 stuk
- 185-192. Rekeningen van het Hoogheemraadschap van de Lekdijk Benedendams ("de Lopikerwaard"), afschriften, vanaf 1766 gedrukt, 1631/1632-1636/1637, 1706/1707-1707/1708, 1711/1712-1786/1787, 1789/1790, 1791/1792 en 1793/1794-1796/1797. 7 delen en 1 pak
185. 1631/1632-1636/1637;
186. 1706/1707-1707/1708 en 1711/1712-1718/1719;
187. 1719/1720-1728/1729;
188. 1729/1730-1738/1739;
189. 1739/1740-1748/1749;
190. 1749/1750-1759/1760;
191. 1760/1761-1773/1774;
192. 1774/1775-1786/1787, 1789/1790, 1791/1792, 1793/1794-1796/1797 en 1800-1801. 1 pak

NB: Het rekeningjaar liep van 21 juni tot 21 juni.

193. Verzoekschrift aan prins Frederik Hendrik als baron van IJsselstein om zijn invloed aan te wenden voor de benoeming van een vertegenwoordiger van de baronie als kameraar van de Lekdijk Benedendams, concept, [circa 1631]. 1 stuk

194. Notulen van een bijeenkomst van Dijkgraaf en Hoogheemraden van de Lekdijk Benedendams met vertegenwoordigers van het stadsbestuur van IJsselstein en van de ambachtsheren in de Lopikerwaard waarbij besloten wordt tot aanbesteding van het onderhoud van banwerken ten laste van het Hoogheemraadschap voor een periode van negen jaar, met conceptvoorwaarden, 1621, afschriften, [circa 1650]. 2 stukken
195. Memorie [van de rentmeester Johan Dimmer] aan de schout van IJsselstein, waarbij hij het belang van het herstel van het dijkcollege van de Lekdijk Benedendams benadrukt, afschrift, [circa 1674]. 1 stuk
196. Register houdende afschriften van de dijkbrieven van de Lopikerwaard, uitgegeven door bisschop Roelof van Diepholt, 1434, 1440 en 1454, met aantekeningen over de schouwvoering en de boetes. [circa 1675]. 1 katern
- 197.. Besluit van Maria Louise, douairière van Oranje, barones van IJsselstein, waarbij het baroniebestuur wordt opgedragen om eenmalig het aandeel van de stad en baronie in de te hoge verteringskosten op de rekening van het Hoogheemraadschap van de Lekdijk Benedendams te betalen, 1748. 1 stuk
198. Nota betreffende bezwaren tegen de bestuursinrichting van het Hoogheemraadschap van de Lekdijk Benedendams, concept, [circa 1760]. 1 stuk

Relatie ten opzichte van naburige steden en heerlijkheden

199. Akte waarbij Walraven van Brederode, heer van Vianen en Ameide, de ingezetenen van de baronie vrijgeleide verleent voor doortocht door zijn landen, 1495. 1 charter
- 200.. Proces-verbaal van grensbepaling tussen de baronie en de stadsvrijheid van Montfoort nabij de IJssel te Achthoven, met getuigenverklaringen over de situatie in het verleden, afschrift, 1557. 1 stuk
- NB: Van dit nummer transcriptie in: Collectie Doesburg, invnr 362.*
201. Extract uit de akte van verpachting van het pontveer over de Lek bij Vianen betreffende de gelijke behandeling van inwoners van IJsselstein en Ameide aan die van Vianen over de betaling van veergelden, 1745. 1 stuk

**INVENTARIS VAN HET ARCHIEF VAN DE GECOMMITTEERDEN TOT HET
VOEREN DER SCHOUWEN, DOENDE VERPACHTINGEN EN DE NODIGE
REPARATIËN IN DE VOORMALIGE BARONIE IJSSELSTEIN,
1802-1809**

202.	Resoluties, 1802-1811.	1 deel
203.	Resoluties, concepten, 1805-1809.	1 omslag
204.	Briefwisseling met de Minister van Financiën betreffende de financiële tekorten van de voormalige baronie, 1805-1806.	1 omslag
205.	Briefwisselingen met de Landdrost van het Departement Utrecht, deels concepten, 1806-1809.	1 omslag
206.	Rekening van uitgaven door een afvaardiging van de Gecommitteerden in verband met een ontvangst door koning Lodewijk Napoleon te 's-Gravenhage, met bijlagen, 1806.	1 omslag
207.	Brief van Watergraaf en Hoogheemraden van het waterschap Bijleveld waarin geklaagd wordt over de slechte staat van een duiker in de IJsseldijk onder Achthoven, [circa 1808].	1 stuk
208.	Publicatie betreffende de heffing van een omslag per morgen over de landerijen binnen de voormalige baronie, concept, 1809.	1 stuk

**INVENTARIS VAN HET ARCHIEF VAN HET BESTUUR VAN DE STAD EN HET
SCHOUTAMBT IJSSELSTEIN,
1501-1811**

STUKKEN VAN ALGEMENE AARD

Resoluties en notulen

- 209-221. Notulen van de vergaderingen van de 'magistraat', het stads- en schoutambtsbestuur, al dan niet in aanwezigheid van andere functionarissen, 1683-1795. 13 delen
209	1683-1696;	216.	1762-1770;
210.	1696-1722;	217.	1770-1777;
211.	1722-1737;	218.	1777-1785;
212.	1738-1747;	219.	1785-1787;
213.	1747-1755;	220.	1787-1793;
214.	1755-1757;	221.	1794-1795.
215.	1757-1762;		
222. Notulen van de vergaderingen van de Provisioneel Maire en Representanten, 1795. 1 deel
223. Notulen van de vergaderingen van de municipaliteit, 1795-1796. 1 deel
- 224-239. Notulen van de vergaderingen van de gemeenteraad, vanaf februari 1798 de administratieve municipaliteit en vanaf april 1803 het gemeentebestuur, 1796-1811. 16 delen
224.	1796-1798;	232.	1803-1804;
225.	1798, mrt-sept;	233.	1804-1805;
226.	1798-1799;	234.	1805-1806;
227.	1799, mrt-aug.;	235.	1807, jan-nov.;
228.	1799-1800;	236.	1807-1808;
229.	1800, febr-nov.;	237.	1808-1809;
230.	1800-1801;	238.	1809-1810;
231.	1801-1803;	239.	1810-1811.
- Klad-notulen van vergaderingen van het stads- en baroniebestuur, 1757-1766.
- NB: Zie archief van het baroniebestuur, invnr 4.*
240. Klad-notulen van de vergaderingen van de Provisioneel Maire en Representanten, 1795. 1 omslag
241. Klad-notulen van vergaderingen van de administratieve municipaliteit, 1802. 1 omslag

Keuren, ordonnanties, handvesten en privileges

- Register, houdende afschriften van verleende privileges en rechten in de periode 1285-1535, met overzichten van geldende rechten en verplichtingen, verleend door opeenvolgende heren van IJsselstein, [circa 1535].

NB: Zie archief van het baroniebestuur, invnr 5.

- 242-246. "Groot Resolutieboek", registers houdende
-afschriften van besluiten, ordonnanties en reglementen, vastgesteld door de heer of barones van IJsselstein of hun vertegenwoordigers;
 -afschriften van besluiten, ordonnanties en reglementen, vastgesteld door het stadsbestuur;
 -afschriften van akten van benoeming door de heer of barones van IJsselstein of hun vertegenwoordigers, van burgemeesters, schepenen, gasthuismeester, kerkmeesters en andere functionarissen,
 -afschriften van de benoeming door het stadsbestuur van functionarissen in zogenaamde "kleine ambten, met per deel een alfabetisch-chronologische index,
 1581-1773 en 1786-1795. 5 delen
242.	1581-1712;	245.	1757-1773;
243.	1712-1741;	246.	1786-1795.
244.	1742-1757;		
- 247-248. "De Handvesten der Stad en Baronij van IJsselsteijn", afschriften van de wetten, reglementen, keuren en ordonnanties, deels gedrukt, [circa 1790]. 2 banden

Publicaties

249. Publicaties van Maria Louise, gravin van Hessen-Kessel, en van stadhouder Willem V, als barones en baron van IJsselstein, gedrukt, 1738-1787. 1 omslag
250. Register houdende afschriften van
-publicaties en ordonnanties van het stadsbestuur;
 -ingekomen en afgegeven akten van indemniteit, en
 -akten van aanbesteding en gunning met bestek en voorwaarden voor het onderhoud van stadswerken en werken van de polders, met alfabetische trefwoordenindex,
 1747-1756. 1 deel
- Registers houdende afschriften van
-publicaties en ordonnanties van het stadsbestuur, en
 -akten van aanbesteding en gunning met bestek en voorwaarden voor het onderhoud van stadswerken en werken van de polders,
 1757-1806. 2 delen
- NB: Zie invnr 410-411.*
251. Publicaties van opeenvolgende gewestelijke en nationale bestuursorganen in Holland, gedrukt, 1795-1808. 1 omslag

STUKKEN BETREFFENDE AFZONDERLIJKE ONDERWERPEN

BESTUUR, BEZITTINGEN EN FINANCIËN**Bestuursinrichting**

252. Besluit van Maria van Nassau betreffende de verplichting om besluiten en akten ten overstaan van het stadsbestuur te laten registreren en ondertekenen door de secretaris, 1588, afschrift, [circa 1620]. 1 stuk
- . Register houdende
-beschrijving van de taken en benoemingswijze van het stadsbestuur;
 -beschrijving van de procedures en tarieven in rechtszaken ten overstaan van het gerecht;
 -modelformulieren voor allerhande juridische procedures,
 -verklaringen van juridische termen. 1 deel
 [circa 1600].
NB: Zie invnr 743.
253. Brieven van Philips graaf van Hohenlohe betreffende het instellen van een eigen beheersraad te Buren, 1603, en betreffende de bevoegdheden van die raad ten opzichte van het stadsbestuur van IJsselstein, 1604. 2 stukken
NB: Van dit nummer transcriptie in: Collectie Doesburg, invnr 362.
254. Extract uit de handvesten van IJsselstein betreffende de taken en bevoegdheden van het stadsbestuur, klad, [circa 1625]. 1 stuk
255. Brieven van de Domeinraad betreffende de bevoegdheden en verplichtingen van het stadsbestuur ten opzichte van de baronie, 1712, 1716 en 1724. 1 omslag
256. Brief van Maria Louise, douairière van Oranje, barones van IJsselstein, waarin ze het stadsbestuur opdraagt ook de schepenen een beslissende stem toe te kennen in politiezaken en financiële zaken, 1736. 1 stuk
257. Brief van het polderbestuur van Neder Oudland, waarin het stadsbestuur erop wordt gewezen dat de bevoegdheid voor het bekeuren van Thomas van Wijk wegen het niet naleven van de polderkeur bij het polderbestuur ligt, 1741. 1 stuk
258. Stukken betreffende het ontwerp van een reglement voor het plaatselijk bestuur, 1796. 1 omslag
259. Reglementen voor het gemeentebestuur, 1803, en voor de crimineele en civile rechtbank, 1804, gedrukt, 1805. 1 katern

Bestuursfunctionarissen

- . "Groot Resolutieboek", registers houdende
-afschriften van besluiten, ordonnanties en reglementen, vastgesteld door de heer of barones van IJsselstein of hun vertegenwoordigers;
-afschriften van besluiten, ordonnanties en reglementen, vastgesteld door het stadsbestuur;
-afschriften van akten van benoeming door de heer of barones van IJsselstein of hun vertegenwoordigers, van burgemeesters, schepenen, gasthuismeester, kerkmeesters en andere functionarissen;
-afschriften van de benoeming door het stadsbestuur van functionarissen in zogenaamde "kleine ambten, met per deel een alfabetisch-chronologische index, 1581-1773 en 1786-1795. 5 delen
- NB: Zie invnrs 242-246.*
260. Akten van benoeming van burgemeesters, schepenen, kerkmeesters, gastmeesters en (tot 1603) vuurschouwers door de heer of vrouw van IJsselstein of de Domeinraad, 1585-1587, 1589-1603, 1665, 1671, 1674-1681, 1701, 1729-1736 en 1738-1785. 1 pak
- NB: Van dit nummer extracten in: Collectie Doesburg, invnr 344.*
- . Besluit van de Domeinraad op verzoeken van het stadsbestuur om financiële steun voor het vernieuwen van het uurwerk, het salaris van de rector van de Latijnse school en het onderhoud van de voormalige kloosterkerk, **om verhoging van het salaris van schout en schepenen**, om teruggave van aan de stad Breda afgedragen zilverwerk en om vrijdom van tolrecht in Middelburg en Dordrecht, 1593. 1 stuk
- NB: Zie invnr 302.*
261. Lijst van burgemeesters, schepenen, gasthuismeesters en kerkmeesters, 1600. 1 stuk
- NB: Van dit nummer extracten in: Collectie Doesburg, invnr 344.*
262. Afwijzend besluit van de Domeinraad op een verzoek van het stadsbestuur om de door hen te ontvangen vergoedingen voor taxaties van onroerend goed binnen en buiten de stad gelijk te trekken, 1681. 1 stuk
263. Besluit van de Domeinraad, op een verzoekschrift van het stadsbestuur, waarbij het wordt vrijgesteld van het betalen van taxatiekosten van onroerend goed uit de nalatenschap van rentmeester Philips Dimmer, 1681. 1 stuk
264. Advies aan de Domeinraad betreffende een verzoekschrift van de schout Johan Jacob Marchand van Lilienborg over zijn salaris, concept, 1687. 1 stuk

265. Brieven van Cornelis Maerland te 's-Gravenhage aan het stadsbestuur, waarin hij bericht over gebeurtenissen aldaar, met in de marge van een der brieven afschrift van een antwoord erop, 1703. 2 stukken
266. Stukken betreffende het verzoekschrift van oud-burgemeester en oud-schepenen J.J. Rombouts aan de barones om gedeeltelijke kwijtschelding van door hem in IJsselstein gemaakte schulden, 1727. 1 omslag
267. Notitie met de tekst van de door de gasthuismeesters en kerkmeesters af te leggen eed, [circa 1740]. 1 stuk
- NB: Van dit nummer transcriptie in: Collectie Doesburg, invnr 362.*
268. Akten van tussentijdse benoeming van burgemeesters, schepenen, gasthuismeesters en kerkmeesters door Maria Louise, douairière van Oranje en stadhouder Willem V als barones en baron van IJsselstein, 1746, 1751, 1755, 1777 en 1779. 1 omslag
- NB: Van dit nummer extracten in: Collectie Doesburg, invnr 344.*
269. Besluit van Maria Louise, douairière van Oranje, barones van IJsselstein, tot vaststelling van de taken en bevoegdheden van elk van de twee gasthuismeesters, 1751. 1 stuk
270. Besluit van Maria Louise, douairière van Oranje, barones van IJsselstein, tot vaststelling van de taken en bevoegdheden van elk van de twee kerkmeesters, 1751. 1 stuk
271. Akte waarin de schepenen Pelgrom de Bie en Rittel verklaren niet in te stemmen met besluiten, die het stadsbestuur op 27 september 1763 genomen heeft, 1763. 1 stuk
272. Stukken betreffende de verandering van het stadsbestuur na de doortocht van de Franse troepen van generaal Pichegru, 1795. 1 omslag
273. Publicatie van de Provisioneel Maire en Representanten der burgerij van IJsselstein betreffende de verkiezingen van een schout en leden van de stedelijke municipaliteit, gedrukt, met drukproef, 1795. 2 stukken
274. Tellijsten van de verkiezingen van een schout en leden van de stedelijke municipaliteit, 1795. 1 omslag
275. Lijst van inwoners van de stad IJsselstein, die bezwaar maken tegen de deelname van buiten de stad wonende burgers aan de verkiezingen voor de verkiezingen van leden van de stedelijke municipaliteit, [1795]. 1 stuk

276. Stukken betreffende de verkiezingen van leden en plaatsvervangende leden van de grondvergaderingen 1 en 3 te IJsselstein, 1796. 1 omslag
- Functionarissen en beambten**
- . "Groot Resolutieboek", registers houdende
-afschriften van besluiten, ordonnanties en reglementen, vastgesteld door de heer of barones van IJsselstein of hun vertegenwoordigers;;
-afschriften van besluiten, ordonnanties en reglementen, vastgesteld door het stadsbestuur;
-afschriften van akten van benoeming door de heer of barones van IJsselstein of hun vertegenwoordigers, van burgemeesters, schepenen, gasthuismeester, kerkmeesters en andere functionarissen;
-afschriften van de benoeming door het stadsbestuur van functionarissen in zogenaamde "kleine ambten, met per deel een alfabetisch-chronologische index, 1581-1773 en 1786-1795. 5 delen
- NB: Zie invnrs 242-246.*
- Akten van benoeming van burgemeesters, schepenen, kerkmeesters, gastmeesters en (tot 1603) vuurschouwers door de heer of vrouw van IJsselstein of de Domeinraad, 1585-1587, 1589-1603, 1665, 1671, 1674-1681, 1701, 1729-1736 en 1738-1785. 1 pak
- NB: Zie invnr 260.*
277. Besluit van het stadsbestuur om de wegens wangedrag ontslagen portier van de IJsselpoort Zwartgen van Wageningen op diens verzoek een bijdrage te geven in de door hem gemaakte kosten voor onderhoud en verbetering van het poortgebouw, 1590. 1 stuk
- NB: Van dit nummer transcriptie in: Collectie Doesburg, invnr 364.*
278. Instructies voor de turfvlusters,, 1590, 1602, 1604 en 1654. 1 omslag
279. Kwitantie van de rentmeester Jan Dimmer voor de ontvangst van 500 gulden als vergoeding van door hem voorgesloten kosten en verrichte diensten ten behoeve van de stad in de periode 1612-1617, 1618. 1 stuk
280. Besluit van de Domeinraad, waarbij ingestemd wordt met de benoeming van Gerrit de Ridder tot stadsbode op Utrecht, met afschrift van het daartoe strekkend verzoekschrift van het stadsbestuur, 1691. 2 stukken
281. Akte van ontvangst van een reiszak, afkomstig van een onder IJsselstein overleden bode en gevuld met brieven en andere goederen, die door de gemeenlandsbode Christiaan Holling naar geadresseerden in Den Haag zijn gebracht, 1698. 1 stuk

282. Afwijzend besluit van de Domeinraad op een verzoekschrift van het stadsbestuur om de functie van stadskorenweger te mogen instellen, 1709. 1 stuk
283. Akte van ontslag door Maria Louise, douairière van Oranje, barones van IJsselstein, van Pieter Ploos van Amstel als stadssecretaris, 1736, met besluit van de drost tot tijdelijke benoeming van mr J. van Muijden, 1737. 2 stukken
- NB: Van dit nummer transcriptie in: Collectie Doesburg, invnr 362.*
284. Akte van aanstelling van Jan van Gog en Jan van Tonderen tot lantaarnopstekers met instructie voor hun werkzaamheden, 1755. 1 stuk
285. Besluit van Maria Louise, douairière van Oranje, barones van IJsselstein, tot benoeming van doctor Pelgrom de Bie tot stadsdokter en van chirurgijn Van der Duijf tot chirurgijn van het Gasthuis, 1760. 1 stuk
286. "Reglementen", instructies voor de portiers van de stadspoorten, 1798. 2 stukken
- NB: Van dit nummer transcripties in: Collectie Doesburg, invnr 364.*
287. Stukken betreffende het ontslag van Adriaan van der Does jr als secretaris van de stedelijke municipaliteit en het college van justitie, 1798. 1 omslag
288. Afwijzende beschikking van de municipaliteit op het verzoekschrift van de stedelijk muzikleraar F.A. Götze om van zijn leerlingen een hogere vergoeding te mogen vragen dan in zijn instructie is vastgelegd, 1801. 1 stuk
289. Besluit tot benoeming van Everdina Hermina Kerkhoff tot stadsvroedvrouw, afschrift, [1805]. 1 stuk
- NB: Van dit nummer transcriptie in: Collectie Doesburg, invnr 364.*
290. Instructie voor de stadschirurgijn en -vroedmeester, tevens vroedmeester voor Benschop en Noord-Polsbroek, met akte van beëdiging van Anthonij van der Hout uit Amsterdam in die functie, 1810. 1 stuk

Beheer van stedelijke eigendommen en werken

Algemeen

- Registers houdende afschriften van processen-verbaal of akten van verpachting danwel vermelding van gunningen van imposten, de verkoop van gewassen en de openbare aanbesteding van werken ten behoeve van de baronie, stad, gemeenland of kerk, 1633-1809. 2 delen

NB: Zie invnr. 111-112.

291. Besluiten van Maria Louise, douairière van Oranje, barones van IJsselstein, en van de Domeinraad tot hernieuwde toekenning van jaarlijkse subsidies van 200 gulden voor het onderhoud van de stadswerken en 36 gulden ter ondersteuning van de armen, 1735, 1740, 1747, 1758 en 1765. 1 omslag
- Register houdende afschriften van
-publicaties en ordonnanties van het stadsbestuur;
-ingekomen en afgegeven akten van indemniteit, en
-akten van aanbesteding en gunning met bestek en voorwaarden voor het onderhoud van stadswerken en werken van de polders, met alfabetische trefwoordenindex, 1747-1756. 1 deel
- NB: Zie invnr 250.*
- 292-293. Registers houdende afschriften van
-publicaties en ordonnanties van het stadsbestuur, en
-akten van aanbesteding en gunning met bestek en voorwaarden voor het onderhoud van stadswerken en werken van de polders, 1757-1806.
292. 1757-1779; 2 delen
293. 1779-1806.
294. Lijst van gebouwen, kunstwerken en riolen die voor rekening van de stad moeten worden onderhouden, [circa 1775]. 1 stuk
- Gebouwen**
- Stadhuis**
295. Akte van aankoop van een huis, het Lubbertshuysken, en een kamer, het Vingerhoeichge, aan de Plaats van het echtpaar Dirck Dircksz van Stekelenborch en Heynrickgen Aertsdr, ten behoeve van de uitbreiding van het stadhuis, 1554, met retroakte, 1545. 2 charters
296. Rekening van het vernieuwen van het torentje en het torenuurwerk op het stadhuis, 1607, afschrift, 1614. 1 stuk
297. Akten van overeenkomst met de Utrechtse leidekker Abraham Isaacsz betreffende het zesjarig onderhoud van de leien op de daken van het stadhuis, de poorten en het 'dienderstorentje', 1660 en 1667. 2 stukken
298. Bestek en voorwaarden voor een voorgenomen sloop en nieuwbouw van het stadhuis, concept, [circa 1670]. 1 stuk
299. Bestek en voorwaarden voor het bouwen van een vertrekkamer en een gijzelkamer in het stadhuis, concept, 1744. 1 stuk

300. Processen-verbaal van de openbare aanbesteding en gunning van verbouwwerkzaamheden aan de voorgevel van het stadhuis, 1756 en 1802. 2 stukken
301. Brief van de baljuw Lycklama a Nijeholt, waarin hij mededeelt te berusten in het zijns inziens onterecht gebruik van de verhoorkamer in het stadhuis ten behoeve van de verkiezingen voor de Nationale Vergadering, [1796]. 1 stuk

Overige gebouwen

302. Besluit van de Domeinraad op verzoeken van het stadsbestuur om financiële steun voor het vernieuwen van het uurwerk, het salaris van de rector van de Latijnse school en **het onderhoud van de voormalige kloosterkerk**, om verhoging van het salaris van schout en schepenen, om teruggave van aan de stad Breda afgedragen zilverwerk en om vrijdom van tolrecht in Middelburg en Dordrecht, 1593. 1 stuk
303. Besluiten van de Domeinraad waarbij toestemming wordt verleend tot het afbreken van de kloosterkerk en het bouwen van vijf nieuwe huizen ter plaatse, 1697, en tot het verlagen van de jaarlijks te betalen vergoeding voor het gebruik van de grond, 1700. 1 omslag
304. Besluit van Maria Louise, douairière van Oranje, barones van IJsselstein, waarbij toestemming wordt verleend tot het beëindigen van een jaarlijkse recognitie voor drie op de plaats van de afgebroken Kloosterkerk door het stadsbestuur gebouwde en aan particulieren verkochte huizen en tot het verkopen van twee andere huizen onder datzelfde voordeel, 1732. 1 stuk
305. Akte ten overstaan van schout en schepenen waarbij de erfgenamen van Catharina de Vois, weduwe van ds Johannes Hooijkaas, twee huizen en erven aan de Kloosterstraat en de Burgstraat te IJsselstein overdragen aan het stadsbestuur, 1744. 1 charter
306. Bestek en voorwaarden voor het bouwen van een verblijfplaats voor de hoofdwacht met aantekening van gunning aan P. van Spanjen, [1787]. 1 stuk

Poorten en vestingwerken

307. Proces-verbaal van de openbare aanbesteding en gunning aan Hendrik Jansz Duijverman van het verrichten van reparaties aan de Benschopperpoort, 1679. 1 stuk
308. Bestek en voorwaarden voor de reparatie en gedeeltelijke vernieuwing van de IJsselpoort, afschrift, [1739]. 1 stuk

309. Proces-verbaal van de openbare aanbesteding en gunning aan Johan van Oosten van het repareren van de stadsmuur tussen de korenmolen en het rondeel, 1754. 1 stuk

Wegen en bruggen

310. Rekeningen van het herstellen en vernieuwen van de bestrating van de Voorstraat, 1642 en 1644, afschriften, 1644. 1 omslag
311. Besluiten van de Domeinraad, 1647, en van Maria Louise, douairière van Oranje, barones van IJsselstein op een verzoekschrift van het stadsbestuur, waarbij toestemming wordt verleend om zand te winnen van gronden, in eigendom van de baronie, ter verbetering van de zandwegen rondom de stad, 1647, 1756 en 1764. 1 omslag
312. Brieven van Gedeputeerde Staten van Utrecht met klachten over het gebrekkig onderhoud van het zandpad op Achthoven, 1690 en 1706. 2 stukken
313. Brieven aan Gecommitteerde Raden van Utrecht over de aanleg van een zandpad op Achthoven en een jaagpad langs de IJssel naar Montfoort, afschriften, 1692-1694. 1 omslag
314. Bestek en voorwaarden voor de reparatie van een vleugel van de Visbrug, 1754. 1 stuk
315. Lijst van eigenaars of bewoners, die bij de schouw van de straten is aangezegd dat ze hun stoepjes en stegen moeten herstellen, [circa 1755]. 1 stuk
316. Stukken betreffende het aanleggen van bestrating in het Hondestraatje en de Kapellesteeg, 1757. 1 omslag
317. Besluit van de Domeinraad waarbij toestemming wordt verleend om een hoekje land, eigendom van de baron van IJsselstein, bij de Poortdijk te trekken, 1766. 1 stuk
318. Stukken betreffende de aankoop van een partij straatstenen, 1779. 1 omslag
319. Brief van het stadsbestuur van Schoonhoven, waarin geklaagd wordt over de slechte staat van de Slangenweg, 1809. 1 stuk

Watergangen en waterwerken

320. Stukken betreffende de openbare aanbesteding en gunning van het uitdiepen van de stadsgracht en de haven, 1584-1585, 1613, 1699, 1739 en 1744. 1 omslag

321. Register van afschriften van
-besluiten en door de graaf van Hohenlohe verleende octrooien betreffende het uitdiepen en werven van de Haven, 1605-1609;
 -een besluit van het baroniebestuur tot het schenken van 2000 gulden aan prinses Maria van Nassau, barones van IJsselstein, en het omslaan van dat bedrag over de eigenaren van onroerend goed, 1609;
 -een ordonnantie van de voogden van Filips Willem van Oranje, baron van IJsselstein betreffende een verbod op het houden van duiven, 1609;
 -een overeenkomst tussen de ingelanden van de polder IJsselveld met de polders Heijcop c.a. inzake de bemaling en afwatering, 1612, en
 -stukken betreffende het in bezit nemen van de baronie door prins Maurits van Oranje als erfgenaam van zijn broer Filips Willem, 1618. 1 katern
322. Stukken betreffende het op diepte houden van de haven en de taak van de havenmeesters, 1609 en [circa 1670]. 1 omslag
323. Stukken betreffende een conflict met Johan Bacx over de betaling van de kosten van de door de stad uitgevoerde onderhoudswerken aan zijn slag in de Haven, 1609-1610. 1 omslag
324. Besluit tot het op zijn verzoek terugbetalen van een deel van de pachtsom aan de pachter van het visrecht in de stadsgracht Aert Woutersz Hoogh, 1618. 1 stuk
- NB: Van dit nummer transcriptie in: Collectie Doesburg, invnr 329.*
325. Besluit van Willem III, prins van Oranje, baron van IJsselstein op een verzoekschrift van het stadsbestuur, waarbij toestemming wordt verleend tot het opnieuw uitdiepen en het voor rekening van de aanwonenden doen onderhouden van de Haven, 1670. 1 stuk
326. Verzoekschriften van het stadsbestuur van Schoonhoven en van de schippers van Schoonhoven, Jaarsveld en Lopik, waarin verzocht wordt de (Enge) IJssel nabij de Looijebrug en het Mallegat uit de diepen, 1686 en 1724. 2 stukken
327. Bestek en voorwaarden voor het maken van schotbalken voor de sluis bij de IJsselpoort met aantekening van gunning van dit werk aan Antonie de Ridder, 1735. 1 stuk

Roerende goederen

- Registers houdende afschriften van processen-verbaal of akten van verpachting danwel vermelding van gunningen van imposten, **de verkoop van gewassen** en de openbare aanbesteding van werken ten behoeve van de baronie, stad, gemeenland of kerk, 1633-1809. 2 delen

NB: Zie invnr. 111-112.

328. Reglement en voorwaarden voor de openbare aanbesteding van het ophalen en verwerken van vuilnis in de stad, concept, 1796. 1 stuk
329. Proces-verbaal van de openbare verkoop van bagger uit de stadsgrachten door het gemeentebestuur, concept, 1805. 1 stuk

Financiën

Rekeningen

Stadsrekening tot 1595 en stads- en gemeenlandsrekening na 1743

330. Stadsrekeningen, 1568/1569-1569/1570 en 1585/1586-1594/1595. 1 pak
NB: Het rekeningjaar loopt van 11 november tot 11 november.
331. Stadsrekeningen, afschriften, 1585/1586-1586/1587, 1589/1590-1592/1593 en 1594/1595. 1 pak
332. Staten van declaratie door schout Nicolaas van Helmont, 1584 en 1587. 2 stukken
333. Brief, waarin Willem van Angeren het stadsbestuur maant om een achterstallige betaling alsnog te doen, 1586. 1 stuk
334. Akte van overeenkomst betreffende het samenvoegen van de afzonderlijke administraties en rekeningen van de stad en het gemeenland, met besluit tot goedkeuring door Maria Louise, douairière van Oranje als barones van IJsselstein, en begeleidende brief inzake de taken van de twee burgemeesters in dit verband, 1743. 2 stukken
- 335-338. Stads- en gemeenlandsrekeningen, 1743/1744-1787/1788, 1791/1792 en 1793/1794-1807/1808. 4 pakken
335. 1743/1744-1753/1754;
336. 1754/1755-1766/1767;
337. 1767/1768-1782/1783;
338. 1783/1784-1787/1788, 1791/1792 en 793/1794-1807/1808.
- NB: Het rekeningjaar loopt van 11 november tot 11 november. Van deze nummers extracten in: Collectie Doesburg, invnrs 314-322.*
339. Stads- en gemeenlandsrekening, concept, 1743/1744. 1 stuk
340. Stads- en gemeenlandsrekeningen, dubbelen, afschriften, 1781/1782 en 1783/1784-1786/1787. 1 omslag

- 341-356. Bijlagen bij de stads- en gemeenlandsrekeningen, 1743/1744-1791/1792 en 1794/1794-1809/1810. 16 pakken
341. 1743/1744-1745/1746;
 342. 1746/1747-1750/1751;
 343. 1751/1752-1755/1756;
 344. 1756/1757-1760/1761;
 345. 1761/1762-1765/1766;
 346. 1766/1767-1771/1772;
 347. 1772/1773-1775/1776;
 348. 1776/1777-1779/1780;
 349. 1780/1781-1784/1785
 350. 1785/1786-1789/1790;
 351. 1790/1791-1791/1792 en 1793/1794-1794/1795;
 352. 1795/1796-1797/1798;
 353. 1798/1799-1801/1802;
 354. 1802/1803-1804/1805;
 355. 1805/1806-1807/1808;
 356. 1808/1809-1809/1810.
357. Staat van de ter secretarie aanwezige stads-, kerk-, gasthuis-, schutters- en polderrekeningen, 1588. 1 stuk
358. "Liquidatierekeningen", rekeningen van vereffening van voorgesloten bedragen door stadssecretaris Hermanus ter Bruggen ten behoeve van de stad, deels concepten, 1805 en 1807-1809. 1 omslag

Rekening van de stadsburgemeester

- 359-365. Rekeningen van de stadsburgemeester, vanaf 1632/1633 voornamelijk afschriften, 1596/1597-1601/1602, 1603/1604-1610/1611, 1612/1613-1617/1618, 1632/1633, 1635/1636, 1637/1638-1667/1668, 1672/1673-1673/1674, 1676/1677-1680/1681 en 1682/1683-1742/1743. 7 pakken
359. 1596/1597-1601/1602 en 1603/1604-1605/1606;
 360. 1606/1607-1610/1611, 1612/1613-1617/1618, 1632/1633, 1635/1636 en 1637/1638-1641/1642;
 361. 1642/1643-1663/1664;
 362. 1664/1665-1667/1668, 1672/1673-1673/1674, 1676/1677-1680/1681 en 1682/1683-1694/1695;
 363. 1695/1696-1714/1715;
 364. 1715/1716-1735/1736;
 365. 1736/1737-1742/1743.

NB: Het rekeningjaar loopt van 11 november tot 11 november. Van deze nummers extracten in: Collectie Doesburg, invnrs 290-305 en 361-362.

366. Rekeningen van de stadsburgemeester, dubbeln, afschriften, 1604/1605, 1609/1610, 1616/1617 en 1660/1661. 1 omslag

- 367-368. Bijlagen bij de rekeningen van de stadsburgemeester,
1728-1743. 2 pakken
367. 1728-1736; 368. 1737-1743.
369. Staat van in de jaren 1673-1674 gedane uitgaven,
1674. 1 stuk

Rekening van de gemeenlandsburgemeester

- 370-374. Rekeningen van de gemeenlandsburgemeester, merendeels
afschriften,
1585/1586-1601/1602, 1603/1604, 1605/1606-1615/1616, 1617/1618,
1619/1620-1628/1629, 1630/1631-1667/1668, 1671/1672-1678/1679,
1680/1681-1688/1689, 1698/1699-1704/1705, 1706/1707-1734/1735 en
1736/1737-1742/1743. 5 pakken
370. 1585/1586-1599/1600;
371. 1600/1601-1601/1602, 1603/1604, 1605/1606-1615/1616,
1617/1618, 1619/1620-1628/1629, 1630/1631-1634/1635;
372. 1635/1636-1667/1668, 1671/1672-1674/1675;
373. 1675/1676-1678/1679, 1680/1681-1688/1689, 1698/1699-
1704/1705, 1706/1707-1719/1720;
374. 1720/1721-1734/1735, 1736/1737-1742/1743.

NB: Het rekeningjaar loopt van 11 november tot 11 november. Van deze nummers extracten in: Collectie Doesburg, invnrs 306-313.

375. Rekeningen van de gemeenlandsburgemeester, dubbeln, afschriften,
1586/1587-1588/1589, 1590/1591-1591/1592, 1597/1598-1598/1599,
1605/1606, 1608/1609, 1613/1614-1614/1615, 1657/1658, 1659/1660
en 1661/1662. 1 pak
376. Rekeningen, opgemaakt door burgemeester Franco van Meerlandt, van
inkomsten en uitgaven, die nog niet verwerkt waren in de
gemeenlandsrekeningen in de periode 1676-1685,
1685-1687. 1 omslag
377. Bijlagen bij de rekeningen van de gemeenlandsburgemeester,
1726/1727-1742/1743. 1 pak

Geldleningen

Algemeen

378. Besluit van Philips van Bourgondië, graaf van Holland, waarbij het
stadsbestuur toestemming krijgt tot het naasten van eerder uitgegeven
rentebrieven tegen de waarde waarvoor ze oorspronkelijk zijn
uitgegeven,
1501. 1 stuk

- Register van afschriften van
-besluit van Maria van Nassau op een verzoekschrift van het stadsbestuur betreffende het aflossen van een lijfrente, met bijlagen, 1588;
 -ordonnantie van Maria van Nassau op het erfrecht in stad en baronie van IJsselstein, 1588;
 -besluit van het stadsbestuur tot heffing van een omslag van vijf stuivers per morgen, 1588;
 -besluit van Maria van Nassau tot toekenning van een jaarlijkse levenslange lijfrente van 25 gulden aan Arien Jorisz, glazenmaker, en zijn vrouw Griet, 1588;
 -besluiten van graaf Philips van Hohenlohe op verzoekschriften van het stadsbestuur betreffende de bekostiging van het verbeteren van de Lekdijk onder IJsselstein, 1597 en 1599;
 -besluit van graaf Philips van Hohenlohe op een verzoekschrift van het stadsbestuur betreffende de bekostiging van het hem aangeboden geschenk in verband met zijn huwelijk met Maria van Nassau, 1598, en
 -ordonnantie van Maria van Nassau op de vrije verhuur van land binnen de baronie, 1585,
 [circa 1600].

NB: Zie archief van het baroniebestuur, invnr 162.

Leningen ten behoeve van de stad

379.	Akte waarbij Willem van Oranje, baron van IJsselstein, het stadsbestuur toestemming verleent tot het aangaan van een geldlening van 1300 gulden voor de verbouwing van het stadhuis, 1557.	1 charter
380.	Akte waarbij het stadsbestuur 1033 gulden, veertien stuivers en twee duiten leent van burgemeester Gerrit Roelofsz van Meerland als nog aan hem verschuldigd geld vanwege zijn financieel beheer in die functie, 1667, met aantekening van kwitantie voor de aflossing, 1718.	1 charter
381.	Akte waarbij het stadsbestuur 300 gulden leent van burgemeester Adriaan van der Hoeve, [1682], met aantekening van kwitantie voor de aflossing, 1733.	1 charter
<i>NB: Dit stuk is door vochtschade deels onleesbaar.</i>		
382.	Akte ten overstaan van schout en schepenen van IJsselstein, waarbij Andries van de Poll een akte van geldlening ten laste van het stadsbestuur van IJsselstein ten bedrage van 300 gulden overdraagt aan Adriaen Spengel van der Hoeve, oud-schepenen van IJsselstein, 1698.	1 charter
383.	Akte waarbij het stadsbestuur 1150 gulden leent van Elisabeth Beijen voor de aflossing van een aantal oudere geldleningen, 1705, met retroakten getransfigeerd, 1667 en 1627.	4 charters

384. Akte waarbij het stadsbestuur 2000 gulden leent van de minderjarige Koenraad Klaasz Benschop voor de aflossing van een oudere geldlening, 1705, met aantekening van kwitantie voor de aflossing, 1733. 1 charter
385. Akte waarbij het stadsbestuur 800 gulden leent van Johanna Rutgers, echtgenote van burgemeester Franco van Meerland, voor de aflossing van een oudere geldlening, 1705, met aantekeningen van kwitantie voor de rente en aflossing, 1741-1747. 1 charter
386. Akte waarbij het stadsbestuur 1325 gulden leent van burgemeester Franco van Meerland voor de aflossing van oudere geldleningen, 1718, met aantekeningen van de ontvangst van rente en aflossing, 1741-1747. 1 charter
387. Akte waarbij het stadsbestuur 200 gulden leent [van het Kapittel van Oudmunster te Utrecht] voor de aflossing van een oudere geldlening, 1718, met aantekening van kwitantie voor de aflossing, 1754. 1 charter
- NB: Dit charter is slechts gedeeltelijk bewaard gebleven.*
388. Akte waarbij het stadsbestuur 600 gulden leent van oud-schepen Goris 't Hoen voor de aflossing van een oudere geldlening, 1719. 1 charter
389. Akte waarbij het stadsbestuur 350 gulden leent van de schout mr Rijnhard van der Meulen voor de aflossing van een oudere geldlening, 1726, met aantekeningen van kwitantie voor de rente en aflossing, 1726-1747. 1 charter

Leningen ten behoeve van het gemeenland

390. Akte waarbij het stadsbestuur 500 gulden leent van Cornelis Fredericxz van der Hoeve, 1608, met aantekening van kwitantie voor de aflossing, 1719. 1 charter
391. Akte waarbij het stadsbestuur 1400 gulden leent van het Sint Ewouds Gasthuis, 1638, met aantekening van kwitantie voor de aflossing, 1796. 1 charter
392. Akte waarbij het stadsbestuur 300 gulden leent van de stadssecretaris Adriaen Spengel van der Hoeve voor de aflossing van een oudere geldlening, 1639. 1 charter
393. Akte waarbij het stadsbestuur 500 gulden leent van Gerrit van Meerlant. 1647, met aantekening van kwitantie voor de aflossing, 1712. 1 charter
394. Akte ten overstaan van schout en schepenen van IJsselstein, waarbij Susanna Lefaucheur, weduwe van Jacob van Santen, oud-drost van IJsselstein, een akte van geldlening van 500 gulden ten laste van het schoutambt van IJsselstein, overdraagt aan Catharina Lamberts, 1681. 1 charter

395. Akte waarbij het stadsbestuur 1000 gulden leent van de hervormde diaconie van Benschop voor de aflossing van een oudere geldlening, 1704, met aantekeningen van kwitantie voor de rente en aflossing, 1705-1810. 1 charter
396. Akte waarbij het stadsbestuur 2200 gulden leent van Jacobus Montenegro voor de aflossing van een oudere geldlening, 1710, met aantekeningen van kwitantie voor de rente en aflossing, 1712-1739. 1 charter
397. Akte waarbij het stadsbestuur 2000 gulden leent van Andries Gijsbertsz van Dijk te Jutphaas ten behoeve van de aflossing van een oudere geldlening, 1711, met aantekeningen van kwitantie voor de rente en aflossing, 1719-1741. 1 charter
398. Akte waarbij het stadsbestuur 700 gulden leent van het Groot Armbestuur van Benschop voor de gedeeltelijke aflossing van een oudere geldlening, 1711, met aantekeningen van kwitantie voor de rente en aflossing, 1713-1754. 1 charter
399. Akte waarbij het stadsbestuur 1400 gulden leent van Catharina Verhoeven, echtgenote van ds Martinus Duurkant, emeritus predikant te Benschop voor de gedeeltelijke aflossing van een oudere geldlening, 1711, met aantekeningen van kwitantie voor de rente en aflossing, 1724-1743. 1 charter
400. Akte waarbij het stadsbestuur 2000 gulden leent van Abigael van Swanenburg, weduwe van Jan Aertsz Stolckwijcker, te Benschop voor de gedeeltelijke aflossing van een oudere geldlening, 1711, met aantekeningen van kwitantie voor de rente en aflossing, 1735-1741. 1 charter
401. Akte waarbij het stadsbestuur 500 gulden leent van Niklaas van den Briel te Vianen voor de aflossing van een oudere geldlening, 1712, met aantekeningen van kwitantie voor de rente en aflossing, 1719-1731. 1 charter
402. Akte waarbij het stadsbestuur 1000 gulden leent van Agnetha de Hulter, gehuwd met Abraham Heldewier, voor de aflossing van een oudere geldlening, 1714, met retroakten getransfigeerd, 1713 en 1689, en aantekening van kwitantie voor de aflossing, 1746. 3 charters
403. Akte waarbij het stadsbestuur 1000 gulden leent van Heijman Meesz Baseldijk, meester timmerman te Benschop, voor de aflossing van twee oudere geldleningen, 1714, met retroakten getransfigeerd, 1711, en aantekeningen van kwitantie voor de rente en aflossing, 1721-1743. 3 charters
404. Akte waarbij het stadsbestuur 300 gulden leent van Heijman Meesz Baseldijk, meester timmerman te Benschop, voor de aflossing van een oudere geldlening, 1715, met aantekeningen van kwitantie voor de rente en aflossing, 1716-1744. 1 charter

405. Akte waarbij het stadsbestuur 825 gulden leent van de drost mr Jan Sautijn voor de aflossing van een oudere geldlening, 1718, met aantekening van kwitantie voor de aflossing, 1747. 1 charter
406. Akte waarbij het stadsbestuur 1500 gulden leent van Andries van Dijk voor de aflossing van een oudere geldlening, 1718, met aantekeningen van kwitantie voor de rente en aflossing, 1719-1739. 1 charter
407. Akte waarbij het stadsbestuur 500 gulden leent van de gezusters Margaretha, Barbara en Christina Bor te Utrecht voor de aflossing van een oudere geldlening, 1719, met aantekening van kwitantie voor de aflossing, 1747. 1 charter
408. Akten waarbij het stadsbestuur respectievelijk 400 en 1000 gulden leent van burgemeester Goris 't Thoen voor de aflossing van een eerdere geldlening, 1723 en 1725, met aantekeningen van kwitantie voor de aflossing, 1746. 2 charters
409. Akte waarbij het stadsbestuur 600 gulden leent van de schout mr Rijnhard van der Meulen voor de aflossing van een oudere geldlening, 1723, met aantekening van kwitantie voor de rente en aflossing, 1724-1747. 1 charter
410. Akte waarbij het stadsbestuur 1000 gulden leent van het Ewouds Gasthuis voor de aflossing van een oudere geldlening, 1726, met aantekening van kwitantie voor de aflossing, 1797. 1 charter
411. Akte waarbij het stadsbestuur 750 gulden leent van Maria Vernoiij voor de aflossing van een oudere geldlening, 1729, met aantekeningen van kwitantie van de rente en aflossing, 1733-1752. 1 charter
412. Akte waarbij het stadsbestuur 500 gulden leent van burgemeester Franco van Meerland voor de aflossing van een oudere geldlening, 1731, met aantekeningen van kwitantie voor de rente en aflossing, 1741-1747. 1 charter

Leningen ten behoeve van stad en gemeenland

413. Akte waarbij Gijsbertje Wouters van Luchtenburgh, weduwe van Gerrit van Meerlandt, een akte van geldlening ten laste van het stadsbestuur van IJsselstein ten bedrage van 2000 gulden overdracht aan mr Samuel Verhoeven, schout en secretaris van IJsselstein, 1682, met aantekening van kwitantie voor de aflossing van de geldlening, 1705. 1 charter
414. Akte waarbij het stadsbestuur 1500 gulden leent van Kornelis Peterse van Rietveld voor de bouw van vijf woningen aan de Kloosterstraat, 1700, met aantekeningen van kwitantie voor de rente en aflossing, 1722-1733. 1 charter

415. Akte waarbij het stadsbestuur 1000 gulden leent van ds Johannes Post te Vreeswijk voor de bouw van vijf huizen aan de Kloosterstraat, 1700, met aantekening van kwitantie voor de aflossing, 1704. 1 charter
416. Akten, waarbij het stadsbestuur twee maal 200 gulden leent van de hervormde diaconie van IJsselstein voor de bouw van vijf huizen aan de Kloosterstraat, 1700, met aantekeningen van kwitantie voor de aflossing, 1788. 2 charters
417. Akte waarbij het stadsbestuur 700 gulden leent van Johanna de Ramare voor de bouw van vijf woningen aan de Kloosterstraat, 1700, met aantekening van kwitantie voor de aflossing, 1705. 1 charter
418. Akte waarbij het stadsbestuur 1500 gulden leent van Bernardus Peterse van Rietveld voor de bouw van vijf woningen aan de Kloosterstraat, 1700, met aantekening van kwitantie voor de aflossing, 1724. 1 charter
419. Akte waarbij het stadsbestuur 2000 gulden leent van Christina IJsbrands, weduwe van Wijnand Rutgers, voor de bouw van vijf woningen aan de Kloosterstraat, 1700, met aantekening van kwitantie voor de aflossing, 1733. 1 charter
420. Akte waarbij het stadsbestuur 1000 gulden leent van Maria van Beusekom, weduwe Verhoeven, voor de bouw van vijf huizen aan de Kloosterstraat, 1700, met aantekening van kwitantie voor de aflossing, 1733. 1 charter
421. Akte waarbij het stadsbestuur 1000 gulden leent van de kinderen van Jan de Ridder en Aletta de Wild, voor de bouw van vijf huizen aan de Kloosterstraat, 1700, met aantekening van kwitantie voor de aflossing, 1733. 1 charter
422. Akte waarbij het stadsbestuur 300 gulden leent van Susanna van Haberenfeld voor de bouw van vijf huizen aan de Kloosterstraat, 1700, met aantekening van kwitantie voor de aflossing, 1747, en onderhandse akte van verkoop van de geldlening aan Johanna Geertruida Nagge, 1742. 1 charter en 1 stuk
423. Akte waarbij het stadsbestuur 1000 gulden leent van Cornelia de Ramare voor de bouw van vijf huizen aan de Kloosterstraat, 1700, met aantekening van kwitantie voor de aflossing, 1752. 1 charter
424. Akte waarbij het stadsbestuur 700 gulden leent van burgemeester Franco van Meerland voor de aflossing van een oudere geldlening, 1705. 1 charter
425. Akte waarbij het stadsbestuur 1000 gulden leent van de erfgenamen van Wilhem van der Hoeven voor de aflossing van een oudere geldlening, 1705, met aantekening van kwitantie voor de aflossing, 1747. 1 charter

426.	Akte waarbij het stadsbestuur 1000 gulden leent van Abigael van Zwijnenburg, weduwe van Jan Aertsz Stolwijcker, voor de aflossing van een oudere geldlening, 1710, met retroakte getransfigeerd, 1702, en aantekening van kwitantie voor de aflossing, 1746.	2 charters
427.	Akte waarbij het stadsbestuur 500 gulden leent van oud-burgemeester Karel Kok voor de aflossing van een oudere geldlening, 1712, met aantekening van kwitantie voor de aflossing, 1730.	1 charter
428.	Akte waarbij het stadsbestuur 1000 gulden leent van de drost Jan Sautijn voor de aflossing van oudere geldleningen, 1719, met aantekening van kwitantie voor de aflossing, [1748].	1 charter
429.	Akte waarbij het stadsbestuur 400 gulden leent van Anna Terinde voor de aflossing van een eerdere geldlening, 1720, met retroakte getransfigeerd, 1700.	2 charters
430.	Akte waarbij het stadsbestuur 400 gulden leent van burgemeester Goris 't Hoen voor de aflossing van een oudere geldlening, 1723, met retroakte getransfigeerd, 1700.	2 charters
431	Akte waarbij het stadsbestuur 1000 gulden leent van de drost mr Jan Sautijn voor de aflossing van een oudere geldlening, 1723, met retroakte getransfigeerd, 1700, en aantekening van kwitantie voor de aflossing, [1748].	2 charters
432.	Akte waarbij het stadsbestuur 1500 gulden leent van burgemeester Goris 't Hoen voor de aflossing van een oudere geldlening, 1724, met aantekening van kwitantie voor de aflossing, 1752.	1 charter
433.	Akte waarbij het stadsbestuur 500 gulden leent van Maria van Osch voor de aflossing van een oudere geldlening, 1730, met aantekening van kwitantie voor de aflossing, 1747.	1 charter
434	Stukken betreffende het aangaan van geldleningen ten behoeve van de stad en het schoutambt, 1768-1780.	1 omslag

TAAKUITVOERING

Bevolkingsregistratie

435.	Lijst van ingezetenen en huizen in de stad, 1588.	1 katern

436.	Advies aan de Domeinraad betreffende een verzoekschrift van Carel Frederik Marchand baron de Lilienborg, om een verklaring van meerderjarigheid te mogen ontvangen, concept, met afschrift van het verzoekschrift, 1703.	2 stukken
437.	Lijst van ingezetenen, die niet het burgerrecht bezitten, 1718.	1 stuk
438.	Besluit van de gezamenlijke voogden over de minderjarige Willem IV, prins van Oranje en baron van IJsselstein, waarbij de periode waarbinnen verhuizingen van en naar de stad geregistreerd worden, wordt vastgesteld, 1725.	1 stuk
439.	Akten, waarbij diverse bestuursorganen en particulieren verklaringen afleggen betreffende de politieke betrouwbaarheid van personen, die zich in de stad en het schoutambt willen vestigen, 1788-1794.	1 omslag
440.	Lijst van ingezetenen van de stad en het schoutambt, met vermelding van het aantal armen, 1810.	1 katern

Belastingen

In deze rubriek zijn zowel belastingen, heffingen en imposten ten behoeve van stad en schoutambt alsook die ten behoeve van hogere organen opgenomen.

Bede

441-445.	“Bederekeningen”, rekeningen van de heffing en invordering van het aandeel van stad en schoutambt in de jaarlijkse bede van de baronie aan de baron of barones, en de uitgaven ten laste van de baronie, opgemaakt door de rentmeester, deels afschriften, 1617, 1620-1682, 1684-1700, 1702-1719, 1721-1788 en 1792-1805.	5 pakken
441.	1617, 1620-1670;	
442.	1671-1682, 1684-1700 en 1702-1710;	
443.	1711-1719 en 1721-1745;	
444.	1746-1780;	
445.	1781-1788 en 1792-1805.	
	<i>NB: Sommige rekeningen beslaan twee jaar, die over 1620-1636 zijn zesjaarlijkse rekeningen. De rekeningen werden meestal pas enkele jaren na afloop afgehoord.</i>	
446.	“Bederekeningen”, rekeningen van de heffing en invordering van het aandeel van stad en schoutambt in de jaarlijkse bede van de baronie aan de baron of barones, opgemaakt door de rentmeester, dubbelen, afschriften, 1626-1639, 1643, 1646-1647, 1649-1651 en 1659-1669.	1 pak

- 447-450. Bijlagen bij de bederekeningen,
1727-1734 en 1737-1805. 4 pakken
447. 1727-1734; 449. 1747-1772;
448. 1737-1746; 450. 1773-1805.
451. Rekening, opgemaakt door mr C.J. van Affelen Codde als rentmeester van de voormalige baronie, van in de periode 1806-1810 verantwoorde inkomsten en uitgaven, die tot 1806 verantwoord werden in de bederekeningen, met bijlagen, 1810. 1 omslag
- Plaatselijke belastingen en omslagen**
452. Akte waarbij Willem van Oranje, als voogd over zijn zoon Filips Willem, baron van IJsselstein, en zijn dochter Maria van Nassau, het stadsbestuur toestemming verlenen tot het heffen van een bijzondere omslag onder de inwoners tot een bedrag van 1000 gulden ten behoeve van het uitdiepen van de haven, 1584. 1 charter
453. Rekening van de invordering van een extraordinaris heffing van achttien stuivers per morgen land in het schoutambt en van een extraordinaris omslag over de huizen en inwoners door de gemeenlandsburgemeester, afschrift, 1680. 1 katern
454. Advies aan de Domeinraad betreffende een verzoekschrift van kameraar en heemraden van de polder Broek, Meerlo, Achtersloot & Lage Biezen om tijdelijke verlaging van de omslag, concept, 1690. 1 stuk
455. Besluit van de Domeinraad, waarbij ingestemd wordt met het verhogen van de omslag per morgen land in het schoutambt IJsselstein van twintig naar vierentwintig stuivers, 1692. 1 stuk
456. Besluit van de Domeinraad tot goedkeuring van de heffing van een buitengewone omslag per morgen ter dekking van het tekort op de gemeenlandsrekening over 1702, 1703. 1 stuk
457. Ordonnanties van Maria Louise, douairière van Oranje, barones van IJsselstein, op de heffing en invordering van het huisgeld, 1732-1744 1 omslag
458. Kohieren van het huisgeld, 1735, en van het huis-, straat- en walgeld, 1744 en 1764. 1 omslag
459. Register van woningen in de stad en het schoutambt met vermelding van straat, eigenaren en verschuldigde belastingen, 1781, aangevuld [1781-circa 1785]. 1 deel

NB: Van dit nummer transcriptie in: Collectie Doesburg, invnrs 344 en 364

Imposten en accijnzen***Algemeen***

460. Processen-verbaal van de openbare verpachting van de imposten op brandewijn, wijn, gemaal, bestiaal, hoornbeesten en bezaaide landen, 1581-1582. 2 stukken
- Registers houdende **afschriften van processen-verbaal of akten van verpachting danwel vermelding van gunningen van imposten**, de verkoop van gewassen en de openbare aanbesteding van werken ten behoeve van de baronie, stad, gemeenland of kerk, 1633-1809. 2 delen
- NB: Zie invnr. 111-112.*
461. Brief van de drost, waarin die het stadsbestuur namens de barones verzoekt voorstellen te doen om het verlies van inkomsten, veroorzaakt door het eventueel afschaffen van accijnzen, te compenseren, 1748. 1 stuk
462. Publicatie van het gemeentebestuur betreffende de tijdelijke verhoging van de imposten met tien procent, afschrift, 1803. 1 stuk

Imposten op bier, wijn en gedistilleerde dranken

463. Besluit van de graaf van Berlaymont als aangesteld voogd over Filips Willem van Oranje, baron van IJsselstein, tot goedkeuring van een ordonnantie op de verhoging van de impost op het bier ter bekostiging van reparaties aan de Benschopperpoort en enige bruggen, afschrift, 1576. 1 stuk
464. Akte waarbij Maria van Nassau, barones van IJsselstein, het stadsbestuur toestemming verleent tot het heffen van accijns op wijn en bier ter dekking van de uitgaven in verband met de oorlog, 1586. 1 stuk
465. Besluit van de Domeinraad op een verzoekschrift van het stadsbestuur, waarbij toestemming wordt verleend tot het verhogen van de boetes op overtreding van de stedelijke ordonnantie op de impost op bier en wijn, 1632. 1 stuk
466. Publicatie betreffende het verbod op het in- en uitvoeren van bier en wijn zonder een door de pachter van de impost verstrekt biljet, 1647. 1 stuk
467. Besluit van de Domeinraad op een verzoekschrift van het stadsbestuur, waarbij toestemming wordt verleend tot het opnieuw voor een half jaar verpachten van de imposten op wijn, bier en brandewijn, 1665. 1 stuk
468. Verzoekschrift van de IJsselsteinse wijnhandelaren Willem Verhoeff en Elias van Leerdam om voor het peilen van de wijn een zelfde vergoeding te mogen ontvangen als de wijnhandelaren in Utrecht, 1669. 1 stuk

469.	Stukken betreffende een geschil met de dorpsbesturen van Benschop en Noord-Polsbroek over de jaarlijks door die dorpen te leveren bijdrage in het te betalen totaalbedrag van de imposten op wijn, bier en brandewijn en van de halve stuiver per morgen, 1670-1678.	1 omslag
470.	Verzoekschrift aan Willem III, prins van Oranje, baron van IJsselstein om de imposten op de wijnen, bieren en brandewijn te doen innen door een benoemde ontvanger in plaats van ze te verpachten, concept, [1684].	1 stuk
471.	Verzoekschriften aan de Domeinraad betreffende de heffing van de impost op brandewijn en gedistilleerd binnen de stad, concepten, 1691.	1 omslag
472.	Akten waarbij Goris 't Hoen, pachter van de impost op brandewijn en gedistilleerd, verklaart in hoeverre hij minder impost ontvangen heeft ten gevolge van de doorbraak van de Lekdijk, 1761.	2 stukken
Overige imposten op verbruiksgoederen		
473.	Verzoekschrift van het stadsbestuur aan de baron van IJsselstein tot wijziging van de ordonnantie op het kleinzegel voor de baronie, afschrift, [circa 1630].	1 stuk
474.	Besluiten van de Domeinraad, waarbij ingestemd wordt met het heffen van imposten op tarwe, gerst en tabak ter bekostiging van de noodzakelijke reparaties aan de kerk, met bijlagen, 1687-1689.	1 omslag
475.	Brief van de Domeinraad, waarin het stadsbestuur geadviseerd wordt om de impost op de invoer van Hollandse turf onder protest te voldoen, met bijlage, 1690.	2 stukken
476.	Besluit van Maria Louise, douairière van Oranje, barones van IJsselstein, tot beëindiging van de verpachting en heffing van de imposten op fruit, 1741.	1 stuk
477.	Besluit van Maria Louise, douairière van Oranje, barones van IJsselstein, waarbij toestemming wordt verleend om de opbrengst van de impost op de tabak, als die niet voor het onderhoud van de kerk benut wordt, te gebruiken voor andere stadszaken of –werken, 1742.	1 stuk
478.	Besluit van de Domeinraad, waarin de maximale hoeveelheid graan die de pachters van de impost op het gemaal nog mogen verkopen na afloop van hun pachtperiode, wordt vastgesteld, 1767.	1 stuk
479.	Kwitanties voor de betaling van zegels door de secretaris aan de commissaris van het kleinzegel in Holland, 1802-1810.	1 omslag

Overdrachts- en successiebelastingen

- 480-482. Registers van ontvangsten uit de heffing van de 20^e en 40^e penning, 1682-1735 en 1761-1805. 3 delen
480. 1672-1735;
481. 1761-1785;
482. 1786-1805.
- NB: Van nummer 846 extracten in: Collectie Doesburg, invnr 333-340.*
- 483-485 Akten van aangiften en taxaties van onroerend goed ten behoeve van de heffing van de 20^e penning (collaterale successie) en de 40^e penning (belasting op verkoop onroerend goed), 1703, 1739-1775 en 1795-1804. 2 banden en 1 omslag
483. 1703, 1739-1762 (20^e penning);
484. 1763-1775 (20^e en 40^e penning);
485. 1795-1811 (20^e penning). 1 omslag
486. Brief van de stadssecretaris van Den Haag aan burgemeester Karel Kok, waarin hij gemaand wordt het recht van de 20^e penning over een in Holland berustend deel van de nalatenschap van zijn vrouw te voldoen. 1708, met afschrift van een brief van het stadsbestuur waarin wordt meegedeeld, dat IJsselstein en haar inwoners vrijgesteld zijn belastingen, geheven door de Republiek of andere gewesten, 1709. 2 stukken
487. Kwitantie voor de afdracht van de 20^e penning door de erfgenamen van Petronella Cambier aan de ontvanger Quarles, 1720, authentiek afschrift, 1720. 1 stuk
488. Besluit van Maria Louise, gravin van Hessen-Kassel, barones van IJsselstein, waarbij aan Cornelis Jubart te IJsselstein restitutie wordt verleend van de helft van de door hem betaalde 40^e penning voor de aankoop van een herberg, 1745. 1 stuk
489. Stukken betreffende het afsluiten van overeenkomsten door het stadsbestuur met de besturen van verschillende steden in de Republiek en van het gewest Friesland inzake de heffing van het recht van excue of uitvoer van goederen naar eigenaren buiten de stad, 1775-1785. 1 omslag
490. Besluit van de Domeinraad, waarbij de executeurs-testamentair van de nalatenschap van Maria van der Capelle, overleden te IJsselstein, na positief advies van de rentmeester, vrijstelling verleend wordt voor het betalen van een boete wegens het niet op tijd doen van aangifte van de nalatenschap, 1787. 1 stuk
491. Formulieren ten behoeve van de inning van de 20^e penning op de collaterale successie, [circa 1806]. 1 omslag

492. Rekening en verantwoording van gemeentesecretaris Hermanus ter Bruggen van de inning van de 20^e penning op de collaterale successie, 1808, met begeleidingsbrieven, 1809-1810. 1 omslag
493. Rekeningen van de inkomsten en uitgaven van de nalatenschappen van Germaine Gonzal en van Clemencia Jacoba van Affelen, opgemaakt ten behoeve van de vaststelling van het bedrag aan collaterale successie, dat daarover betaald moet worden, 1808-1810. 1 omslag
- Inkomens- en vermogensheffingen**
494. "Enkel Quohier", legger van belastingplichtigen in de acht- en vijftwintigjarige heffingen en buitengewone belastingen in het 107^e district, hoofdplaats IJsselstein, 1804. 1 katern
- NB: Dit waren in 1798 en 1802 ingevoerde inkomstenbelastingen.*
495. Brief aan de Landdrost van Utrecht, waarin verzocht wordt om de gewestelijk ontvanger der verponding te Schoonhoven op te dragen ook de aan de stad toekomende vier stuivers opgeld te innen, concept, [1807]. 1 stuk
496. Stukken betreffende de heffing en invordering van het aandeel van de stad en het schoutambt in de belasting van 3 miljoen gulden, 1808-1809. 1 omslag
- NB: Dit was een belasting op inkomen en vermogen, ingesteld in 1808.*
- Bijdrage aan de Republiek in de kosten van oorlog**
497. Brief, waarin het Kapittel van Sinte Marie afwijzend reageert op een verzoekschrift van het stadsbestuur aan prins Willem van Oranje, baron van IJsselstein, om het Kapittel als grondeigenaar binnen het schoutambt mee te laten betalen aan de kosten van de oorlog, afschrift, [1583]. 1 stuk
498. Rekeningen van de heffing en invordering van een omslag van tien stuivers per morgen land in het schoutambt ter bekostiging van de jaarlijkse bijdrage aan de Republiek voor de oorlogvoering, 1587-1601. 1 omslag
499. Besluiten tot vaststelling van het bedrag, dat per morgen land over de grondeigenaars zal worden omgeslagen ter voldoening aan de jaarlijkse bijdrage aan de Republiek, 1593 en 1596. 2 stukken
500. Brieven [aan een lid van de Domeinraad] met betrekking tot **de jaarlijkse bijdrage aan de Republiek** en het verkrijgen van een financiële bijdrage voor de reparatie van het kerkgebouw, concepten, 1687. 1 stuk

NB: het betreft twee afzonderlijke brieven op één vel papier.

Belasting op tiendinkomsten

- 501.. Publicatie, waarbij het onbevoegden verboden wordt deel te nemen aan de door het Kapittel van Sinte Marie aangeboden maaltijd bij de verpachting van de tienden van dat kapittel in het schoutambt, 1632. 1 stuk
502. Extract uit de gemeenlandsrekening van 1585 betreffende de betaling door de Kapittels van de Dom, Sinte Marie en Oudmunster van 12,5 % van de opbrengst van de verpachting van hun tienden, [circa 1670]. 1 stuk
503. Brief van het Kapittel van Oudmunster, waarbij het stadsbestuur verzocht wordt de openbare verpachting van de tienden van het Kapittel uit te voeren, 1673. 1 stuk
504. Stukken betreffende de afkoop van de jaarlijks aan de pachters van de tienden van de kapittels en het stadsbestuur aangeboden tiendmaaltijden door het Kapittel van Oudmunster, 1684, en het Kapittel van Sinte Marie, 1701-1715. 1 omslag
505. Publicatie van de openbare verpachting door het Kapittel van Oudmunster van de grove tiend van de Achtersloot, 1709. 1 stuk
506. Staten van de opbrengst van de verpachting van de tienden van de Kapittels van de Dom, Sinte Marie en Oudmunster binnen het schoutambacht over het jaar 1771, 1772. 1 omslag
507. Publicaties van de openbare verpachting door het Kapittel van Sinte Marie van de grove tiend en de krijtende tiend onder IJsselstein, 1808-1809. 2 stukken

Bijzondere heffingen

508. Besluit van het stadsbestuur en de gezamenlijke polderbesturen inzake de financiering van een schenking aan de voogden van Filips Willem, baron van IJsselstein, 1572. 1 stuk
509. Besluit van Philips graaf van Hohenlohe tot het heffen van een 24^e penning op de handel in paarden op de paardenmarkt te IJsselstein, met verklaring van het stadsbestuur hoe dit besluit in de praktijk wordt uitgevoerd, 1605. 1 stuk

- . Register van afschriften van
 -besluiten en door de graaf van Hohenlohe verleende octrooien betreffende het uitdiepen en werven van de Haven, 1605-1609;
-een besluit van het baroniebestuur tot het schenken van 2000 gulden aan prinses Maria van Oranje, barones van IJsselstein, en het omslaan van dat bedrag over de eigenaren van onroerend goed, 1609;
 -een ordonnantie van de voogden van Filips Willem van Oranje, baron van IJsselstein betreffende een verbod op het houden van duiven, 1609;
 -een overeenkomst tussen de ingelanden van de polder IJsselveld met de polders Heijcop c.s inzake de bemaling en afwatering, 1612, en
 -stukken betreffende het in bezit nemen van de baronie door prins Maurits van Oranje als erfgenaam van zijn broer Filips Willem van Oranje, 1618. 1 katern

NB: Zie invnr 321.

510. Rekening van de heffing en invordering van een omslag van twaalf stuivers per morgen land in het schoutambt ter bekostiging van een geschenk voor stadhouder Willem III, baron van IJsselstein, in verband met zijn kroning tot koning van Engeland, afschrift, 1691. 1 stuk

Openbare orde en veiligheid

Toezicht op en handhaving van de openbare orde

511. Brief van de secretaris van Willem van Oranje, baron van IJsselstein, aan het stadsbestuur, waarbij opdracht gegeven wordt streng toe te zien op de toepassing van plakkatens en het bestrijden van ketterij, 1566. 1 stuk
512. Brief van het stadsbestuur van Leerdam, waarin verzocht wordt informatie te geven over de wijze waarop IJsselstein de orde in de stad heeft gehandhaafd na het vertrek van het garnizoen aldaar en welke opdrachten of richtlijnen de prins van Oranje op dat gebied heeft verstrekt, een en ander in verband met het vertrek van het naderend vertrek van het garnizoen uit Leerdam, 1576. 1 stuk
513. Brief van de Staten van Holland, waarin het stadsbestuur wordt opgeroepen streng op te treden tegen kerkdiensten en activiteiten van rooms-katholieken, 1581. 1 stuk
514. Publicaties op het jagen op en doden van wolven, 1590 en 1593. 2 stukken
515. Ordonnantie van Maria van Nassau als vertegenwoordigster van Filips Willem van Oranje, baron van IJsselstein, betreffende een verbod en strafbepalingen op het vechten en messentrekken tijdens de jaarlijkse kermis, 1606, afschrift, [circa 1665]. 1 stuk

- . Register van afschriften van
 -besluiten en door de graaf van Hohenlohe verleende octrooien betreffende het uitdiepen en werven van de Haven, 1605-1609;
 -een besluit van het baroniebestuur tot het schenken van 2000 gulden aan prinses Maria van Nassau, barones van IJsselstein, en het omslaan van dat bedrag over de eigenaren van onroerend goed, 1609;
-een ordonnantie van de voogden van Filips Willem van Oranje, baron van IJsselstein betreffende een verbod op het houden van duiven, 1609;
 -een overeenkomst tussen de ingelanden van de polder IJsselveld met de polders Heijcop c.s inzake de bemaling en afwatering, 1612, en
 -stukken betreffende het in bezit nemen van de baronie door prins Maurits van Oranje als erfgenaam van zijn broer Filips Willem van Oranje, 1618. 1 katern
- NB: Zie invnr 321.*
516. Stukken betreffende de organisatie van de nachtwacht tijdens de jaarlijkse kermis, 1657, 1669, 1693 en 1715. 1 omslag
- NB: Van dit nummer transcripties in: Collectie Doesburg, invnr 330.*
517. Publicaties betreffende verboden op baldadigheden en balspelen op het kerkhof en nabij de kerk, 1657 en 1661. 2 stukken
518. Besluit van het stadsbestuur tot het instellen van een nachtwacht gedurende de wintermaanden, afschrift, 1658. 1 stuk
- NB: Van dit nummer transcriptie in: Collectie Doesburg, invnr 329.*
519. Publicatie betreffende het verbod op het met Driekoningen- of nieuwjaarsliederen langs de huizen gaan, afschrift, [1664]. 1 stuk
520. Publicatie betreffende het verbod op het illegaal weiden van paarden en rundvee op land van particulieren, 1672. 1 stuk
521. Publicatie betreffende de verlening van huisvesting aan vreemdelingen, 1680. 1 stuk
522. Verzoekschrift aan de Domeinraad tot het instellen van een verbod op het illegaal vissen in de stadsgracht, [circa 1700]. 1 stuk
- NB: Van dit nummer transcriptie in: Collectie Doesburg, invnr 329.*
523. Besluit van Maria Louise, douairière van Oranje, barones van IJsselstein, waarbij toestemming wordt verleend tot het uitloven van een beloning voor het opsporen van degene, die op 7 oktober 1738 twee in de wei staande paarden heeft gedood en verwond, 1738. 1 stuk

524.	Brief van Maria Louise, douairière van Oranje, barones van IJsselstein, waarin zij het stadsbestuur opdraagt naar bevind van zaken maatregelen te nemen tegen Arie Gerritsen van der Beek, die zich beledigend uitlaat over het stadsbestuur 1753.	1 stuk
525.	Brief van het lid van de Domeinraad De Beaufort, waarin deze informeert naar de ernst van de vernielingen en baldadigheden aan en rond het huis van de schout Petrus van der Meulen, 1757.	1 stuk
526.	Brief van Maria Louise, douairière van Oranje, barones van IJsselstein, waarin zij het stadsbestuur inlichtingen verzoekt over de in IJsselstein gevestigde Hernhutters, 1759.	1 stuk
527.	Brief van de Domeinraad met verzoek om inlichtingen over de gebruiken en de eventuele ongeregelheden bij begrafenissen, 1772.	1 stuk
528.	Stukken betreffende ongeregelheden de periode van strijd tussen de patriotten en prinsgezinden, 1787-1788.	1 omslag
529.	Staat van personen, die toestemming hebben om te jagen binnen het schoutambt met vermelding van de personen op wier eigendommen die toestemming verleend is, 1800.	1 stuk
530.	Reglement op de verplichtingen van burens bij het begraven van overledenen, concept, 1803.	1 stuk
Brandweer en brandpreventie		
531.	Lijsten van inwoners en van huizen met vermelding van de brandgereedschappen waarvoor elk inwoners verantwoordelijk is en die in elke woning aanwezig moeten zijn, 1590.	2 stukken
532.	Ordonnantie op de brandschouw, 1609, afschrift, 1614.	1 stuk
533.	Plan voor de organisatie van het ijsvrij houden en het hakken van bijten in de stadsgrachten gedurende de winter met het oog op het beschikbaar hebben van bluswater, [1666].	1 stuk
534.	Reglement op de brandspuiten binnen de stad, goedgekeurd door Maria Louise, douairière van Oranje, barones van IJsselstein, 1732.	1 stuk
535.	Lijst van brandweerplichtigen met vermelding van hun functies binnen de brandweer, [1737].	1 stuk

536. Ordonnantie van Maria Louise, douairière van Oranje, barones van IJsselstein, betreffende het voorkom en blussen van brand, 1732, met besluiten tot verbod op het hebben van rieten daken en het invoeren en opslaan van vlas, 1751. 1 omslag
537. Besluit van Maria Louise, douairière van Oranje, barones van IJsselstein, waarbij toestemming wordt verleend voor de aankoop van een nieuwe brandspuit, 1755. 1 stuk
538. Register houdende afschriften van besluiten van het stadsbestuur met betrekking tot de brandweer en lijsten van brandweerplichtigen met vermelding van hun functies, 1758-1782. 1 deel
539. Besluit van Maria Louise, douairière van Oranje, barones van IJsselstein, waarbij bepaald wordt, dat de brandspuiten van de stad elk jaar op woensdag na Pinksteren moeten worden getest, 1764. 1 stuk
540. Akte van aanneming van het jaarlijks onderhoud van de drie brandspuiten in de periode 1794-1806 door Johannes Langhout, 1794. 1 stuk
541. Bestek en voorwaarden met begroting voor de vernieuwing van het brandpuihuisje bij de kerk, [circa 1800]. 1 stuk

Schutterij en burgerbewapening

NB: Zie ook de invnrs 749-753.

Reglementering

542. Ordonnantie op de boetes in geval van verzuimen of overtreden van de regels met betrekking tot de burgerwacht, [circa 1580]. 1 stuk
543. Publicatie betreffende het wachtlopen door de burgerij en verbergen van vijanden, concept, 1590. 1 stuk
544. Publicatie waarbij de inwoners wordt opgedragen in geval van nood persoonlijk en voorzien van de vereiste wapens wacht te lopen, 1624. 1 stuk
545. Stukken betreffende het opleggen van boetes aan schutters, die niet opgekomen zijn bij de doortocht van de hertog van Brandenburg, 1667. 1 omslag

NB: Van dit nummer transcripties in: Collectie Doesburg, invnr 329.

5460. Verzoekschriften van de Krijgsraad van de schutterij aan de Domeinraad en aan het stadsbestuur tot handhaving van het reglement op de schutterij, afschriften, [1785]. 2 stukken

547. Reglement voor de schutterij en schuttersdiensten, 1785. 1 stuk

Eigendommen en personeel

548. Verzoekschriften van Rijck Thonisz Both, Tonis Elbertsz van Meerlant en Claes van Alphen om tot bode van de schutterij te mogen worden benoemd in plaats van de hoogbejaarde Mees Aertsz, [circa 1660]. 1 omslag

NB: Van dit nummer transcriptie in: Collectie Doesburg, invnr 330.

549. Akten, waarbij Jacob Willemsz van Boshuijsen en Thonis Dirksz Roelesteijn verklaren, dat vaandrigs van de schutterij veertig jaar eerder toegang hadden tot bijeenkomsten van de hoofdmansschappen, 1668. 2 stukken

NB: Van dit nummer transcriptie in: Collectie Doesburg, invnr 330.

550. Besluit van Maria Louise, douairière van Oranje, barones van IJsselstein, waarbij het stadsbestuur belast wordt met het administreren van de eigendommen van de voormalige schutterij en de gewezen schuttersbode gedurende zijn leven nog zijn jaarlijks salaris van achttien gulden wordt toegekend, 1746. 1 stuk

551. Akte waarbij het stadsbestuur namens de schutterij een deel van het terrein van de voormalige Schuttersdoelen in erfpacht geeft aan schepenen Jacob Peekstok, 1763. 1 charter

552. Akte van overdracht door de voormalig secretaris van de krijgsraad der schutterij aan de municipaliteit van goederen en documenten, afkomstig van de voormalige schutterij over de jaren 1785-1800, 1800. 1 stuk

553. Akte van erfpachting aan H. Scholtens van een deel van de voormalige Schuttersdoelen, 1811. 1 stuk

Financiën

- 554-556. Rekeningen van de schutmeesters, deels afschriften, 1547/1548, 1562/1563, 1571/1572-1578/1578, 1581/1582-1618/1619, 1620/1621-1648/1649, 1650/1651, 1653/1654-1736/1737 en 1737/1745. 3 pakken

554. 1547/1548, 1562/1563, 1571/1572-1578/1578, 1581/1582-1618/1619;

555. 1620/1621-1648/1649, 1650/1651 en 1653/1654-1679/1680;

556. 1680/1681-1730/1737 en 1737/1745.

NB: Het rekeningjaar loopt van 23 april tot 23 april (Sint Joris). De laatste rekening beslaat een periode van acht jaar. Van deze nummers extracten in: Collectie Doesburg, invnrs 325-330.

557. Rekeningen van de schutmeesters, dubbelen, afschriften, 1572/1573, 1586/1587, 1589/1590, 1590/1591, 1600/1601, 1609/1610, 1618/1619, 1669/1670, 1702/1703, 1718/1719, 1728/1729, 1729/1730 en 1730/1731. 1 pak
558. Rekening van de schutmeesters over de periode 1736/1745, concept, 1745. 1 stuk
559. Bijlagen bij de rekeningen van de schutmeesters, 1729-1745. 1 omslag
560. Rekeningen van de administrateur van de voormalige schutterij, 1800/1801-1803/1804 en 1805/1806. 1 omslag
- NB: Het rekeningjaar loopt van 23 april tot 23 april (Sint Joris).*
561. Bijlagen bij de rekeningen van de administrateur van de goederen van de voormalige schutterij, hiaten, 1799-1805. 1 omslag
562. Besluit van de graaf van Berlaymont als aangesteld voogd over Filips Willem van Oranje, baron van IJsselstein, op een verzoek van de schutmeesters, waarbij de drost wordt opgedragen ervoor te zorgen dat een aantal voormalige schutmeesters alsnog hun rekening en verantwoording zullen doen, 1570, authentiek afschrift, 1570. 1 stuk

NB: Van dit nummer transcriptie in: Collectie Doesburg, invnr 329

Lijsten van schutters en schuttersplichtigen

563. Lijsten van schutters, onderverdeeld per hoofdmanschap of vendel, 1594, 1633-1635, 1648, 1651, 1653-1663, 1665-1667, 1670-1672, 1683, 1685, 1693-1694, 1699, 1703, 1713, 1722-1725 en 1730-1732. 1 omslag
- NB: Van dit nummer transcripties in: Collectie Doesburg, invnr 331-332.*
564. Lijsten van schutters met vermelding van hun wapens, 1599, 1605, 1621 en 1658. 1 omslag
- NB: Van dit nummer transcripties in: Collectie Doesburg, invnr 330 en 332.*
565. Lijsten van inwoners aan wie buskruit is verstrekt in verband met de verdediging van de stad, 1621 en 1622. 2 stukken
566. "Waakcedulles", lijsten van schutters, die gedurende de jaarlijkse kermis de nachtwacht moeten waarnemen, met hiaten, 1672-1734. 1 omslag
- NB: Van dit nummer transcripties in: Collectie Doesburg, invnr 332.*
567. Lijst van schutters, onderverdeeld per korporaalschap, [1673]. 1 stuk

NB: Van dit nummer transcriptie in: Collectie Doesburg, invnr 329.

568. Lijsten van inwoners, die niet persoonlijk hebben wachtgelopen en daarom moeten bijdragen in de kosten ervan, 1712, 1719, 1723, 1726, 1728 en 1729 en [z.j.]. 1 omslag

Burgerbewapening

569. Staat van mannen in de leeftijd van 20 tot 40 jaar met vermelding of zij al dan niet geschikt zijn om dienst te doen bij de nationale burgerbewapening, 1804. 1 stuk

Woningbouw

570. Ordonnantie van Maria Louise, douairière van Oranje, barones van IJsselstein, betreffende de toekenning van subsidies voor het bouwen van nieuwe of het renoveren van bestaande huizen in de stad, 1756, met besluit waarbij toestemming verkregen wordt om het benodigde geld voor de uitkering van die subsidies via een geldlening te vinden, 1756. 2 stukken
571. Stukken betreffende de uitvoering van de ordonnantie van de barones op toekenning van premies voor het bouwen van nieuwe woningen, 1757-1764. 1 omslag

Economische zaken

Algemeen

572. Brief van Jan van Egmond, stadhouder van Holland, waarin hij het stadsbestuur opdracht geeft inwoners van het gewest Utrecht niet te hinderen in het drijven van handel met ingezetenen van Holland, 1507. 1 stuk
573. Besluit van het lid van de Domeinraad Basius op een verzoekschrift van de IJsselsteinse brouwers Willem Dirksz van Brevelt, Adriaen Anthonisz van Meerlant en Willem Cornelisz, waarbij hen in een conflict met het stadsbestuur over de betrouwbaarheid van de ijkvaten gelijk wordt gegeven, 1582. 1 stuk
- . Extracten uit de registers van handvesten en privileges met betrekking tot het gijzelen van poorters, [circa 1545], de rechten van de schepenen, 1588, en economische zaken, [eerste helft 17e eeuw]. 3 stukken
- NB: Zie invnr. 744.*
574. Publicatie betreffende de devaluatie van uitheemse munten, met lijst van de betreffende muntsoorten, 1696. 2 stukken

Stadswaag

575. Besluit van de Domeinraad, waarbij toegestaan wordt in de waag dezelfde gewichten te hanteren als die in de gewesten Holland en Utrecht gebruikelijk zijn en waarbij de verdeling van de waagopbrengsten over de stad, de polders en de schutterij wordt vastgesteld, 1683. 1 stuk
576. Stukken betreffende de verpachting van de stadswaag door de bestuurders van de schutterij, 1570, 1588, 1600, 1604 en 1628. 1 omslag
- NB: Van dit nummer transcripties in: Collectie Doesburg, invnr 329.*
577. Rekening van inkomsten en uitgaven van de schutmeesters voor de bouw van de waag aan de Benschopperstraat, 1598/1599. 1 stuk
- NB: De inkomsten van de waag kwamen ten goede aan de schutterij. Van dit nummer transcriptie in: Collectie Doesburg, invnr 326.*
578. Extract uit de in 1402 door Willem van Egmond, heer van IJsselstein, aan de baronie verleende privileges betreffende de waag, 1600. 1 stuk
579. Besluit van de Domeinraad van Philips graaf van Hohenlohe, waarbij het stadsbestuur wordt toegestaan om voor elke honderd pond goederen, die in de stadswaag ter weging wordt aangeboden, boven het waaggeld nog een halve stuiver te heffen ten behoeve van het onderhoud van de vestingwerken en het inhuren van militairen, 1604, met afschrift, [circa 1670], en extract, 1626. 3 stukken

Markt- en beurtveren

580. Brieven de tolgaarder te Utrecht betreffende wijziging van de tolheffing aldaar en de afkoop ervan door marktschippers van IJsselstein op Utrecht, 1771. 1 omslag
581. Instructie voor de marktschippers, concept, 1801. 1 stuk
582. Akte van borgstelling door Gerrit Lekkerkerk te Noord-Polsbroek en Hendrik van Koppen te IJsselstein ten behoeve van de marktschipper Jan Barend Ebink, 1803. 1 stuk

Markten

583. Akte waarbij Floris van Egmond, heer van IJsselstein, het stadsbestuur toestemming verleent tot het houden van een wekelijkse markt, 1524. 1 charter

584.	Akte waarbij Willem van Oranje, baron van IJsselstein, het stadsbestuur toestemming verleent voor het houden van twee jaarlijkse paardenmarkten, 1581.	1 charter
585.	Brief, waarin kennis gegeven wordt van de regelingen betreffende de IJsselsteinse paardenmarkten en waarin de besturen van andere plaatsen verzocht wordt die te publiceren, afschrift, 1582.	1 stuk
586.	Besluit van Maria Louise, douairière van Oranje, barones van IJsselstein, waarbij de verplichting tot het gedurende twee dagen tonen van de helft van de paarden, die op de jaarlijkse paardenmarkt te koop worden aangeboden, wordt ingetrokken, 1740.	1 stuk
587.	Publicatie van de municipaliteit betreffende het opnieuw instellen van een weekmarkt, 1795.	1 stuk
Toezicht op handel en nijverheid		
588.	Besluit van Gedeputeerde Staten van Utrecht om het stadsbestuur aan te zeggen geen schepen, afkomstig uit het gewest Utrecht, meer aan te houden of in beslag te nemen, 1681.	1 stuk
589.	Besluit van de Domeinraad, waarbij bepaald wordt dat alleen geboren burgers of personen, die het burgerrecht hebben gekocht, handel mogen drijven of een ambacht mogen uitoefenen, 1687.	1 stuk
590.	Advies aan de Domeinraad betreffende een verzoekschrift van Maria van Helmondt om het alleenrecht op de verkoop van wijn en brandewijn te mogen verkrijgen, concept, 1689.	1 stuk
591.	Stukken betreffende de regulering van de inkoop en doorlevering van tarwe en bonen van buiten de stad in verband met de schaarste, 1698-1699.	1 omslag
592.	Stukken betreffende de vaststelling (zetting) van de broodprijzen, 1698 en 1791.	1 omslag
593.	Brieven van Jacob Teijler jr, zijdefabrikant te Amsterdam, betreffende de door hem betaalde lonen aan kinderen in de zijdewinderij te IJsselstein, met bijlagen, 1715.	1 omslag
594.	Vernieuwde en aangevulde ordonnantie op de bakkers, 1735.	1 stuk
595.	Acte van octrooi, verleend door Maria Louise, douairière van Oranje, barones van IJsselstein, aan Adriaan Otterspoor en Jacobus Verboom tot het exploiteren van een grutmolen binnen de stad en baronie, 1743.	1 stuk

596. Register van personen, die toegelaten zijn om handel te drijven of nijverheid te beoefenen, met afschriften van de besluiten en ordonnanties die daarop betrekking hebben, 1775-1800. 1 deel
597. Verzoekschrift van de bakkers Klaas Sanderson en H. van Bruggen om in afwijking van de ordonnantie op de bakkers brood te mogen bakken van rogge en gemalen bonen als voer voor paarden, [circa 1790]. 1 stuk
598. Verzoekschrift van A. van der Does jr te IJsselstein om toegelaten te worden als notaris in de stad met afwijzende beschikking van de administratieve municipaliteit, 1798. 2 stukken
599. Verzoekschrift van Johanna Blom om akte van patent voor het hekelen van hennep en vlas, 1808. 1 stuk

Bank van lening

600. Advies aan de Domeinraad betreffende een verzoekschrift van de pachter van de bank van lening Adolphus Abrahams om die pacht voortijdig te mogen beëindigen, met verzoekschrift om de pacht voor 25 jaar te mogen gunnen aan Levi Danielsz, concepten, 1691. 2 stukken

NB: Van dit nummer transcriptie in: Collectie Doesburg, invnr 364.

601. Brief van de Domeinraad betreffende de door Gillis van der Burg, pachter van de Bank van Lening, te stellen borgtocht, 1717. 1 stuk
602. Besluit van Maria Louise, douairière van Oranje, barones van IJsselstein, waarbij bepaald wordt dat het stadsbestuur een kwart van de opbrengst van de verpachting van de bank van lening zal genieten, 1735. 1 stuk

Tolheffing

603. Stukken betreffende een conflict over de vrijstelling van de tolleren in Zeeland voor de poorters van IJsselstein, 1594-1595. 1 omslag
- . Besluit van de Domeinraad op verzoeken van het stadsbestuur om financiële steun voor het vernieuwen van het uurwerk, het salaris van de rector van de Latijnse school en het onderhoud van de voormalige kloosterkerk, om verhoging van het salaris van schout en schepenen, om teruggave van aan de stad Breda afgedragen zilverwerk en **om vrijdom van tolrecht in Middelburg en Dordrecht**, 1593. 1 stuk

NB: Zie invnr 302.

604. Stukken betreffende de tolheffing op het zandpad tussen IJsselstein en 't Gein, 1715-1775. 1 omslag

605. Ordonnantie van Maria Louise, douairière van Oranje, barones van IJsselstein, tot vaststelling van de toltarieven voor het nieuw aangelegde zandpad langs de Kromme IJssel binnen IJsselstein, met afschrift van het daartoe strekkend verzoekschrift van het stadsbestuur, 1739. 2 stukken
606. Akten, waarbij het stadsbestuur vrijstelling van tollen in Holland en Utrecht verzoekt voor het transport van goederen van Jan Wittebol, koopman te IJsselstein, 1731, en van ds Petrus Brink, kandidaat en beroepen predikant te Zwartsluis, 1761. 2 stukken
607. Proces-verbaal van de openbare verpachting van de tol over het zandpad tussen IJsselstein en 't Gein, 1806. 1 stuk
- Molens**
608. Stukken betreffende conflicten rondom het niet afzonderlijk verpachten van de windmolen en de rosmolen in de stad, 1580-1620. 1 omslag
609. Verzoekschrift aan de Domeinraad om de verpachtingsvoorwaarden van de molens in de stad te wijzigen, concept, [circa 1670]. 1 stuk
610. Ordonnantie van Maria Louise, douairière van Oranje, barones van IJsselstein, betreffende het gebruik en beheer van de korenmolen en de taakuitvoering door de molenaar, 1741, met besluit tot aanvulling, 1753. 2 stukken
- Stadsblekerij**
611. Besluiten van Maria Louise, douairière van Oranje, barones van IJsselstein, waarbij toestemming wordt verleend om een stadsblekerij in te richten, 1734, en daarvoor een geldlening van 2000 gulden aan te gaan, 1735. 2 stukken
612. Proces-verbaal van de openbare aanbesteding en gunning aan Huibert van Schaijk van het bouwen van de stadsblekerij, met afschrift, 1735. 2 stukken
613. Stukken betreffende de verhuur van de stadsblekerij buiten de IJsselpoort achter de herberg De Strik, 1735-1782. 1 omslag
- NB: Van dit nummer extracten in: Collectie Doesburg, invnr 364.*
614. Bestek en voorwaarden voor het uitbreiden van de stadsblekerij, met aantekening van de inschrijvers en hun aanneemsommen, en concepten, 1756. 1 omslag

Sociale zorg en ondersteuning**Akten van indemniteit en borgstelling**

615.	Extracten uit doopboeken betreffende personen aan wie een akte van indemniteit is afgegeven, [circa 1670], 1802, 1804 en 1811.	1 omslag
616.	Lijst van ingekomen akten van indemniteit op volgnummer, 1695-1788.	1 stuk
617-625	Akten van indemniteit, 1695-1811.	6 banden en 3 pakken
617.	1695-1740, nrs 1-115;	
618.	1741-1751, nrs 116-234;	
619.	1751-1758, nrs 235-351;	
620.	1758-1762, nrs 352-438;	
621.	1762-1768, nrs 439-551;	
622.	1769-1774, nrs 552-669;	
623.	1774-1785, nrs 670-837;	1 pak
624.	1776-1795, nrs 837-959;	1 pak
625.	1758-1811, nrs 960-1140.	1 pak

NB: De akten zijn tot 1775 ingebonden en genummerd op datum van de akte, niet op datum van inlevering bij het stadsbestuur. Na 1775 is de nummering niet meer in overeenstemming met de datum van binnenkomst.

- Register houdende afschriften van
 -publicaties en ordonnanties van het stadsbestuur;
-ingekomen en afgegeven akten van indemniteit, en
 -akten van aanbesteding en gunning met bestek en voorwaarden voor het onderhoud van stadswerken en werken van de polders, met alfabetische trefwoordenindex, 1747-1756.
- 1 deel

NB: Zie invnr 250.

- 626-627. Registers van afschriften van ingekomen en afgegeven akten van indemniteit, ingedeeld op datum van binnenkomst of afgifte, met alfabetische naamindices, 1757-1800.
- 2 delen
626.	1757-1771.	
627.	1771-1800.	

628. Register van afschriften van afgegeven akten van indemniteit, met alfabetische naamindex, 1801-1811.
- 1 deel

629. Akte van borgstelling, verstrekt door Jacob Schellinger te Amsterdam, voor de in IJsselstein op 's-Heerendijk verblijvende Hernhutters, 1738, afschrift, met lijsten van personen, die onder deze borgstelling vallen, 1738-1759.
- 1 omslag

NB: Van dit nummer transcripties in: Collectie Doesburg, invnr 365.

630. Besluit van Maria Louise, douairière van Oranje, barones van IJsselstein, waarbij aan Martinus Belo en Johanna Uijterweert, afkomstig uit Utrecht, toestemming wordt verleend om zich na hun huwelijk in IJsselstein te vestigen zonder akte van indemniteit, 1748. 1 stuk
631. Stukken betreffende de intrekking van de in 1756 door Johan Franco Beijen gestelde borgstelling voor in IJsselstein gevestigde Hernhutters, 1761. 1 omslag
NB: Van dit nummer extracten in: Collectie Doesburg, invnr 365.
632. Brief van het lid van de Domeinraad De Beaufort betreffende de verplichting tot het inleveren van akten van indemniteit, 1762. 1 stuk
633. Registers houdende extracten uit het doopboek van de rooms-katholieke statie, in opdracht van het stadsbestuur door de pastoor aangelegd in verband met de eventuele afgifte van akten van indemniteit, 1770-1804 1 deel en 1 katern
- Bedeling**
- NB: Zie hiervoor ook het archief van het Ewouds Gasthuis.***
- Algemeen**
634. Verzoekschrift aan Maria van Nassau als vertegenwoordigster van Filips Willem van Oranje, baron van IJsselstein, om de bejaarde glazenmaker Willem Jorisz van der Huel uit de geseculariseerde geestelijke goederen financiële ondersteuning toe te kennen, concept, [circa 1590]. 1 stuk
635. Besluit van de voogden over de minderjarige erfgenamen van Johan Willem Friso, prins van Oranje en baron van IJsselstein, tot toekenning van een subsidie van 36 gulden uit de geseculariseerde geestelijke goederen, voor de jaren 1712 en 1713 ten behoeve van de aankoop van turf voor de armen van IJsselstein, afschrift, 1713. 1 stuk
636. Exploot van de gerechtsbode van zijn aanzegging in opdracht van de gasthuismeester aan Thonis Jansz Both om bij te dragen in de kosten van het onderhoud van zijn buitenechtelijk kind bij Steventje van Osch, 1728. 1 stuk
- Besluiten van Maria Louise, douairière van Oranje, barones van IJsselstein, en van de Domeinraad tot hernieuwde toekenning van jaarlijkse subsidies van 200 gulden voor het onderhoud van de stadswerken **en 36 gulden ter ondersteuning van de armen**, 1735, 1740, 1747, 1758 en 1765. 1 omslag

NB: Zie invnr 291.

637. Minuten en concepten van brieven aan verschillende armbesturen en diaconieën betreffende het verlenen van onderstand, 1759-1769 en 1803. 1 omslag

NB: Van dit nummer extracten in: Collectie Doesburg, invnr 354.

638. Lijsten van armlastige inwoners aan wie turf is bedeed, 1790-1793 en 1803. 1 omslag

Hackmeesterfonds

- 639-640. Rekeningen van de "Hackmeesters", de gasthuismeesters, gezamenlijk met de armmeesters van Benschop, als administrateurs van het legaat van Hendrik en Cornelia Cornelis Hack, deels afschriften, 1606/1607-1634/1635, 1637/1638-1647/1648, 1649/1650-1658/1659, 1660/1661-1676/1677 en 1678/1679-1683/1684. 2 pakken

639. 1606/1607-1634/1635 en 1637/1638-1647/1648;
640. 1649/1650-1658/1659, 1660/1661-1676/1677, 1678/1679-1683/1684.

NB: Het rekeningjaar loopt van Sint Maarten tot Sint Maarten (11 november).

641. Rekeningen van de "Hackmeesters", dubbelen, afschriften, 1618/1619, 1621/1622-1622/1623, 1627/1628-1628/1629, 1631/1632-1634/1635, 1637/1638-1638/1639, 1649/1650, 1672/1673 en 1675-1676. 1 omslag

642. Bijlagen bij de rekening van de Hackmeesters, 1677/1678. 1 omslag

Zorg voor krankzinnigen

643. Stukken betreffende een conflict met het dorpsbestuur van Kockengen over de financiële ondersteuning van de aldaar geboren krankzinnige Josina van Essen, woonachtig te IJsselstein, 1754-1756. 1 omslag

NB: Van dit nummer extracten in: Collectie Doesburg, invnr 354.

644. Brief van de Domeinraad betreffende de betaling van de kosten van de verzorging van de krankzinnige Huijbert van Wolffenbuttel, geboren in Beusichem en woonachting in IJsselstein, met bijlage, 1768. 2 stukken

Kinderwerkhuis

645. Notulen van de vergaderingen van het stadsbestuur als regenten van het kinderkwerkhuis, 1779-1788. 1 deel

646. Rekeningen van het stadskinderwerkhuis, 1781-1789, 1796-1803 en 1805. 1 omslag

647. Bijlagen bij de rekeningen van het stadskinderwerkhuis, 1780-1790, 1792, 1794, 1798-1804 en 1806-1809. 1 pak

Weeshuis te Buren*NB: In dit weeshuis werden kinderen uit alle Oranjebaronieën opgenomen.*

648.	Vidimus door het stadsbestuur van Buren van het reglement van het Weeshuis aldaar, vastgesteld door prins Maurits, 1619, afschrift, [circa 1675].	1 stuk
649.	Briefwisselingen met het stadsbestuur van Buren als curatoren van het weeshuis aldaar betreffende de opname van kinderen uit IJsselstein, 1694-1756.	1 omslag
650.	Stukken betreffende een gezamenlijk klaagschrift met het stadsbestuur van Leerdam aan de Domeinraad over het beheer en toelatingsbeleid door het stadsbestuur van Buren als curatoren over het weeshuis aldaar, 1697-1699.	1 omslag

Collectes ten behoeve van derden

651.	Stukken betreffende het houden van een collecte voor vluchtelingen uit Frankrijk en de Palts, concept, 1699.	1 omslag
652.	Brief van Maria Louise, douairière van Oranje, barones van IJsselstein, waarin de gasthuismeesters opgedragen wordt om in gezelschap van een schepen te collecteren voor het verbouwen van het gasthuis tot armenhuis, 1738.	1 stuk
653.	Kwitantie door de ontvanger-generaal van de Republiek voor de ontvangst van de opbrengst van een collecte ten behoeve van de kerken te Bergen op Zoom en Sas van Gent, 1749.	1 stuk
654.	Verzoekschrift van ds Johan Hendrik Finman, hervormd predikant te Bützow (Mecklenburg), om toestemming om in IJsselstein te mogen collecteren ten behoeve van de bouw van de nieuwe kerk te Bützow, 1770.	1 stuk

Onderwijs**Nederduitse school of stadsschool**

655.	Verzoekschriften van schoolmeesters om verhoging van hun salaris, met besluiten tot toekenning ervan, 1630 en 1732-1735.	1 omslag
656.	Briefwisselingen met de Domeinraad betreffende de benoeming van schoolmeesters, 1721-1733.	1 omslag
657.	Briefwisseling met de drost betreffende het voorgenomen vertrek van de schoolmeester Huibert van Lokhorst naar Culemborg, 1742.	2 stukken

658. Bestek en voorwaarden voor de reparatie en vernieuwing van het schoolgebouw, concept, 1774. 1 stuk
- Franse kostscholen**
659. Besluit van Maria Louise, douairière van Oranje, barones van IJsselstein, waarbij toestemming wordt verleend tot het bouwen van een nieuwe Franse kostschool voor jongens en tot toekenning van een pensioen aan de rector van de Latijnse school Jacob van Muijden, 1735. 1 stuk
660. Akte waarbij juffrouw M. Caquelin verklaart een aantal nader omschreven meubelen van het stadsbestuur in bruikleen te hebben gekregen ten behoeve van haar Franse kostschool, 1739. 1 stuk
661. Stukken betreffende de benoeming van Franse kostschoolhouders en kostschoolhoudsters, 1754-1806. 1 omslag
- Latijnse school**
662. Brief van Henricus Hagenius [te Leiden] betreffende zijn eventuele sollicitatie naar de functie van rector van de op te richten Latijnse school, 1583. 1 stuk
- NB: Van dit nummer transcriptie in: Collectie Doesburg, invnr 350.*
- . Besluit van de Domeinraad op verzoeken van het stadsbestuur om financiële steun voor het vernieuwen van het uurwerk, **het salaris van de rector van de Latijnse school** en het onderhoud van de voormalige kloosterkerk, om verhoging van het salaris van schout en schepenen, om teruggave van aan de stad Breda afgedragen zilverwerk en om vrijdom van tolrecht in Middelburg en Dordrecht, 1593. 1 stuk
- NB: Zie invnr 302.*
663. Brief van Jean de Pris, rector van de Latijnse school, met het verzoek om de nodige reparaties aan zijn woning en school te laten verrichten, [1594]. 1 stuk
- NB: Van dit nummer transcriptie in: Collectie Doesburg, invnr 350.*
664. Akte van getuigschrift betreffende Wolterus Everardus Wittius, gewezen rector van de Latijnse school, afschrift, [circa 1597]. 1 stuk
- NB: Van dit nummer transcriptie in: Collectie Doesburg, invnr 350.*

665. Brief aan dr [Nicolaas] Stockius, rector van de Latijnse school te Leiden, waarin gevraagd wordt naar geschikte kandidaten voor de functie van rector aan de Latijnse school in IJsselstein, concept, 1693. 1 stuk
- NB: Van dit nummer transcriptie in: Collectie Doesburg, invnr 350.*
- . Besluit van Maria Louise, douairière van Oranje, barones van IJsselstein, waarbij toestemming wordt verleend tot het bouwen van een nieuwe Franse kostschool voor jongens en **tot toekenning van een pensioen aan de rector van de Latijnse school Jacob van Muijden**, 1735. 1 stuk
- NB: Zie invnr 609.*
666. Register, bijgehouden door de opeenvolgende rectoren van de Latijnse school, houdende
-overzicht van de geschiedenis van de Latijnse school tot 1759;
-verslagen van de examens en prijsuitreikingen aan leerlingen;
-afschriften van besluiten van het stadsbestuur als curatoren met betrekking tot de school, 1759-1808. 1 deel
667. Besluiten van Maria Louise, douairière van Oranje, barones van IJsselstein, tot benoeming en ontslag van rectoren van de Latijnse school, 1759-1760 en 1762. 1 omslag
- NB: Van dit nummer extracten in: Collectie Doesburg, invnr 350.*
668. Bestek en voorwaarden voor de uitbreiding van de Latijnse school, afschrift, [1765]. 1 stuk
- NB: Van dit nummer transcriptie in: Collectie Doesburg, invnr 350.*
669. Verzoekschrift van de metselaar Jan Stevens om een tegemoetkoming in de door hem verkeerd berekende aanneemsom van de uitbreiding van de Latijnse school, met memorie van de door de verschillende aannemers gemaakte kosten, [1766]. 2 stukken
- NB: Van dit nummer transcriptie in: Collectie Doesburg, invnr 350.*
670. Facturen voor geleverde boeken om uitgereikt te worden als prijzen aan de Latijnse school, 1771. 1 omslag
- NB: Van dit nummer transcriptie in: Collectie Doesburg, invnr 350.*
- Particuliere scholen**
671. Advies van het stadsbestuur aan de Domeinraad om niet toe te staan, dat twee rooms-katholieke vrouwen een schooltje oprichten, 1688. 1 stuk

672. Besluit van Maria Louise, douairière van Oranje, barones van IJsselstein, waarbij aan Jannetje van Keulen, weduwe van Servaas van Roijen, wordt toegestaan een schooltje te stichten om kinderen te leren lezen en bidden,
1737. 1 stuk

Kerkelijke zaken**Beheer van de Nicolaaskerk en van kerkelijke bezittingen*****Kerkmeestersrekeningen***

- 673-678. Rekeningen van de kerkmeesters, deels afschriften,
1571/1572, 1574/1575, 1576/1577, 1578/1579-1581/1582, 1583/1584-
1600/1601, 1602/1603-1607/1608, 1610/1611-1636/1637, 1638/1639-
1642/1643, 1644/1645-1647/1648, 1649/1650-1677/1678, 1679/1680-
1772/1773 en 1797-1798. 6 pakken
673. 1571/1572, 1574/1575, 1576/1577, 1578/1579-1581/1582,
1583/1584-1600/1601 en 1602/1603-1607/1608;
674. 1610/1611-1636/1637 en 1638/1639-1639/1640;
675. 1640/1641-1642/1643, 1644/1645-1647/1648 en
1649/1650-1669/1670;
676. 1670/1671-1677/1678 en 1679/1680-1704/1705;
677. 1705/1706-1739/1740;
678. 1740/1741-1772/1773 en 1797-1798.
- NB: Het rekeningjaar loopt van 11 november tot 11 november.*
679. Rekeningen van de kerkmeesters, dubbelen, afschriften,
1579/1580, 1585/1587, 1598/1599, 1606/1607-1607/1608, 1612/1613,
1618/1619 en 1631/1632. 1 omslag
- 680-683. Bijlagen bij de rekeningen van de kerkmeesters,
1727-1772, 177-1779, 1785-1790, 1793-1795, 1797 en 1799-1800. 4 pakken
680. 1727-1745;
681. 1746-1761;
682. 1762-1772 en 1777-1779;
683. 1785-1790, 1793-1795, 1797 en 1799-1800.
684. Verzoekschrift aan stadhouder Willem III als baron van IJsselstein om
verlenging van de jaarlijkse uitkering van negentig gulden uit de
inkomsten van het Onze Lieve Vrouwengilde ten behoeve van de kerk,
[1683]. 1 stuk
685. Verzoekschrift aan de Domeinraad om het negatief saldo van de
rekening van de kerkmeesters voor rekening van de baronie te mogen
brengen, afschrift,
[1687]. 1 stuk
686. Besluit van de Domeinraad, waarbij op verzoek van de kerkmeesters
als ingangsdatum voor de jaarlijkse toekenning van honderd gulden uit
de inkomsten van het Onze Lieve Vrouwengilde, het jaar 1688 wordt
bepaald,
1690. 1 stuk

687. Besluit van het Kapittel van Sinte Marie, waarbij op verzoek van de kerkmeesters vrijstelling van aan het Kapittel verschuldigde tiend wordt verleend voor de zogenaamde "Kerkenboomgaard" op Eiteren, met afschrift van het verzoekschrift, 1692. **Onderhoud** 2 stukken
- . Besluit van de Domeinraad op verzoeken van het stadsbestuur om **financiële steun voor het vernieuwen van het uurwerk**, het salaris van de rector van de Latijnse school en het onderhoud van de voormalige kloosterkerk, om verhoging van het salaris van schout en schepenen, om teruggave van aan de stad Breda afgedragen zilverwerk en om vrijdom van tolrecht in Middelburg en Dordrecht, 1593. 1 stuk
- NB: Zie invnr 302.*
688. Brief, waarin graaf Philips van Hohenlohe, het stadsbestuur opdraagt in onderhandeling te treden met het Domkapittel en de Kapittels van Oudmunster en Sinte Marie te Utrecht over het leveren van een financiële bijdrage aan het herstel van de beschadigde kerktoren, 1597, afschrift, [1597]. 1 stuk
689. Besluit van het stadsbestuur, waarbij de hervormde kerkenraad een jaarlijkse vergoeding van vijftien gulden, verantwoord in de kerkmeestersrekening, wordt toegekend voor het bijwonen van vergaderingen van de classis, 1621. 1 stuk
690. Rekeningen van de buitengewone inkomsten en uitgaven voor de herbouw van de in 1568 afgebrande toren van de Nicolaaskerk, afschriften, 1633-1635. 2 katernen
691. Akte van overeenkomst met Claes Huijgensz Hopcooper, uurwerkmaker te Gouda, betreffende de levering en het onderhoud van een torenuurwerk en wijzerplaten voor de Nicolaaskerk, met aantekening van kwijting voor de betaling van de aanneemsom, 1636. 1 stuk
692. Reglement voor het vernieuwen van de vloer van de kerk, vastgesteld door Amalia van Solms als voogdes over haar kleinzoon Willem III, prins van Oranje, baron van IJsselstein, 1657. 1 stuk
693. Rekening van de buitengewone inkomsten en uitgaven voor het vernieuwen van de vloer in de Nicolaaskerk, afschrift, 1657-1659. 1 katern
- . Brieven [aan een lid van de Domeinraad] met betrekking tot de jaarlijkse bijdrage aan de Republiek en het verkrijgen van een financiële bijdrage voor de reparatie van het kerkgebouw, concepten, 1687. 1 stuk

NB: Zie invnr 500; het betreft twee afzonderlijke brieven op één vel papier.

694. Brief van de timmerman S. de Gawer betreffende reparaties aan de kerk, 1687. 1 stuk
695. Reglement op de verhuur van zitplaatsen in de kerk, vastgesteld door Maria Louise, douairière van Oranje, barones van IJsselstein, 1738. 1 stuk
696. Notitie met tekening betreffende de aanbesteding en gunning van het herstellen of vervangen van een glas-in-loodraam in de Nicolaaskerk, 1759. 1 stuk
697. Besluit van het stadsbestuur waarbij de kerkmeesters toestemming verleend wordt een geldlening van 500 gulden af te sluiten voor werkzaamheden aan het kerkgebouw, concept, [1770]. 1 stuk
698. Bestek en voorwaarden voor schilderwerk aan het interieur van de Nicolaaskerk, concept, 1772. 1 stuk
699. Akte waarbij Gijsbert Dirk Casius als gemachtigde van Anne Willem Carel baron van Nagell, burgemeester van Zutphen, de herenbank van de ridderhofstad Rijnenburg in de Nicolaaskerk voor 250 gulden overdraagt, met akte van volmacht, 1777. 2 stukken
700. Akten, waarbij de kerkmeesters van Oldeboorn en van Bergum een gunstige beoordeling afgeven over door Lambertus van Dam, meester orgelmaker te Leeuwarden, vervaardigde orgels in hun kerken, 1779 en 1788, afschriften, 1792. 2 stukken
- Graven in de kerk**
701. Stukken betreffende de verkoop van graven in de Nicolaaskerk, 1613, [circa 1670] en 1754-1755. 1 omslag
702. Staten van tarieven voor het begraven, overluiden en verlenen van diensten bij begrafenissen in de Nicolaaskerk, 1636 en 1660. 2 stukken
703. Staten van ontvangsten voor begrafenissen en overluiden in de Nicolaaskerk, 1726/1727, 1728/1729, 1732/1733-1748/1749 en 1750/1751-1762/1763. 1 pak
- NB: Deze staten lopen van 11 november tot 11 november (Sint Maarten).*
704. Besluit van Maria Louise, douairière van Oranje, barones van IJsselstein, waarbij bepaald wordt dat eigenaars van graven in de kerk, die niet betalen aan het onderhoud ervan, vervallen worden verklaard van hun eigendom ten gunste van de kerk, 1744. 1 stuk

705.	Besluiten van Maria Louise, douairière van Oranje, barones van IJsselstein, tot wijziging van het reglement op het begraven en het overluiden uit 1738, 1745 en 1761.	2 stukken
Bemoeienis met de kerkelijke eredienst, ambtsdragers en personeel		
706.	Besluit van het stadsbestuur op een verzoek van onderpastoor Franciscus de Witte tot toekenning van een vergoeding voor door hem verleende diensten gedurende de pestepidemie van 1574, 1575.	1 stuk
707.	Stukken betreffende de benoeming en het salaris van Arien Jorisz als koster van de Nicolaaskerk, 1579-1585.	1 omslag
708.	Besluit van het stadsbestuur op een verzoekschrift van de hervormde kerkenraad, waarbij die een hogere vergoeding wordt toegekend voor reiskosten van ouderlingen voor vergaderingen van de classis, 1653.	1 stuk
709.	Publicatie betreffende het instellen van een extra wekelijkse bidstonde en het verbod op het tappen en werken tijdens de bidstonde, 1655.	1 stuk
710.	Stukken betreffende de bemoeienis met het beroepen van predikanten van de hervormde gemeente, 1678-1749.	1 omslag
711.	Stukken betreffende conflicten met het graafschap Culemborg over de wisselende vergaderplaats van de hervormde classis Buren, 1695 en 1728.	1 omslag
712.	Extract uit het register van besluiten van de kerkenraad van de Hervormde gemeente betreffende het al dan niet verplicht ten doop houden van kinderen door de moeder, 1705.	1 stuk
713.	Brief van de drost, waarin hij het stadsbestuur opdraagt zijn koetsier Hendrik Westerhuijs tot koster van de Nicolaaskerk te benoemen, 1723, met brief van de Domeinraad over de onrechtmatigheid van de benoeming, 1724.	2 stukken
714.	Besluit van de Domeinraad, waarbij toestemming wordt verleend tot het uitkeren van een eenmalige toelage van 200 gulden aan de adjunct-predikant Wilhelmus Peijffer, 1730.	1 stuk
715.	Rekeningen van de beroepingskosten van predikanten, met bijlagen, 1749-1792.	1 omslag
716.	Stukken betreffende de relatie van het stadsbestuur ten opzichte van kerkenraad en diaconie van de hervormde gemeente, 1760-1798.	1 omslag

717. Besluit van Maria Louise, douairière van Oranje, barones van IJsselstein, waarbij toestemming wordt verleend tot het beroepen van ds Johannes Rosterk, predikant te Watergang (NH), tot tweede predikant, 1762. 1 stuk

Militaire zaken

718. Brief van de Staten van Holland, waarin het stadsbestuur verzocht wordt een extra financiële bijdrage te leveren voor het inhuren van ruiters ten behoeve van het voorgenomen ontzet van Maastricht, met afschrift, 1579. 2 stukken
719. Stukken betreffende de inkwartiering van een compagnie Engelse huurlingen onder kapitein Willems in de stad in opdracht van Willem I, prins van Oranje, baron van IJsselstein, 1581. 1 omslag
720. Brief van de Staten van Utrecht, waarbij verzocht wordt geen wijn te leveren aan buiten de stad ingekwartierde soldaten, omdat de kosten daarvan worden verhaald op de boeren, waar ze zijn ondergebracht, 1582. 1 stuk
721. Stukken betreffende de levering van paarden en wagens ten behoeve van het Staatse leger, 1583-1586 en 1603-1636. 1 omslag
722. Rekening van inkomsten en uitgaven van burgemeester Adriaen Stevensz van Beusechom van zijn activiteiten in de jaren 1582-1585 ter voorkoming van inkwartiering en tot levering van wagens voor het Staatse leger te Zutphen, afschrift, 1585. 1 stuk
723. Stukken betreffende de inkwartiering van soldaten in de stad in opdracht van prins Maurits en de graaf van Leicester, 1585-1587. 1 omslag
724. Rekeningen van de kosten van het inkwartieren van een compagnie Engelse militairen in de stad en het schoutambt, afschriften, 1589. 2 stukken
725. Beschikking, waarop aan Cornelis Cornelisz Knijff, luitenant van een vendel voetvolk, op zijn verzoek schadevergoeding wordt toegekend voor de behandeling van verwondingen, hem door burgers van IJsselstein toegebracht, 1591. 1 stuk
726. Staat van kosten van het onderbrengen van een compagnie lijfgarde van de graaf van Hohenlohe bij burgers van IJsselstein in de periode 1606-1607 met vermelding van de namen van de militairen en van de personen bij wie ze ondergebracht waren, 1607. 1 stuk

727.	Stukken betreffende de vordering van ruimte, goederen en diensten door het Franse en later het Staatse leger, 1672-1674.	1 omslag
728.	Stukken betreffende verschillende maatregelen op het gebied van de openbare orde in opdracht van de Franse stadscommandant St. Jean de Sulembergh, 1672.	1 omslag
729.	Besluit van de Domeinraad op een verzoekschrift van het stadsbestuur, waarbij toestemming wordt verleend om de kosten, ontstaan door de inkwartiering van Franse troepen in 1672, om te slaan over de gronden huiseigenaars in de baronie, met staat van specificatie van de gemaakte kosten, 1673.	2 stukken
730.	Lijst van ingezetenen, die in maart 1674 paarden en wagens beschikbaar hebben moeten stellen ten behoeve van het doorsteken van de Lekdijk door de Fransen, 1677.	1 stuk
731.	Verzoekschrift aan de Domeinraad om aanwijzingen hoe te handelen rondom het tijdelijk onderbrengen van in IJsselstein met toestemming van de Domeinraad geronselde soldaten voor het Staatse leger, afschrift, 1689.	1 stuk
732.	Stukken betreffende het verblijf, de uitwisseling en de afwikkeling van de schulden van Franse officieren, krijgsgevangen gemaakt in de Spaanse Successieoorlog en gedetineerd in IJsselstein, 1702-1714.	1 omslag
733.	"Paspoorten", akten van vrijgeleide, verstrekt door de opperbevelhebber van het Staatse leger aan in IJsselstein gedetineerde officieren van het Franse leger, afschriften, 1702-1706.	1 omslag
734.	Brief van Maria Louise, douairière van Oranje, waarbij de procedure voor het aanwerven van militairen voor 's lands dienst en de rol van drost en stadsbestuur worden medegedeeld, 1743.	1 stuk
735.	Brieven van Maria Louise, douairière van Oranje, barones van IJsselstein, aan het stadsbestuur betreffende het werven van minderjarigen binnen de stad voor het Staatse leger, 1757.	1 omslag
736.	Lijst van ingezetenen met vermelding van de aantallen bij hen onder te brengen soldaten en officieren van het 1 ^e en 2 ^e bataljon Zwitsers, 1783.	1 stuk
737.	Stukken betreffende de inkwartiering en de levering van goederen en diensten aan het Hollandse leger, 1786-1787.	1 omslag

738. Briefwisseling met Gedeputeerde Staten van het gewest Utrecht over het beschikbaar stellen van wagens en voerlieden voor het transport van Engelse militairen, 1795. 2 stukken
739. Rekening van de kosten van de inkwartiering van Franse militairen in 1804, met bijlagen, 1804-1805. 1 omslag

Justitie en rechtsvordering

740. Brief van graaf Philips van Bourgondië, graaf van Holland etc, waarin het stadsbestuur opgedragen wordt om goederen van inwoners van de neutrale stad Culemborg, die door soldaten bij de Doorslag in beslag zijn genomen en naar IJsselstein zijn gebracht, terug te geven, 1504. 1 stuk
741. Akte waarbij Floris van Egmond, heer van IJsselstein, een hof van beroep instelt tegen vonnissen van schout en schepenen van IJsselstein, en de procedure ervoor vastlegt, 1533, afschriften. 1533 en [circa 1570]. 2 katernen
742. Brief van de deurwaarder Jan Danielsz, waarin meegedeeld wordt dat het stadsbestuur acht dagen uitstel van gijzeling heeft verkregen in een juridische procedure voor een der landsheerlijke raden, 1573. 1 stuk
743. Register houdende
-beschrijving van de taken en benoemingswijze van het stadsbestuur;
-beschrijving van de procedures en tarieven in rechtszaken ten overstaan van het gerecht;
-modelformulieren voor allerhande juridische procedures,
-verklaringen van juridische termen.
[circa 1600]. 1 deel
744. Extracten uit de registers van handvesten en privileges met betrekking tot het gijzelen van poorters, [circa 1545], de rechten van de schepenen, 1588, en economische zaken, [eerste helft 17e eeuw]. 3 stukken
745. Brief van het stadsbestuur van Utrecht betreffende de toepassing van onderlinge afspraken betreffende het beslagleggen door de ene stad op goederen of geld van inwoners van de andere, 1535, afschrift, [circa 1675]. 1 stuk
746. Verzoekschrift aan stadhouder Willem III als baron van IJsselstein om bemiddeling om te voorkomen dat ingezetenen van Utrecht hypotheeken op onroerend goed binnen IJsselstein voortijdig opzeggen, [1680]. 1 stuk
747. Besluit van Maria Louise, douairière van Oranje, barones van IJsselstein, tot bepaling van de procedure en leges in beroepszaken tegen vonnissen van het gerecht, lager dan 250 gulden, 1739. 1 stuk

748. Besluit van Maria Louise, douairière van Oranje, barones van IJsselstein, waarbij een verzoekschrift van het stadsbestuur tot wijziging van het reglement op het sluiten van huwelijken wordt afgewezen, 1762. 1 stuk
- Reglementen voor het gemeentebestuur, 1803, en voor **de crimineele en civile rechtbank**, 1804, gedrukt, 1805. 1 katern

NB: Zie invnr 259.

**INVENTARIS VAN HET ARCHIEF VAN DE KRIJGSRAAD VAN DE
SCHUTTERIJ VAN IJSELSTEIN,
1785 – 1800**

- 749-750. Notulen van de vergaderingen van de Krijgsraad van de schutterij, 1785-1788 en 1795-1800. 2 delen
749. 1785-1788 en 1795-1797;
750. 1798-1800.
751. Rekeningen van de secretaris van de krijgsraad der schutterij, 1785/1787-1798/1800. 1 omslag
- NB: Het rekeningjaar loopt meestal van juni tot juni.*
752. Bijlagen bij de rekeningen van de secretaris van de krijgsraad der schutterij, hiaten, 1787/1788-1798/1800. 1 omslag
753. Proces-verbaal van de openbare aanbesteding en gunning door de Krijgsraad der schutterij van het verbouwen van de Schuttersdoelen, 1785. 1 stuk

**INVENTARIS VAN STUKKEN, AFKOMSTIG VAN DE RENTMEESTER VAN DE
BARONIE IJSSELSTEIN,
1523-1730**

754.	Rekening van de rentmeester betreffende de heffing en invordering van de tijsen en pachten van landerijen op Meerlo, met aantekening van kwijting door Floris van Egmond als heer van IJsselstein, 1523.	1 katern
755.	Proces-verbaal van de openbare verpachting van domeingoederen te IJsselstein, Benschop en Noord-Polsbroek voor een periode van zes jaar, 1556.	1 katern
756.	Akte waarbij verschillende ingezetenen van IJsselstein ten behoeve van Willem Dirkcx, pachter van de windmolen, verklaren dat de molenstenen niet goed werken, met akte waarbij genoemde pachter protest aantekent tegen de weigering van de rentmeester om hierin verbetering te brengen, 1566.	1 stuk
757.	Brief van stadssecretaris Jan van Berck aan de rentmeester betreffende de stand van zaken van enkele financiële regelingen binnen IJsselstein, 1573.	1 stuk
758.	Legger van de eigenaren, hun hoeveelheid land en de door hen te betalen bijdrage in de bede binnen IJsselstein, Benschop en Noord-Polsbroek, 1575-1576.	1 stuk
759.	Bestekken en voorwaarden voor de openbare verpachting van de wind- en rosmolen te IJsselstein, afschriften, 1594 en 1659.	2 stukken
760.	Gezamenlijke bederekening van IJsselstein, Benschop en Noord-Polsbroek, 1607.	1 stuk
761.	Publicatie tot aankondiging van de verpachting van de tienden van de Domeinen en de voormalige kapittels, afschrift, 1608.	1 stuk
762.	Besluiten van de Domeinraad, waarbij de rentmeester opgedragen wordt de pacht van het door Jacob Schrevelsz te Benschop gehuurde domeinland te verlagen tot veertien gulden per morgen, 1610 en 1613.	2 stukken
763.	Rapporten van de inspectie van de molenstenen van de wind- en rosmolen te IJsselstein, 1626-1635.	1 stuk
764.	Kwitantie van Jan van Hoen voor de ontvangst van renten op geldleningen ten laste van de baronie, 1630.	1 stuk

765. Besluit van de Domeinraad waarbij de rentmeester op zijn verzoek toestemming krijgt om de henneptienden in Benschop en Noord-Polsbroek niet te verpachten, maar tegen een vast bedrag per morgen te verhuren aan de inwoners van die dorpen, 1653. 1 stuk
766. Ordonnantie van Willem III op de heffing van de 20^e penning, afschrift, 1680, met besluit van de Domeinraad op een verzoekschrift van de gerechten binnen de baronie, waarbij bepaald wordt dat de kosten van de taxatie van onroerend goed in verband met de heffing van de 20^e penning verantwoord moeten worden in de rentmeestersrekening, afschrift, 1681. 2 stukken
767. Besluit van de Domeinraad op een verzoekschrift van de rentmeester Hendrik Laurens Spiegel, waarbij hem opgedragen wordt de opbrengst van de 20^e penning in de bederekening en die van de 40^e penning in de baronierekening te verantwoorden, 1681. 1 stuk
768. Verklaringen van Franco van Meerlandt, voormalig klerk op het stadhuis te IJsselstein, en van Laurens Leenmans, schout van Benschop en Noord-Polsbroek, naar aanleiding van een bezwaarschrift van Schrevel Spengel te IJsselstein over het door hem aan de schout te betalen opgeld op de koopsom van land onder IJsselstein, afschriften, 1686. 2 stukken
769. Stukken betreffende de verrekening van de kosten van het beroepen van predikanten in Benschop, waarvan de helft voor rekening van de baron van IJsselstein, 1707-1730. 1 omslag
770. Bezwaarschrift van Robert Hoog te IJsselstein aan de Domeinraad tegen de verkoop van zijn land door de rentmeester op basis van onterechte vorderingen, afschrift, 1712. 1 stuk
771. Akte waarbij de rentmeester op grond van een besluit van de Domeinraad verklaart, dat een geldlening ten bedrage van 1300 gulden door Adriaan van der Hoeve aan de baronie verstrekt, mag worden verkocht zonder dat daarover de 40^e penning behoeft te worden voldaan, 1718. 1 stuk

**INVENTARIS VAN STUKKEN BETREFFENDE DE BEZITTINGEN EN TAKEN
VAN DE GECONFISQUEERDE EN DOOR DE RENTMEESTER BEHEERDE
VOORMALIGE GEESTELIJKE INSTELLINGEN TE IJSSELSTEIN,
(1310) 1447 – 1585 (1592)**

Kapittel van de Sint-Nicolaaskerk (geconfisqueerd in 1578)

772. Stukken betreffende de stichting, het patronaatsrecht en de verheffing tot kapittelkerk van de kerk te IJsselstein, 1310-1397, afschriften, [circa 1535]. 1 omslag
- NB: In het Latijn gesteld. Van dit nummer transcripties in: Collectie Doesburg, invnr 343.*
773. Akte waarbij het kapittel van de Sint Nicolaaskerk te IJsselstein 4 morgen land onder Benschop in erfpacht geeft aan Dirrick Saersz, 1552. 1 charter
774. Memorie, opgesteld door deken en kapittel van de Sint Nicolaaskerk ten behoeve van de voogden van Filips Willem van Oranje, baron van IJsselstein, over een conflict over de bevoegdheden van de kanunnik Cornelis van Dalen, 1573, afschrift, [1573]. 1 stuk
775. Akte waarbij het kapittel van de Sint Nicolaaskerk te IJsselstein een derde deel van 4 morgen land onder Noord-Polsbroek in erfpacht geeft aan Maerten Fransz, 1585. 1 charter

Klooster Mariënberg (Onze Lieve Vrouwenberg) (geconfisqueerd in 1578)

- 776-777. Registers van inkomsten uit grondbezit en uitgaven van het klooster te IJsselstein, 1473-1522 en 1552-1577. 1 band en 1 pak
776.	1473-1522;	1 band
777.	1552-1577.	1 pak
- NB: Van dit nummer extracten in: Collectie Doesburg, invnrs 343-344 en 352-353.*
778. Akte waarbij de prior Hugo namens het klooster volmacht verleent aan de keldermeester Roelof Claisz tot het overdragen van twee percelen land onder Jutphaas aan Aernt van Hove, 1486. 1 charter
779. Bestekken voor de bouw van de kloosterkerk te IJsselstein, [1537-1538]. 2 stukken
- NB: Van dit nummer transcripties in: Collectie Doesburg, invnr 342.*
780. Rekening van inkomsten en uitgaven voor de nieuwbouw van het klooster met kerk en opstallen te IJsselstein, opgemaakt door de prior, 1537-1541. 1 deel
- NB: Van dit nummer transcriptie in: Collectie Doesburg, invnrs 342-343.*

781. Akte waarbij Franciscus [van Amsterdam], prior van het klooster te IJsselstein, verklaart dat hij Joannes Munsterer als prior van het klooster van Bethlehem te Wateringen heeft bevestigd, 1538. 1 charter
- NB: In de Latijnse taal gesteld.*
782. Akte waarbij de prior van het klooster te IJsselstein verklaart een lijfrente te hebben verkocht aan Jan Zaell Vyllemsz en zijn vrouw Anna te Utrecht, met aantekening van goedkeuring door de abt van het klooster, 1544, afschrift, [circa 1545]. 1 stuk
783. Inventaris van de roerende goederen van het klooster te IJsselstein, opgemaakt door de drost na het overlijden van prior Willem die Swart, 1574. 1 stuk
- NB: Van dit nummer transcriptie in: Collectie Doesburg, invnr 343.*
784. Rekening van inkomsten en uitgaven van het klooster te IJsselstein, opgesteld door Matheus de Wael als administrateur over de goederen ervan, met afschrift van de ontvangstenposten, 1577/1578. 2 stukken
- NB: Van dit nummer transcriptie in: Collectie Doesburg, invnr 342.*

Onze-Lieve-Vrouwengilde van Eiteren (geconfisqueerd in 1583)

785. Akte waarbij het stadsbestuur van IJsselstein het Onze Lievevrouwengilde van Eiteren statuten verleent, 1447. 1 stuk
- 786.. Register van "rondgaande" leden van het Onze Lieve Vrouwengilde van Eiteren, [aangelegd circa 1475, bijgehouden tot circa 1550]. 1 deel
787. Register van "gemeyne" leden van het Onze Lieve Vrouwengilde van Eiteren sinds circa 1435, [aangelegd circa 1475], bijgehouden tot 1592. 1 deel
788. Testament van Vrerick Heinricksz, opgemaakt ten overstaan van schout en schepenen van Benschop, waarbij hij onder andere drie gulden legateert aan het Onze Lieve Vrouwengilde te IJsselstein, 1515. 1 charter

**INVENTARIS VAN STUKKEN, AFKOMSTIG VAN WILLEM WILLEMSZ VAN
BUEREN, KANUNNIK VAN DE SINT-NICOLAASKERK,
1543-1551**

789. Akten waarin namens de bisschop van Utrecht verklaard wordt, dat Willem Willemsz van Bueren tot monnik, acoliet, subdiaken en diaken is gewijd, 1543-1548. 1 omslag
790. Akte van benoeming door Maximiliaan van Egmont, heer van IJsselstein, van Willem Willemsz uit Buren tot kanunnik van het kapittel van Sint Nicolaas te IJsselstein, 1543, met op de achterzijde de akte van installatie als zodanig in genoemd kapittel, 1543. 1 stuk
- NB: In het Latijn gesteld. Van dit nummer transcriptie in: Collectie Doesburg, invnr 363.*
791. Akte waarbij Philips Dirksz van Eesteren verklaart de bediening van de vicarie in het Ewouds Gasthuis te IJsselstein over te dragen aan Willem Willemsz, 1551. 1 stuk
- NB: Van dit nummer transcriptie in: Collectie Doesburg, invnr 363.*

**INVENTARIS VAN STUKKEN, AFKOMSTIG VAN DE RENTMEESTER JOHAN
DIMMER EN ZIJN FAMILIE,
1654 - 1682**

792.	Akte waarbij de Staten van Holland Johan Dimmer, heer van Melis- en Mariekerke, belenen met de helft van 15 morgen land onder Leiderdorp, die hij na overlijden van zijn broer Cornelis Dimmer verworven heeft, 1654.	1 charter
793.	Besluit van Amalia van Solms, als voogdes over de minderjarige Willem III, baron van IJsselstein, waarbij aan de rentmeester Johan Dimmer op zijn verzoek een erf voor zijn woning te IJsselstein wordt overgedragen tegen betaling van 450 gulden, 1654.	1 stuk
794.	Akte van benoeming door de Staten van Holland van Willem Dimmer tot kapitein van een compagnie voetknechten in dienst van de Republiek, 1661.	1 charter
795.	Akte waarbij Johan Dimmer, rentmeester van de baronie IJsselstein als echtgenoot van Elisabeth Ecama de Vries, vrouwe van Melis- en Mariekerke, door de Sint Paulusabdij te Utrecht beleend wordt met een derde deel van de tienden van Biggekerke, 1664.	1 charter
796.	Besluit van de Domeinraad, waarbij aan de weduwe van rentmeester Johan Dimmer op haar verzoek de ontvangst van enkele achterstallige betalingen op de IJsselrekeningen worden toegestaan, 1682.	1 stuk
797.	Besluit van de Domeinraad, waarbij het verzoek van de weduwe van rentmeester Johan Dimmer om enkele percelen land opnieuw in erfpacht te mogen krijgen wordt afgewezen, 1682.	1 stuk

CONCORDANS I

In deze concordans verwijzen de niet-vetgedrukte nummers in de eerste kolom naar de inventarisnummers, zoals die zijn opgenomen in de "*Inventaris van het archief der gemeente IJsselstein van de oudste tijden tot de invoering van het Fransche bestuur*" uit 1892 door dr R. Fruin Th.Azn.. De vetgedrukte nummers geven de huidige inventarisnummers aan. Ontbrekende nummers zijn voor het merendeel overgebracht naar de archieven van de polderbesturen onder IJsselstein of naar het archief van het Ewouds Gasthuis.

Oud	Nieuw
001	006
002	005
003	009
004	011
005	744
006	007
007	583
008	741
009	008
010	050
011	379
012	108
013	584
014	452
015	464
016	162
017	110, 124-126, 138-139, 252, 515
019	302
020	253
021	579
022	509
023	010
024	743
026	311
027	473
028	692
029	013
030	060
031	113-115
032	467
033	322
034	325, 469
036	729
037	013
038	013
039	242-246
040	017, 020, 104-106, 117, 122, 129-131, 133, 141-146, 150-153, 256, 269-270, 334, 438, 457, 478, 534, 536, 570, 595, 605, 610, 652, 661, 695, 705, 717, 734, 747
041	020, 168, 334
043	076, 091, 101, 116, 121, 123, 128, 132, 158, 197, 262-263, 280, 282, 285, 291, 303-304, 311, 317, 455-456, 474, 476-477. 523, 537, 539, 550, 571, 575, 586, 589, 602, 604, 611, 659, 704, 748
044	547

Oud	Nieuw
045	099
046	149
047	164
048	260
049	261
050	268
051	267
052	283
053	018
054	173
055	174
056	175
057	177
058	178
059	719
060	723
061--063	721
064	176
065	100
066	179
067	180
068	486
069	181
070	740
071	572
072	136
073	155
074	148, 182, 513, 718
075	164
076	199
077	745
078	603
079	127
080	183, 578
081	201
082	094
083	095
084	489
085	001-003
086	014
087	021, 088, 140, 147, 735
088	078, 166, 170-171
089	167
090	265
091	098
092	651
093	200
094	023

Oud	Nieuw
095	107
096	079
097	082
098	089
099	090
100	092
101	093
102	083-084
103	084
104	088
105	055
106	056
107	096
108	097
109	154
110	165
111	120
112	015
113	065
114	077
115	104
116-116 ^{bis}	027-028
117	029
118	085-086
119	087
120	085-086
121	109
122	051
123	053
124	054
125	052
126	071, 760
127	030-035, 080
128	037-049, 061, 063-064, 066, 068-070, 072-075, 393, 407
129	019
130	081
131	196
132	198
133	193
134	185 -192
135	119
136	184
137	194
145	085-086
146	087
147	030-035
148	037-049, 185-192
150	202
151	203
152	204-205, 207-208, 319
153	206
154	085-086
155	087
156	036
157	272
158	273
159	251

Oud	Nieuw
160	274
161	258
162	259
163	275
164	004, 287
165	209-222
166	240
167	223
168	224-239
169	224-239, 241
170	224-239
171	271
172	512
173	720
174	161
175	022, 107, 118, 134, 255, 266, 312, 326, 461, 475, 490, 524-428, 571, 588, 601, 632, 644, 661, 716, 738
176	169
177	251
178	012
179	543
180	514
181	466, 517, 519-521, 536, 574, 709
182	530
183	728
184	654
185	264, 436, 454, 471, 590, 600
186	435
187	440
188	437
189	439
190	529
191	281
192	357
193	025
194	026
195	025
196	286
197	277
198	280
199	581
200	582
201	289
202	290
203	288
204	598
205	613
207	459
208	315
209	328
210	321-322
211	323
212	532
213	536
214	284
215	538
216	531

Oud	Nieuw
217	535
218	540
219	533
220	596
221	585
222	587
223	606
224	580
225	278
226	594
227-228	592
229-232	591
233	597
234	608
235	609
236	573
237	468
238	599
239	294
240	250, 292-293
241	316
242	314
243	309
244	307
245	308
246	327
247	320
248	320
249	297
250	299
251	298
252	612
253	614
254	306
255	541
256	313
257	318
258	721, 726
259-260	727
261	731
262	736
263-270	737
271	159
272	739
273	732
274	733
275	732
276	157
277	542
278	565
279	544
280	568
281	569
284	163
285	460
286	499
287	469
288	471

Oud	Nieuw
289	472
290	462
291	579
292	500
293	458
294	495
295	651
296	653
297	497
298	502
299	506
300	503
301	505
302	507
303	504
304	501
305	504
306	111
307	607
308	156
310	329
312	295
313	305
314	378
315	746
316	434
317	369
318	508
319	706
320	332
321	333
322	725
323	479
324	358
325	330-331, 359-366
326	367-368, 382, 384
327	370-375
328	059, 062, 067, 377, 380, 383, 386, 392, 401, 404, 406, 408, 413, 415-421, 424, 428-430
329	335-338
329 ^{bis}	340
330	341-356, 385, 388-389, 404, 412, 425, 431, 433
331	339
332	722
333	330
334	296
335	310
336	376
337	453
338-338 ^{bis}	498
339	441 -445
339 ^{bis}	446
340	387, 394, 396-400, 402-403, 405, 409-411, 422-423, 426-427, 432, 447-450
340	447--450
341	451

Oud	Nieuw
342	395, 451
343	510
344	724
350	626-628
351	617-625
352	616
353	615
354-355	633
356	630
357-358	637
359	643
360	637
361	631
362-363	629
364	634
365	635
366	638
386	593
387	636
393	639-640
393 ^{bis}	641
394	642
395	645
396	647
397	646
398	647
399	648
400	649
401	650
402	707, 713
403	702
404	701
405	694
406	691
407	112, 696
408	698
409	699
410	700
411	684, 686
412	685
413	687
414	697
415	673 -678
415 ^{bis-ter}	679
416	680 -683
417	690
418	693
419-428	710
429-431	715
432	024
433	712
434	689, 708
435-436	711
437	655-656
438	655
439	656
440	657
441	671-672

Oud	Nieuw
442	658
443	660
444	666
445	662
446	665
447	664
448	667
449	670
450	663
451	669
452	668
453	516
454	549
455	548
456	564
457	563
458	566
459	564
460	567
461	518
462	545
463	324, 576
464	330, 522
465	562
466	554-556
466 ^{bis}	557
467	559
468	558
469	577
470	551
471	751
472	752
473	552
474	560
475	561
476	553
575	754
576	755
577	761
578	765
579	762
580	195
581	758
582	759
583	763
584	756
585	768
586	102
587	767
588	766
589	771
590	102
591	056
592	058, 103
593	764
594	770
595	783
596	156

Oud	Nieuw
597	776-777
598	784
599	780
600	779
601	778
602	782
603	781
604	772
605	773
606	775
607	774
608	789-791
609-610	769
611	785
613	786
614	787
615	788
616	483-485

Oud	Nieuw
617-619	480-482, 487-488
620	483-485
621	493
622-623	492
624	491
625	494
626	496
627	276
628	276
629	749 -750
630	546
631	753
643	247-248
644	249
645	688
646	137
647	757
648	792-797

CONCORDANS II

In deze concordans verwijzen de niet-vetgedrukte nummers in de eerste kolom naar de inventarisnummers, zoals die rond 2000 hernummerd zijn vanaf de oorspronkelijke lijst van Fruin. De vetgedrukte nummers geven de huidige inventarisnummers aan. Ontbrekende nummers zijn voor het merendeel overgebracht naar de archieven van de polderbesturen onder IJsselstein of naar het archief van het Ewouds Gasthuis.

Oud	Nieuw
0001	006
0002	005
0003	009
0004	011
0005	744
0006	007
0007	583
0008-0009	741
0010	008
0011	050
0012	379
0013	108
0014	584
0015	452
0016	464
0017	162
0018	110, 124-126, 138-139, 252, 515
0020	302
0021	253
0022	579
0023	509
0024	010
0025	743
0027	465
0028	311
0029	473
0030	692
0031	013
0032	060
0033	113-115
0034	467
0035	322, 325
0036	469
0038	729
0039	013
0040	013
0041-045	242-246, 516
0046	017,020. 104-106, 117, 122, 129-131, 133, 141-146, 150-153, 256, 269-270, 334, 438, 457, 478, 534, 536, 570, 595, 605, 610, 652, 661, 695, 705, 717, 734, 747
0047	168
0048	168
0049	020, 334
0050	076, 091, 101, 116, 121, 123, 128, 132, 158, 197, 263-263, 280, 282, 285, 291, 303-304, 311, 317, 455-456, 474, 476-477, 523, 537, 539, 550, 571, 575, 586, 589, 602, 604,

Oud	Nieuws
0050	611, 659, 704, 748
0051	547
0052	099
0053	149
0054	164
0055	260
0056	261
0057	268
0058	267
0059	283
0060	018
0061	173
0062	174
0063	175
0064	177
0065	178
0066	719
0067	723
0068-0070	721
0071	176
0072	100
0073	179
0074	180
0075	486
0076	181
0077	740
0078	572
0079	136
0080	155
0081	148, 182, 513, 718
0082	164
0083	199
0084	745
0085	603
0086	127
0087	183, 578
0088	201
0089	094
0090	095
0091	489
0092	001
0093	002
0094	003
0095	014
0096	021, 088, 140, 147, 735
0097	078, 166, 170-171
0098	167
0099	265
0100	098

Oud	Nieuw
0101	651
0102	200
0103	023
0104	107
0105	079
0106	082
0107	089
0108	090
0109	092
0110	093
0111	083-084
0112	084
0113	088
0114	055
0115	056
0116	057
0117	096
0118	097
0119	154
0120	165
0121	120
0122	015
0123	065
0124	077
0125	104
0126-0230	027-028
0231-0239	029
0240-0348	085-086
0349-0411	087
0412	085-086
0413	109
0414	051
0415-0431	053
0432	054
0433	052
0434	760
0435	080
0436-0441	035
0442-0555	030-034
0556-0627	037-049
0556	074
0557	064
0559	066
0560	063
0568	070, 073
0569	069
0574	075
0579	071
0599	072
0628	019
0629	081
0630	196
0631	198
0632	193
0633-0659	185-192
0660	119
0661	184
0662	194

Oud	Nieuw
0670	085-086
0671	087
0672	030-035
0673-0675	037-049
0676	185-192
0677	202
0678	203
0679	204-205, 207-208, 319
0680	206
0681	085-086
0682	087
0683	036
0684	272
0685	273
0686	251
0687	274
0688	258
0689	259
0690	275
0691	287
0692-0705	209-221
0706	004
0707	222
0708	240
0709	223
0710-717	224-239
0718	241
0719-726	224-239
0727	742
0728	271
0729	512
0730	720
0731	161
0732	022, 107, 118, 134, 255, 266, 312, 326, 461, 475, 490, 524-528, 571, 588, 601, 632, 644, 61, 716, 738
0733	169
0734	251
0735	012
0736	543
0737	514
0738	466, 517, 519-521, 536, 574, 709
0739	530
0740	728
0741	654
0742	264, 436, 454, 471, 590, 600
0743	435
0744	440
0745	437
0746	439
0747	529
0748	281
0749	357
0750	025
0751	026
0752	025
0753	286
0754	277

Oud	Nieuw
0755	280
0756	581
0757	582
0758	289
0759	290
0760	288
0761	598
0762	613
0764	459
0765	315
0766	328
0767	321-322
0768	323
0769	532
0770	536
0771	284
0772	538
0773	531
0774	535
0775	540
0776	533
0777	596
0778	585
0779	587
0780	606
0781	580
0782	278
0783	594
0784-0785	592
0786-0789	591
0790	597
0791	608
0792	609
0793	573
0794	468
0795	599
0796	294
0797	250
0798-0799	292-293
0800	320
0801	297
0802	307
0803	313
0804	612
0805	327
0806	299
0807	320
0808	314
0809	309
0810	614
0811	316
0812	308
0813	298
0814	306
0815	541
0816	318
0817	721, 726
0818-0819	727

Oud	Nieuw
0820	731
0821	736
0822-0829	737
0830	739
0831	159
0832	733
0833-0834	732
0835	157
0836	565
0837	544
0838	568
0839	569
0840	542
0843	163
0844	463
0845	460
0846	499
0847	579
0848	469
0849	500
0850	471
0851	276, 651
0852	458
0853	653
0854	472
0855	462
0856	495
0857	501
0858	503
0859	504
0860	504
0861	505
0862	506
0863	507
0864	497
0865	502
0866	111
0867	112
0868	156
0870	329
0871	607
0873-0874	295
0875	305
0876	378
0877	434
0878	746
0879	369
0880	508
0881	706
0882	332
0883	333
0884	725
0886	479
0887	358
0888-0899	330-331. 366
0900-1021	359-365
1022-1036	367-368
1024	384

Oud	Nieuw
1025	381-382
1037-1174	370-375
1175-1191	377
1179	401
1180	059, 413, 419-421
1181	404
1188	406
1192-1252	335-338, 340
1253-1318	341-356
1253	404
1254	388
1256	385, 389, 412, 425
1257	431, 433
1261	423
1319	339
1320	722
1321	330
1322	296
1323	310
1324	376
1325	453
1326	498
1327-1485	441-446
1486-1561	447-450
1489	394, 427
1496	396
1498	400
1499	397
1500	399, 403
1503	402, 426
1504	405, 409, 422
1509	411, 432
1511	398
1553	410
1562-1563	451
1563	395
1564	724
1565	510
1566	724
1569-1570	626-628
1571-1579	617-625
1580	616
1581	615
1582-1583	633
1584	630
1585-1586	637
1587	643
1588	637
1589	631
1590-1591	629
1592	634
1593	635
1594	638
1614	593
1615	636
1625-1696	639-641
1697	642
1698	645

Oud	Nieuw
1699	647
1700-1713	646
1714-1734	647
1735	648
1736	649
1737	650
1738	707, 713
1739	702
1740	701
1741	694
1742	691
1743	696
1744	698
1745	699
1746	700
1747	684, 686
1748	685
1749	687
1750	697
1751-1941	673-679
1942-2002	680-683
2003-2004	703
2005	690
2006	693
2007-2016	710
2017-2019	715
2020	024
2021	712
2022	689, 708
2023-2024	711
2025	655-656
2026	655
2027	656
2028	657
2029	671-672
2030	658
2031	660
2032	666
2033	662
2034	665
2035	664
2036	667
2037	670
2038	663
2039	669
2040	668
2042	549
2043	548
2044	564
2045-2079	563
2080	566
2081	564
2082	567
2083	518
2084	545
2085	324, 576
2086	330, 522
2087	562

Oud	Nieuw
2088-2241	554-557
2242-2248	559
2249	558
2250	577
2251	551
2252-2264	751
2265-2269	752
2270	552
2271-2276	560
2277-2279	561
2280	553
3794	754
3795	755
3796	761
3797	765
3798	762
3799	195
3800	758
3801	759
3802	763
3803	756
3804	768
3805	102
3806	767
3807	766
3808	771
3811	058, 103
3812	764
3813	770
3814	783
3815	156
3816	056
3816-3817	776-777
3818	784
3819	780
3820	779
3821	778
3822	782
3823	781
3824	772
3825	773
3826	775
3827	774
3828	789-791
3829-3830	769
3831	785
3833	786
3834	787
3835	788
3836-3838	483-485
3839-3841	480-482
3842	487
3843	488
3844	483-485
3845	493
3846-3847	492
3848	491
3849	494

Oud	Nieuw
3850	496
3852	276
3853-3854	749-750
3855	546
3856	753
3857-3858	247-248
3858	249
3859	688
3860	137
3861	757
3862	792-793, 796-979
3898	160, 301, 511

INDEX OP PERSOONSNAMEN EN TOPOGRAFISCHE NAMEN

Deze index verwijst naar namen van personen, organisaties en geografische aanduidingen, vermeld in de inventaris. De nummers verwijzen naar inventarisnummers.

Abraham Isaacsz	297
Achthoven	200, 207, 312, 313
Acquoy	21, 173
Adan, Petrus Josephus	23
Adolphus Abrahams	600
Affelen Codde, mr C.J. van	451
Affelen, Clemencia Jacoba van	493
Alphen, Claes van	548
Ameide	201
Amsterdam	593, 629
Amsterdam, Franciscus van	781
Angeren, Willem van	333
Arien Jorisz	707
Arien Jorisz, glazenmaker	162
Baaltje Gerrits	66
Bacx, Johan	323
Baeren, Jan van	149
Baseldijk, Heijman Meesz	403, 404
Basius, lid van de Domeinraad	573
Beaufort, Joachim de	19, 525, 632
Beek, Arie Gerritsen van der	524
Beijen, Elisabeth	383
Beijen, Johan Franco	631
Belo, Martinus	630
Benschop	24, 60, 62, 63, 66, 68, 90, 98, 99, 123, 127, 156, 290, 395, 398, 399, 400, 403, 404, 469, 639-640, 755, 758, 760, 762, 765, 768, 769, 773, 788
Benschop, Koenraad Klaasz	384
Benschopperpoort	307
Berck, Jan van	757
Bergen op Zoom	653
Bergum	700
Berlaymont, Charles graaf van	97, 119, 154, 463, 562
Berlaymont, Gillis de, graaf van Hierges	155
Beusechom, Adriaen Stevensz van	722
Beusekom, Maria van	420
Beusichem	644
Bie, Pelgrom de	271, 285
Biggekerke	795
Bijleveld	207
Blanckevoort, Elias van	149
Blom, Johannes	599
Bor, Barbara	72, 407
Bor, Christina	72, 407
Bor, Margaretha	72, 407
Boshuijsen, Jacob Willemsz van	549
Both, Rijck Thonisz	548
Both, Thonis Jansz	636
Brandenburg, hertog van	545
Breda	156, 302
Brederode, Walraven van, heer van Vianen	199
Brevelt, Willem Dircxsz van	109, 573
Briel, Niklaas van den	402
Brink, ds Petrus	606

Broek c.a. polder	454
Bruggen, H. van	597
Bruggen, Hermanus ter	358, 492
Bueren, Willem Willemsz van	789, 790, 791
Buren	21, 253, 648, 649, 650, 711
Burg, Gillis van der	601
Bützow	654
Cambier, Petronella	487
Capel, Catharina	65
Capelle, Maria van der	490
Caquelin, M.	660
Casius, Gijsbert Dirk	699
Catharina Lamberts	394
Christina IJsbrands	419
Clootwijck, Peter van	161
Culemborg	21, 657, 711, 740
Dalen, Cornelis van	774
Dam, Lambertus van	700
Diepholt, Roelof van	196
Dijk, Andries Gijsberts van	71, 397, 406
Dimmer, Cornelis	792
Dimmer, Johan, heer van Melis- en	52, 195, 279, 792, 793, 795, 796, 797
Mariekerke	
Dimmer, Philips	263
Dimmer, Willem	794
Dirrick Saersz	773
Does jr, Adriaan van der	287, 598
Domkapittel te Utrecht	106, 501, 502, 507, 688
Doorslag	79, 82, 83, 740
Dordrecht	302
Doublet, Philips	98
Duijf, Dirk van der	285
Duijverman, Hendrik Jansz	307
Duurkant (Duijrkandt), ds Martinus	62, 399
Ebbink, Jan Barend	582
Ecama de Vries, Elisabeth, vrouwe van	795, 796, 797
Melis- en Mariekerke	
Eesteren, Philips Dirksz van	791
Egmond, Floris van	583, 741, 754
Egmond, Frederik van	7, 55, 56
Egmond, Jan van	572
Egmond, Maximiliaan van	8, 160, 790
Egmond, Willem van	578
Eiteren	687
Essen, Josina van	643
Ewoudsgasthuis	391, 410
Fick, Willem van	18, 19
Filips Willem van Oranje	10, 97, 108, 119, 125, 126, 139, 154, 321, 452, 463, 508, 515, 562, 579, 634, 774
Finman, ds Johan Henrik	654
Frankrijk	176, 651
Frederik Hendrik van Oranje	120, 193
Friesland	489
Gawer, S. de	694
Gein, 't	604, 607
Geinbrug	157
Gog, Jan van	284
Gonzal, Germaine	493
Götze, F.A.	288
Gouda	691
Govers, Joannes	633
Gravenhage	206, 265, 281, 486

Graves, Jan	18
Haberenfeld, Susanna van	422
Hack, Cornelis Cornelis	639-640
Hack, Hendrik Cornelisz	639-640
Hackmeesters	639-640, 641, 642
Hagenoius, Henricus	662
Heijcop	321
Heldewier, Abraham	402
Helmond, Maria van	590
Helmont, Nicolaas van	332
Hernhutters	527, 629, 631
Heynrickgen Aersdr	295
Hoen, Goris 't	388, 408, 430, 432, 472
Hoen, Jan van	764
Hoeve, Adriaan van der	381, 771
Hoeve, Cornelis Fredericxz van der	390
Hoeven, Wilhem van der	426
Hohenlohe, Philips van	138, 162, 163, 253, 321, 509, 688, 726
Holland	155, 486, 572, 575, 606
Holland, Staten van	148, 179, 180, 181, 182, 513, 718
Holling, Christoffer (Christiaan)	69, 281
Homborch, Jacques de	184
Hoog, Robert	770
Hoogh, Aert Woutersz	324
Hooijkaas, Johannes	305
Hopcooper, Claes Huijgensz	691
Hout, Anthonie van der	290
Hove, Aernt van	778
Huel, Willem Jorisz van der	634
Hugo, prior van Mariënberg	778
Hulter, Agnetha de	402
IJssel (Hollandse, Enge, Kromme)	60, 61, 62, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 91, 92, 93, 200, 313, 326, 605
IJsseldijk	207
IJsselpoort	277, 308, 327, 613
IJsselstein, Arnoud van	7
IJsselveld, polder	321
Jaarsveld	326
Jacob Schrevelsz	762
Jan Danielsz	742
Johan Willem Friso, prins van Oranje	635
Jubart, Cornelis	488
Jutphaas	83, 397, 778
Kampen, IJsselsteinse	90
Kerkhoff, Everdina Hermina	289
Keulen, Jannetje van	672
Klaphek	84, 85-86, 88, 89
Knijff, Cornelis Cornelisz	725
Knollemanshoek	92
Kockengen	643
Koebrug (Vlist)	94
Kok, Karel	427, 486
Koppen, Hendrik van	582
Langhout, Johannes	540
Lannoy, Ferdinand, graaf van Laroche	155
Leenmans, Laurens	768
Leerdam	12, 21, 109, 167, 52, 650
Leerdam, Elias van	468
Leeuwarden	700
Lefaucheur, Susanna	394
Leicester, graaf van	723
Leiden	662, 665
Lek	84, 85-86, 201

Lekdijk	84, 85-86, 88, 472, 730
Lekdijk Benedendams, Hoogheemraadschap	184, 185-192, 193, 194, 195, 197, 198
Lekkerkerk, Gerrit	582
Levi Danielsz	600
Lodewijk Napoleon	270
Lokhorst, Huibert van	657
Looijebrug	85-86, 93, 326
Lopik	94, 326
Lopikerwaard	185-192, 194, 196
Luchtenburgh, Gijsbertje Wouters van	413
Lycklama a Nijeholt, E.J.	301
Maas, Adriaan	53, 770, 771
Maastricht	718
Maerland, Cornelis	265
Maerten Fransz	775
Mallegat	326
Marchand baron de Lilienborg, Carel Frederik	436
Marchand baron de Lilienborg, Johan Jacob	264
Maria Louise, douariere van Oranje	17, 76, 99, 103, 104, 105, 106, 116, 117, 129, 130, 131, 132, 133, 141, 142, 143, 144, 146, 151, 152, 153, 170, 197, 249, 256, 268, 269, 270, 283, 285, 291, 304, 311, 334, 457, 476, 477, 488, 523, 524, 526, 534, 536, 537, 539, 550, 573, 586, 595, 602, 605, 610, 611, 630, 652, 659, 667, 672, 695, 704, 705, 717, 734, 735, 747, 748
Mariënberg, klooster	776-784
Marlot, Daniel van, heer van Banoij	58
Maurits van Oranje	110, 165, 321, 648, 723
Maximiliaan, keizer	7
Meerland(t), Franco van	70, 75, 376, 385, 386, 412, 424, 768
Meerland(t), Gerrit Roelofsz van	380, 393, 413
Meerlant, Adriaen Anthonisz van	573
Meerlant, Thonis Elbertsz van	548
Meerlo	754
Mees Aertsz	548
Meulen, mr Rijnhard van der	389, 409
Meulen, Petrus van der	525
Middelburg	302
Montenegro, Jacobus	396
Montfoort	79, 82, 200, 313
Muijden, Jacob van	659
Muijden, mr J. van	283
Munsterer, Joannes	781
Nagell, Anne Willem Carel baron van	699
Nagge, Johanna Geertruida	422
Nassau, Maria van	108, 125, 126, 162, 163, 252, 321, 452, 464, 515, 634
Neder Oudland, polder	257
Noord-Polsbroek	60, 64, 98, 99, 123, 137, 290, 469, 582, 755, 758, 760, 765, 768, 775
Oldeboorn	700
Onze-Lieve-Vrouwengilde	684, 686, 785-788
Oosten, Johan van	309
Osch, Maria van	433
Osch, Steventje van	636
Otterspoor, Adriaan	595
Oudewater	127
Oudmunster, Kapittel van	387, 501, 502, 503, 504, 505, 506, 688
Palts	651
Parma, Margaretha van	136
Paulusabdij te Utrecht	795
Peekstok, Jacob	551
Peijffer, ds Wilhelmus	714

Philips van Bourgondië	378, 740
Pichegru	272
Pinsen van der Aa, Cornelia	59
Pinsen van der Aa, Maria	59
Pinsen van der Aa, Pieterella	59
Ploos van Amstel, Pieter	283
Poll, Andries van de	382
Post, ds Johannes	415
Pris, Jean de	663
Quarles, ontvanger	487
Ramare, Cornelia de	423
Ramare, Johanna de	417
Ridder, Antonie de	327
Ridder, Gerrit de	280
Ridder, Jan de	421
Rietveld, Bernardus Peterse van	418
Rietveld, Kornelis Pieterse van	414
Rijn (Vaartse)	83
Rijnenburg	699
Rijzenburch, Gerard van	59
Rittel, Evert	271
Roelesteijn, Thonis Dirksz	549
Roelof Claisz	778
Roijen, Servaas van	672
Rombouts, J.J.	266
Ros, Bastiaen Gosens	149
Rosters, ds Johannes	717
Rutgers, Johanna	385
Saint-Jean de Sulembergh, commandant	728
Sanderson, Klaas	597
Santen, Jacob van	394
Sas van Gent	653
Sautijn, Jan	67, 405, 428, 431
Schaijk, Huibert van	612
Schellinger, Jacob	629
Scholtens, H.	552
Schoonhoven	319, 326, 495
Schuijlenburg, mr Adriaan van	53, 54
Schuurman, Johannes	21
Sijll, Daniel Dirksz van	56
Sijll, Jan Dirksz van	56
Sinte Marie, Kapittel van	94, 497, 501, 502, 504, 506, 507, 687, 688
Slangenweg (Vlist)	94, 319
Snoeck, Thonis Jansz	66
Solms, Amalia van	60, 692, 793
Spanjen, P. van	306
Spengel van der Hoeve, Adriaen	382, 392
Spengel, Schrevel	768
Spiegel, Hendrik Laurens	767
Spronck, Ruthger	184
Steeland, Willem van	58
Steelant, Philips (Philippe) van	14, 58
Stekelenborch, Dirck Dircksz van	295
Stevens, Jan	669
Stockius, dr Nicolaas	665
Stol(ck)wijcker, Jan Aertsz	400, 426
Swanenburg (Zwijnenburg), Abigaël van	400, 426
Swart, Willem die	783
Teijler jr, Jacob	593
Terinde, Anna	429
Tonderen, Jan van	284
Uijterweert, Johanna	630

Utrecht	72, 265, 280, 387, 495, 572, 575, 579, 588, 606, 630, 745, 746, 782, 789, 795
Utrecht, Staten van	79, 84, 91, 93, 101, 157, 183. 312, 313, 720, 738
Vastrick, J.	52
Verboom, Jacobus	595
Verburg, Adriaan Gerritsz	73
Verhoeff, Willem	468
Verhoeven, Catharina	399
Verhoeven, mr Samuel	413
Vernoj, Maria	64, 411
Vianen	201. 4-1
Vois, Catharina de	305
Vreeswijk	415
Vrerick Heinrichsz	788
Wael, Mattheus de	784
Wageningen, Zwartgen van	277
Watergang	717
Wateringen	781
Westerhuijs, Hendrik	713
Wijk, Thomas van	257
Wijnand Rutgers	419
Wild, Aletta de	421
Willem Cornelisz	573
Willem Dirckx	756
Willem I van Oranje	50, 96, 108, 124, 160, 379, 452, 497, 511, 512, 584, 719
Willem III van Oranje	60, 113, 114, 115, 121, 122, 167, 169, 325, 510, 684, 692, 746, 793
Willem IV van Oranje	438
Willem V van Oranje	20, 78, 105, 171, 249, 268
Willems (Williams), kapitein	719
Wit, Dirk Aertsz de	68
Witte, Franciscus de	706
Wittebol, Jan	606
Wittius, Wolterus Everardus	664
Wolffenbuttel, Huijbert van	644
Zaell, Jan Vyllemsz	782
Zeeland	603
Zeijl, Johannes van	63
Zijl, Jan van	57
Zuid-Polsbroek	94, 95, 137
Zutphen	699, 722
Zwartsluis	606
Zwijnenburg (Swanenburg), Abigael van	400, 426